

Dobrogea

Drumul vechilor cetăți dobrogene

LUNCAVIȚA - TULCEA - BABADAG - ISTRIA - CONSTANȚA - NEGRU VODĂ

Mândri de România

Regio
PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Campania „**Profesioniștii Recomandă**” promovată de APTR încearcă să evidențieze potențialul turistic al României, lucruri de care mulți dintre noi auzim pentru prima dată. Sperăm că pe această cale să stimulăm dorința românilor de a-și cunoaște mai bine țara, de a se mândri cu ea și chiar de a chema și pe alții să o viziteze.

Urmare a acestei campanii vor fi publicate peste 100.000 de ghiduri turistice pe regiuni diferite, aproximativ 100.000 DVD-uri multimedia și peste 300.000 de pliante. Alte materiale publicitare și promoționale vor însoți campania, care suntem siguri că va duce la o promovare de excepție a turismului românesc.

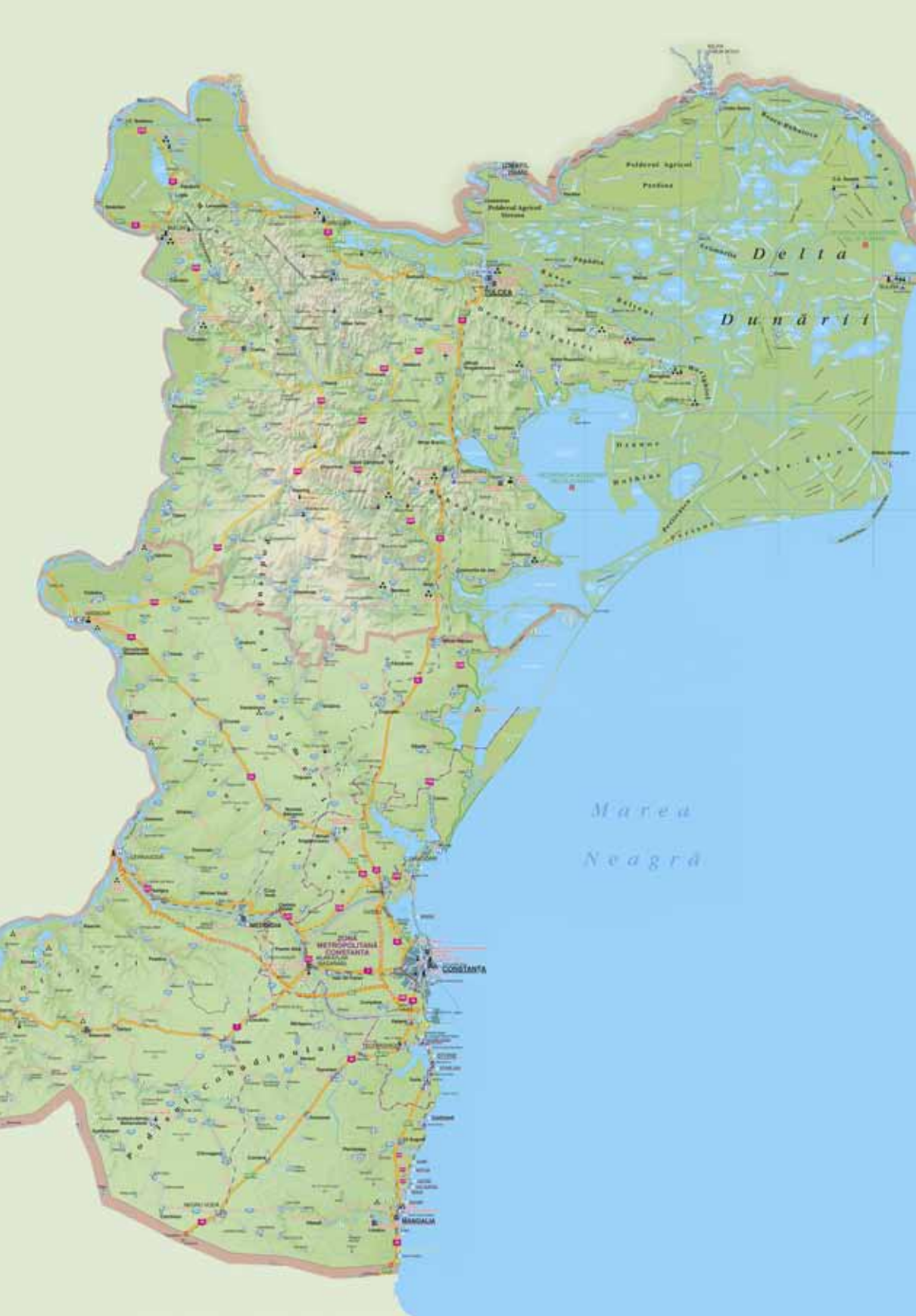
Asociația Profesiștilor de Turism din România este o asociație neguvernamentală, non-profit, înființată în anul 2009 ca răspuns la nevoile industriei turistice de reprezentare a lucrătorilor din turism și domenii conexe. Scopul său principal este susținerea și promovarea turismului din România. APTR, în calitatea sa de asociație profesională, reunește zeci de personalități recunoscute la nivel regional, național sau chiar internațional, ce activează în turism și domenii conexe.

APTR acoperă toate domeniile turismului: hotelărie, restaurație, agenții de turism, agrement, autorități publice, educație, consultanță, iar pe de altă parte, prin reprezentanții săi regionali și activitățile profesionale desfășurate pe întreg teritoriul țării de aceștia, asociația beneficiază de reprezentare la nivel național. APTR are statutul de membru în Consiliul Consultativ Turism ce funcționează la nivelul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului.

Prin participarea la numeroase acțiuni și evenimente, în calitate de partener sau invitat, APTR s-a afirmat ca o prezență constantă și necesară industriei turistice românești. Dintre aceste participări se evidențiază concursul Miss Universe România 2010, Festivalul Drumul Mătășii – Damasc 2010, târgul de turism de lux Kings Holiday 2009, alte târguri de profil organizate în România.

România are mare nevoie de adevărați profesioniști în turism, pentru că avem ce arăta dar nivelul serviciilor încă lasă de dorit. Îi așteptăm alături de noi pe toți cei care consideră că ar putea duce la îndeplinirea acestui obiectiv, fie că vorbim despre actuali lucrători în turism care își pot îmbunătăți pregătirea, fie despre cei care își caută încă vocația și care cred că turismul poate fi soluția potrivită.

Prin tot ceea ce face, APTR își aduce contribuția la dezvoltarea și promovarea turismului românesc. Mai multe detalii despre ce oferă APTR membrilor săi puteți găsi pe site-ul www.aptro.ro. Vă așteptăm alături de noi!

Dobrogea

Drumul vechilor cetăți dobrogene

LUNCAVIȚA - TULCEA - BABADAG - ISTRIA - CONSTANȚA - NEGRU VODĂ

Mândri de România

SUMAR

Hartă traseu	2
Introducere	6
Luncavița	15
Tulcea	39
Babadag	79
Recomandări culinare	102
Istria	105
Constanța	121
Negru-Vodă	177
Recomandări culinare	188
Impresii de călătorie	194

Specificitatea drumurilor vechilor cetăți dobrogene

1. Munții Măcin în timpul primăverii
2. Cazinoul din Constanța

Cel mai de preț tezaur al României îl constituie colecția de atracții naturale și vestigii culturale și religioase de care dispune țara noastră. Pe meleagurile românești istoria și-a pus amprenta lăsând poporului român drept „moștenire” o vastă avere, reprezentată atât prin ținuturi legendare cât și prin peisagistica inedită.

Te invităm să vizitezi Dobrogea, să cunoști un tărâm plin de povești, unde istoria, tradițiile și natura se îmbină armonios într-un spațiu feeric.

Vei găsi mai greu unele obiective, dar tocmai asta poate da valoare acestor descoperiri.

Dobrogea este un habitat istoric și geografic care face parte din teritoriul României și Bulgariei, teritoriul dintre Dunăre și Marea Neagră. Regiunea era cunoscută în trecutul istoric sub numele de **Dacia Pontică sau Scitia Minor**.

Din punct de vedere administrativ cuprinde în România, județele Tulcea și Constanța iar în Bulgaria - Dobrici și Silistra.

Principalele orașe sunt:

Constanța
Tulcea
Medgidia
Mangalia

Stațiunile balneo-climaterice și de vacanță de pe litoral:

Mamaia
Eforie Nord
Eforie Sud
Costești
23 August
Olimp
Neptun
Jupiter
Cap Aurora
Venus
Saturn
2 Mai
Vama Veche
(la sud de Mangalia)

Județul Constanța are o veche tradiție istorică ale cărei începuturi de locuire umană se manifestă odată cu procesul de antropogeneză (epoca paleolitică).

Epoca bronzului și a fierului relevă înflorirea civilizației tracice și mai apoi geto-dacice, care reprezintă populația de bază a Dobrogei și a județului Constanța pentru o perioadă lungă de timp.

Începând cu sec. VII î.e.n. pe țărmul vestic al Mării Negre se instalează primele colonii grecești: **Histria, Tomis și Callatis**, aflate toate pe teritoriul județului Constanța civilizația greacă, intrând într-un dialog continuu și fructuos, cu populația autohtonă a geto-dacilor.

La sfârșitul sec. I î.e.n. Dobrogea a trecut sub stăpânirea Imperiului Roman-civilizație care a durat 630 de ani. Influența Romei și mai apoi a celei romano-bizantine

făcându-se simțită din plin și contribuind esențial la formarea poporului român și limbii române.

AȘEZARE GEOGRAFICĂ

Județul Constanța este așezat în extremitatea sud-estică a României, învecinându-se la nord cu județul Tulcea, la est cu țărmul Mării Negre, la sud cu Bulgaria, iar la vest cu fluviul Dunărea.

Județul Constanța are o suprafață de 7.071 km² și ocupă locul 8 între județele României. Structura administrativ-teritorială cuprinde 3 municipii, 9 orașe și 58 comune.

Județul Constanța concentrează 43% din capacitatea de cazare a țării, reprezentând una dintre cele mai importante zone turistice ale României.

Între factorii de ordin natural, care conferă calități superioare curei balneare pe teritoriul românesc, menționăm: orientarea plajei spre est-sud-est, durata mare de strălucire a soarelui pe timpul verii (10-11 ore pe zi), stabilitatea termică de la o zi la alta, precipitațiile rare, brizele, apa mării, nămolurile curative.

Litoralul dispune de o salbă de stațiuni, alcătuită din: Năvodari, Mamaia, Eforie Nord, Eforie Sud, Techirghiol, Costinești, Olimp, Neptun, Jupiter, Venus, Saturn, Mangalia, în care funcționează 278 hoteluri, 418 vile, 29 campinguri, 13 tabere pentru elevi.

În Dobrogea, ca obiectiv turistic important se remarcă "Rezervația Biosferei Delta Dunării"

Județul Tulcea este situat în sud-estul României, în nordul Dobrogei, și este traversat de paralela 45, la vest, la V, N fiind mărginit de Dunăre și la E de Marea Neagră.

Fluviul Dunărea la vărsarea în Marea Neagră formează Delta Dunării declarată în 1990 rezervația Biosfera, aflată sub egida UNESCO.

Reședința administrativă a județului este orașul Tulcea, situat pe malul drept al

Dunării, la mila 40, având o populație de 97.417 locuitori. Pe țărmul brațului Sulina, briza mării aduce aer cald și umed, înregistrându-se cele

de nord, rămășițele munților de origine hercienică (cei mai vechi munți din România) și Delta Dunării, teren încă în formare, care împreună cu

1. Pescar pe Dunăre
2. Pelican Dalmatian
3. Gară în Dobrogea

mai ridicate temperaturi pe timp de iarnă din regiune.

Datorită poziției sale geografice, județul Tulcea are aproape toate formele de relief din România. Aici se întâlnesc două grupe geografice: Podișul Dobrogei

complexul de lacuri Razim-Sinoe ocupă o suprafață de 4.470 km². Așadar în județul Tulcea se pot vizita: Parcul Național Munții Măcinului și Rezervația Biosferei Delta Dunării.

Având o elegantă promenadă, orașul Tulcea dispune de parcuri cu floră bogată, chiar dacă este un puternic centru industrial.

Rutele turistice merg spre Măcin, Garvăn și Isaccea, regiunea fiind cunoscută pentru peisajele pitorești. Cele mai importante rute sunt cele din Deltă, regat al apelor și al insulelor plutitoare, un adevărat paradis al pescarilor, vânătorilor, păsărilor și al florei, formând un peisaj unic. În acest sanctuar al naturii

care conține lacuri, insulițe plutitoare de trestie, "păduri" de trestie și păduri de sălcii, paradisul păsărilor migratoare venite din toată Europa și de pe alte continente, se găsesc peste 300 de specii din care 176 cuibăresc în Delta Dunării, 184 fiind protejate de Convenția de la Berna.

Pentru a proteja și salva acest templu al naturii a fost dată legea nr. 82/1993 privind constituirea RBDO cu modificări și completări ulterioare legea 454/2001. Guvernul României și organizațiile mondiale au început să dea o atenție specială conservării patrimoniului Rezervației Biosferei Delta Dunării, fiind inclusă în câteva programe naționale și internaționale.

CĂI DE ACCES - CONSTANȚA

Acces rutier:

- **A2:** Autostrada Soarelui
- **DN 2A:** Pod Giurgeni-Hârșova – Constanța 94 km E60
- **DN 3:** Ostrov-Constanța-133 km
- **DN 3C:** Centura Vest Constanța-Ovidiu 15,5 km
- **DN 22:** Mihai Viteazu-Ovidiu 48 km E87
- **DN 22A:** Hârșova-Limita Județului Tulcea 21 km
- **DN 22C:** Cernavodă-Medgidia - Basarabi 54 km
- **DN 38:** Techirghiol-Negru Vodă - Frontiera Bulgaria 54 km E675

Obiectivele turistice

Fortificația Troesmis, Fortăreața Arrubium, Cetatea Dinogetia, Cetatea antică, Chilia Veche (a existat din antichitatea grecească, apoi a fost stăpânită de bizantini până în sec. X) Cetatea bizantină Salsovia, Mahmudia (sec. III e.n.).

Acces feroviar:

- București - Fetești - Cernavodă - Constanța 226 km
- Tulcea - Medgidia - Constanța 179 km
- Negru Vodă - Medgidia - Constanța 92 km
- Mangalia - Constanța 43 km

Accesul naval:

- prin intermediul Dunării (porturile Cernavodă și Hârșova)
- prin intermediul Canalului Dunăre-Marea Neagră (porturile Medgidia, Basarabi, Ovidiu și Agigea);
- prin intermediul Mării Negre (porturile Constanța, Agigea, Mangalia și Midia)

Acces feroviar

- În Tulcea există două gări: Tulcea Mărfuri și Tulcea Oraș. Aceasta din urmă este capătul liniei 804, ce leagă Tulcea de Medgidia (144 km). Zilnic pleacă două perechi de trenuri personale spre Medgidia și un tren accelerat spre București.

Delta Dunării

Catedrala Sf. Nicolae

Pe colnicul Hora, cunoscut și sub denumirea de Dealul Monumentului, se poate admira **Monumentul Independenței**, ridicat în cinstea luptătorilor din Războiul de Independență în urma căruia Dobrogea a fost anexată României.

Turistul are posibilitatea să afle mai multe despre istoria și frumusețea spațiului dobrogian parcurgând traseul

Accesul aerian:

- Aeroportul Internațional "Mihail Kogălniceanu", situat la aproximativ 25 km de Constanța, asigură accesul spre litoral pe calea aerului.

Potențialul turistic este bine reprezentat în județul **Constanța** de către numeroase obiective ce caracterizează zona. Dintre acestea se remarcă: **Muzeul Marinei Române, Cetatea Histria, Muzeul Militar Național Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Mormântul pictat Zidul roman de incintă Colecția de Artă Mozaicul roman Farul Genovez Catedrala ortodoxă Sf. Apostoli Petru și Pavel.**

CĂI DE ACCES - TULCEA

Acces rutier

- București (DN2)-Hârșova (DN22A) - Tulcea
- Galați (DN2B) - Brăila (DN22) - Tulcea - Constanța (DN22) - Tulcea

Tulcea prezintă turiștilor câteva puncte ce merită a fi vizitate, specifice într-un fel acestui oraș: **Piața Civică Muzeul de Istorie și Arheologie Muzeul de Artă Tulcea Muzeul de Etnografie și Artă Populară Muzeul de Științe ale Naturii**

**Luncavița
Tulcea
Babadag
Istria
Constanța
Negru Vodă**

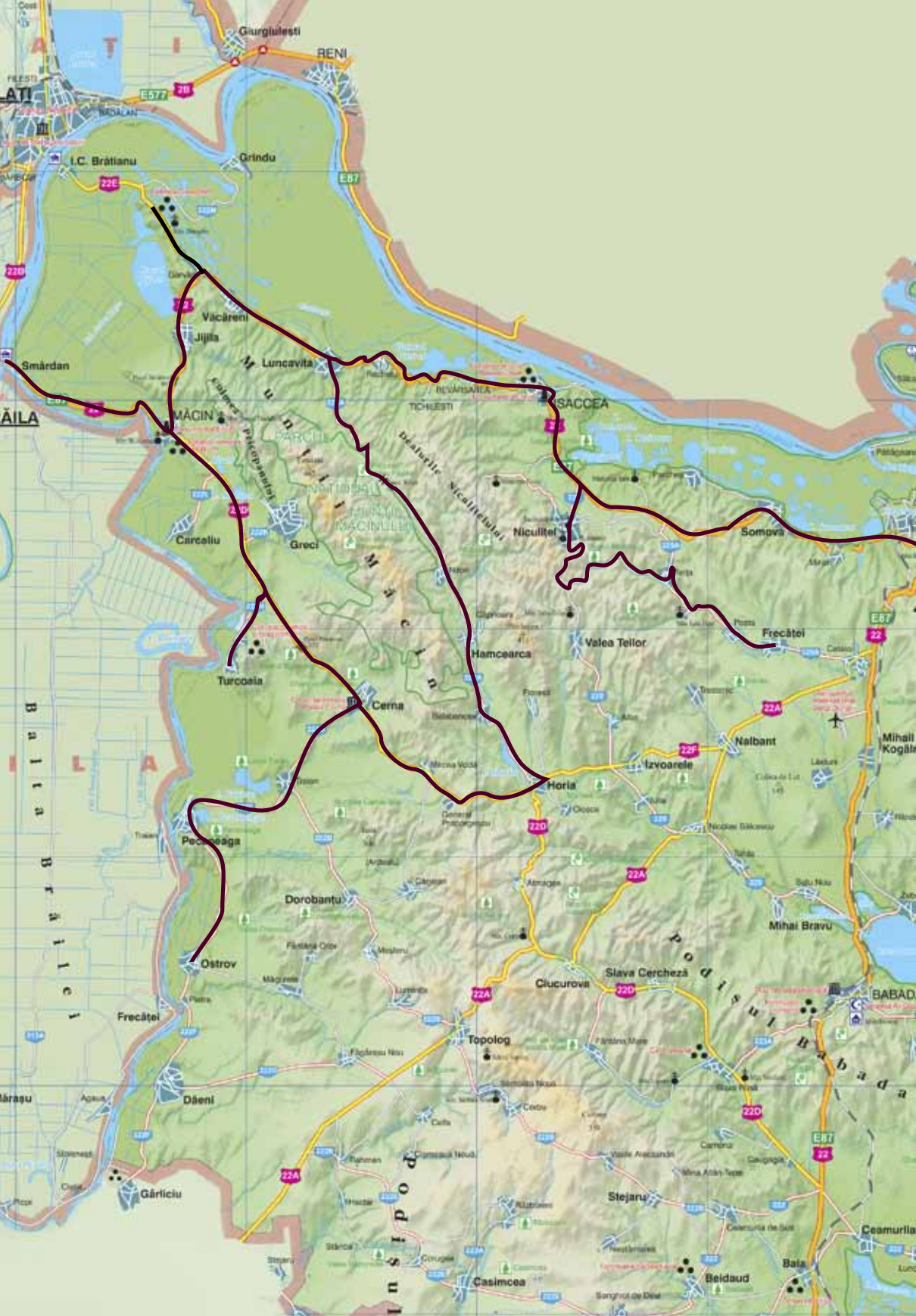

1. Epava unui vas de transport marfă în Costinești

LUNCAVIȚA

LUNCAVIȚA - TULCEA - BABADAG - ISTRIA - CONSTANȚA - NEGRU VODĂ

Mândri de România

Cetatea Garvăn Dinogetia

1

2

Dinogetia, cetate romană și bizantină este situată pe o mica insulă (popina) numită nu întâmplător de localnici „Bisericuța”.

Așezarea a beneficiat de o poziție naturală dominantă, cu vizibilitate spre malul stâng, fiind înconjurată de ape (gârlele și bălțile pe care Dunărea le formează în dreapta marelui cot din fața orașului Galați), dispunea de avantajul unei apărări naturale și de mari bogății asigurate de pământ și ape: produse agrare, vânat, pește.

Ruinele de pe popina Bisericuța-Garvăn au fost semnalate încă din prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Căi de Acces

- Venind dinspre Isaccea pe DN 22, aproape de ieșirea din localitatea Garvăn, este o intersecție, urmați drumul spre Galați DN 22 E și la aproximativ 4-5 km există un indicator. Drumul spre dreapta ce duce la cetate este accesibil pentru orice tip de autoturism.

3

Numele ei a fost menționat pentru prima dată de Ptolemeu în cunoscuta sa lucrare „Geographia” (sec. II e.n.). Inițial așezare geto-dacică și apoi romană a fost ridicată în timpul împăratului Dioclețian (285-305 d.Hr.).

Distrusă în 559 e.n. de un trib huno-bulgar, fortificația de la Dinogetia este refăcută după 971 când, sub împăratul Ioan Tzimiskes, învingător în luptele cu Sviatoslav al Kievului, Dobrogea reîntră în stăpânire bizantină. Din acel moment cetatea de la Dinogetia se integra în circuitul economic al Împereiului Bizantin.

Pentru aproape trei secole (971 - începutul secolului al XIII-lea), așezarea fortificată și-a revenit, în afară de incinta parțial reparată, singura construcție de zid era bisericuța (sec. XI-XII) din mijlocul cetății.

Din cetatea existentă în sec. VI se păstrează zidul de incintă, gros de 3 m, străjuit de 14 turnuri. În incintă se află ruinele unei biserici, cea mai importantă și cea mai veche de pe teritoriul țării noastre, unelte agricole și casnice și fortificații care indică rolul militar al cetății.

După 1990 au fost începute lucrări de restaurare.

1. Cetatea Garvăn-Dinogetia
2. 3. Ruinele Cetății
4. Construcția de zid „Bisericuța”

4

Monumentul Smârdan

La 20 de ani de la Războiul de Independență, în prezența oficialităților și a veteranilor de război, s-a inaugurat Monumentul de la Smârdan, sub forma unui obelisc, în memoria marinărilor care și-au jertfit viața în timpul Războiului de Independență.

Se spune că monumentul inițial era din bronz și purta numele de Marița, ascunzând o veche și interesantă legendă: Marița ar fi fost una din cele 37 tinere fete voluntare, în vârstă de 15 ani, ce se îngrijeau de serviciul sanitar și distribuirea apei și hranei soldaților răniți, ea fiind una din primele cinci victime căzute la Smârdan.

Pe brațul Dunărea Veche, înălțat în 1894 și refăcut în 1977, după ce a fost distrus de naționaliștii bulgari, după al II-lea război balcanic, rămîne o mărturie a celor 286 de soldați și ofițeri români ce au luptat pentru independență, un monument comemorativ închinat vitejiei.

1. Brațul Dunărea Veche
2. Monumentul Smârdan
3. Peisaj zona Smârdan

Căi de Acces

- Din Garvăn se continuă pe DN 22/E 87 și după localitatea Măcin se face stânga tot pe DN 22/E 87 până în comuna Smârdan.

Cetatea Arrubium

Ruinele castrului militar roman Arrubium se situează pe teritoriul orașului Măcin în partea de nord-vest.

Atestată documentar pentru prima dată în jurul anului 100 e.n. în două diplome militare, când împăratul roman Traian pregătește întreaga Dobrogea ca o tabără de atac împotriva lui Decebal. Este menționată prezența la Arrubium a unei unități romane auxiliară formată din

populația tracică din regiunea Dardania, dardanii. Denumirea fortificației este incertă, posibil fiind de proveniență celtică.

Un stâlp militar din vremea lui Diocetianus dovedește refacerea drumului ce lega cetatea de alte centre din provincie. Cetatea își încetează funcția urbană în sec. VII; în sec. X – XI, pe promontoriu s-a constituit o așezare medievală timpurie.

O serie de inscripții, tezaure monetare din aur și argint, țigle, stâlpi militari și altele descoperite aici, împreună cu izvoarele istorice ale

vremii ("Notitia Digninatum", "Itinerarium Antonini", harta "Tabula Peutingeriana", descrierea "Cosmographia") ne vorbesc de fortificația militară și de viața economică înfloritoare a cetății Arrubium.

Cea mai ușoară cale de acces este din centrul orașului Măcin, înspre nord-vest, spre brațul Dunării Măcin, la periferia orașului, pe strada Democrației.

Tot în localitatea Măcin se mai pot vizita: Geamia din Măcin și școala Veche din Măcin.

1. Cetatea Arrubium
2. Peisaj din împrejurimile orașului Măcin

Căi de Acces

- De pe DN 22/E 87, la intersecția către localitatea Măcin, situată în nordul ei, se face dreapta înainte de a continua drumul pe DN 22D către Cerna.

Cetatea Troesmis

Căi de Acces

- De pe DN 22D se face dreapta pe DJ 222H iar cetatea se află în dreptul localității Turcoaia, la o distanță de 3 km de aceasta.

Situată pe malul brațului Măcin al Dunării, în dreptul localității Turcoaia, Troesmis a fost de-a lungul întregii perioade antice un important punct strategic, cea mai veche mențiune a sa fiind în Ponticele lui Ovidius. Apoi este menționată de către Ptolemeu, ca fiind un lagăr al legiunii a V-a Macedonică.

Făcând parte din fortificațiile care aveau să influențeze istoria regiunii pentru totdeauna, Troesmis, mai aproape de figurile regilor și împăraților al căror nume a intrat în legendă, face din Dobrogea un ținut cosmopolit, un loc de interacțiune al atâtor popoare înfloritoare.

În preajma anului 100 e.n. devine centru militar roman. Ulterior, între Cetatea de Est și cea de Vest se dezvoltă o comunitate de meșteșugari și negustori.

Primele săpături au fost făcute în 1864-1865, însă ruinele cetății nu au fost cercetate pe întreaga lor suprafață, fiind scoase la iveală trei valuri de apărare, un canal, două apeducte, turnuri în formă de potcoavă la colțuri, două basilici creștine și zidurile mai multor edificii.

Troesmis este un loc plin de vrajă în special în serile de vară, un loc încărcat de semnificații istorice, un colț de lume minunată, care merită văzut.

1. Vedere de la cetatea Troesmis
2. Ruinele Cetății

Rezervația paleontologică Dealul Bujoarele

Așezat în S-V munților Măcin, Locul Fosilifer Dealul Bujoarele este format dintr-un ansamblu de dealuri cu altitudini reduse printre care Dealul Bujorului Românesc și Dealul Bujorului Bulgăresc.

Căi de Acces

- DJ 222 H, fiind situat pe raza comunei Turcoaia.

1. Rezervația paleontologică Dealul Bujoarele
2. Melci și scoici descoperite în piatră

Această rezervație te surprinde și te încântă în același timp prin fauna fosilă pe care o adăpostește din cele mai vechi timpuri. Aici pot fi văzute urme de crinoide (crini de mare), corali, tentaculiți (clasă de animale artropode marine fosile), brahiopode (nevertebrate marine)

Gospodăria și Expoziția memorială Cerna

În centrul localității Cerna, la 55 km de Municipiul Tulcea.

În vecinătatea bisericii satului atrage atenția o locuință de meșteșugar de la începutul secolului al XX-lea. Este vorba de Casa Memorială a poetului Panait Cerna.

Expoziția memorialistică este organizată în trei săli și prezintă datele biografice ale poetului, reproduceri după fotografii, documente, acte de stare civilă și de studii, ediții ale operei poetice, referințe critice.

În celelalte spații expoziționale s-a reconstituit interiorul țărănesc tradițional din acest areal, vizitatorii având posibilitatea să cunoască frumusețea și autenticitatea

Căi de Acces

- De pe DN 22 D Măcin - Cerna, situată în centrul localității Cerna.

mobilierului dar și ale țesăturilor de la începutul secolului al XX-lea.

Expoziția în aer liber prezintă un instrumentar agricol tradițional, dovadă a uneia din ocupațiile principale practicate în această zonă.

1. Casa Memorială a poetului
2. Expoziția interioară
3. Expoziția în aer liber

Cetatea Beroe - Ostrov

Adiacent traseului stabilit în zona Luncavița mai poate fi vizitată Cetatea Beroe-Ostrov care se află pe malul Dunării, la 3 km sud de comuna Ostrov, pe o stâncă înaltă de aproximativ 30 m.

Pentru iubitorii de cultură și mai ales istorie, localitatea Ostrov adăpostește Cetatea Beroe, ce datează conform itinerariilor antice din vremea lui Constantin cel Mare.

Așezată pe malul Dunării, despărțită de Ostrov de doar 3 km, cetatea monumentală se înalță maiestuoasă pe o stâncă înaltă de 30 m, amintind de vremurile invaziei avaro-slavă, când aceasta a fost distrusă parțial. Conform cercetărilor arheologice, cetatea a fost

locuită în tot acest timp, până în secolul al VII-lea, pentru ca mai apoi în secolul XI să se suprapună cu o așezare medievală timpurie.

Descoperirile efectuate de-a lungul timpului au scos la iveală materiale și vestigii din alte epoci istorice, cum ar fi epoca bronzului, prima și a doua epocă a fierului.

Deasemenea, săpăturile arheologice desfășurate între anii 1970-1973 confirmă faptul că cetatea a fost locuită în trei perioade după cum urmează: prima perioadă pînă la sfârșitul secolului al VI-lea, urmată de două niveluri de bordeie, cuprinse între secolele X-XI.

Beroe este o sursă continuă de descoperiri istorice, anul 1998 fiind perioada în care s-au găsit importante materiale arheologice construite din ceramică comună, vase, castroane,

căldări de lut precum și fragmente de vase smălțuite, unelte, podoabe și monede.

Căi de Acces

- Prin DJ 222B sud de Cerna către Peceneaga și DJ 222F din Peceneaga către Ostrov, drum de parcurs dus-întors.

1. Zona în care a fost descoperită cetatea
2. Ruine

Rezervația forestieră Pădurea Valea Fagilor

Parcul Național Munții Măcinului adăpostește o multitudine de fagi, reuniți într-o feerică pădure denumită sugestiv "Valea Fagilor", transformată în rezervație forestieră, izolată la peste 300 de km de restul pădurilor, ascunsă într-o vale îngustă și umedă.

Rezervația deține exemplare impresionante de până la 38 m înălțime, în amestec cu mici păduri de gorun, carpen, tei argintiu, ulm, platin, frasion, plop tremurător și alun. Accesul spre pădure este destul de facil, loc potrivit pentru a face un mic popas, admirând această insulă relictară de fagi.

Căi de Acces

- ° DN 22D și se face stânga în zona localității Horia pe DJ 222A

1. 2. Peisaj din Pădurea Fagilor

Punctul Cetățuia Luncavița

Punctul Cetățuia Luncavița se află situat la 4 km de Luncavița, pe marginea unei terase din imediata apropiere a văii pârlului Luncavița.

Căi de Acces

- ° DN 22/E 87 apoi drum secundar către Cetățuia.

1. Peisaj zona Luncavița
2. Fântână tradițională
3. Traseu Punctul Cetățuia

Descoperim așezarea Cetățuia, menționată pentru prima dată de către Pamfil Polonic (tatăl), care a efectuat cercetări de suprafață de-a lungul Dunării între anii 1892-1898.

În urma prospecțiunilor arheologice, aici s-au descoperit materiale specifice culturii Gumelnița, fragmente ceramice aparținând Epocii bronzului și primei epoci a fierului, precum și un cimitir creștin din a doua jumătate a secolului al XVIII - lea.

Cetatea Noviodunum

1

Așezare fortificată romană și apoi bizantină, ale cărei ruine se află în partea de E a orașului modern Isaccea, pe promotoriul înalt de peste 20 m de pe malul drept al Dunării, în locul numit Pontonul Vechi.

Cetatea a apărut și s-a dezvoltat în dreptul unuiia dintre cele mai importante vaduri ale fluviului, ultimul înaintea Deltei, unde apele Dunării se strâng la o lățime mai mică de 1 km.

Este una dintre cele mai vechi cetăți din Dobrogea, în prezent acoperită aproape în

2

întregime cu pământ. Romanii, a căror prezență în zonă este atestată încă din sec. I î.e.n, au ridicat cetatea Noviodunum, principala stație a flotei dunărene Classis Flavia Moesica și sediu al unor importante unități militare. Diversele piese descoperite în situl arheologic sunt expuse la Muzeul județean Tulcea.

Căi de Acces

- se află în apropierea orașului Isaccea, de pe raza comunei Isaccea de pe DN 22/E87 urmând indicatorul aflat lângă primărie.
- La cetate se ajunge ușor, drumul de acces fiind în stare bună, având de parcurs aproximativ 2km.

1. Cetatea Noviodunum
2. Ruinele Cetății

Bisericuța Sfântul Gheorghe

În Isaccea, pe locul unei vechi biserici, ce aparținuse grecilor, despre care se știe că în 1812 se repara a cincea oară, s-a construit bisericuța Sf. Gheorghe.

Bisericuța Sfântul Gheorghe, monument istoric, situată în apropierea centrului orașului Isaccea, este cunoscută vizitatorilor în special datorită valorosului iconostas de lemn datând din epoca lui Vasile Lupu (cca. 1645), iconostas adus aici pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea de la fosta mănăstire Adam (jud. Galați), dar și datorită piciorului mesei de altar, care este un monument funerar de epocă romană.

În 1990, la momentul introducerii clădirii în Lista Monumentelor Istorice, se mai păstra iconostasul.

Ruinele de lângă bisericuță, reprezintă un început de biserică nouă, care se dorea o copie a catedralei din Ulm (Germania).

Construcția acesteia a început în 1906 și a fost stopată în 1907, când forurile ecleziastice au hotărât ca materialele rămase să fie transportate la Chilia Veche, unde s-a ridicat un lăcaș ortodox după planurile întocmite pentru biserica de la Isaccea.

Căi de Acces

- Str. Vlad Țepeș nr. 1, localitatea Isaccea.

1. Bisericuța și ruinele bisericii nefinalizate
2. Bisericuța Sf. Gheorghe
3. Detaliu de la intrarea în bisericuță

Pictura pe sticlă a Sfântului Gheorghe

Mănăstirea Saon

Printre dealuri cu vii, sub stăpânire otomană, a luat ființă Mănăstirea Saon, la început un mic schit, iar din 1881 a devenit mănăstire de sine stătătoare.

În 1909 episcopul Nifon al Dunării de Jos pune temelia unei biserici din piatră și cărămidă, cu hramul "Acoperământul Maicii Domnului". S-a păstrat și biserica veche, din 1881 și un paraclis cu hramul "Intrarea Maicii Domnului în biserică".

În același an, monarhii de la Saon au construit din chirpici

și lemn actuala biserică veche cu hramul "Intrarea în Biserică a Maicii Domnului", care există și astăzi, precum și două corpuri de chilii, din care a mai rămas numai din rândul Paraclisului.

Pictura murală a Paraclisului a fost realizată de fosta stareță Maria Odudencu împreună cu maica Salomeea.

Picturile murale îi redau pe Sfântul Efrem Sirul, Sfântul Spiridon, Sfântul Grigore Decapolitul, Sfântul Stefan, Sfântul Gheorghe, Sfântul Prooroc Daniil, Sfântul Trifon, Sfânta Maria Egipteanca, Sfântul Zosima, Sfânta Varvara, Sfânta Parascheva, Sfântul Nicolae. La intrare în Paraclis te întâmpină scena urcării la cer a Sfântului Prooroc Ilie și Sfântul Prooroc Ilie hrănit de corb.

Schitul este trecut sub administrația Mănăstirii Cocoș până în 1916 când devine iarăși de sine stătător. Lucrările la biserica nouă au fost întrerupte pe timpul războiului. În 1930 lăcașul este transformat în mănăstire pentru maici.

Cutremurul din 1940 a provocat prăbușirea turelelor și în 1956 s-au reluat lucrările de construcție la biserică nouă până în 1959 când lăcașul a fost sfințit.

Căi de Acces

- Din DN22 /E87 după intersecția cu DJ 299 și DJ 229C către Niculițel.

1. Panorama Mănăstirii
2. Frescă din Biserică
3. Biserica Mănăstirii
4. Chiliile preoților

Monumentul Paleocreștin Niculițel

Monumentul Paleocreștin-Niculițel cuprinde o biserică cu trei nave fiind cu totul deosebită datorită spațiului deschis, de la fațadă, element arhitectonic rar întâlnit în zona balcano-pontică.

În România, datează de la sfârșitul sec. IV - începutul sec. V p. Chr. și se află pe teritoriul comunei Niculițel.

Căi de Acces

- E87 de la Tulcea către Isaccea, intersecție marcată spre Niculițel la cca. 28 km vest de Tulcea; intravilan Niculițel.

Reprezintă locul unde, în cripta bazei, au fost descoperite rămășițele a șase martiri dintre care patru sunt cunoscuți din actele martirice. Cei patru, Attalos, Kamasis, Phillipos, Zottikos, au fost canonizați și figurează în calendarul creștin ortodox la data de 4 iunie.

Unul dintre cele mai vechi complexe de cult creștin cu nartex (portic cu un singur etaj situat în fața navei bisericii) descoperite până în prezent

1. Basilica Martirică, exterior
2. Monumentul Paleocreștin-Niculițel
3. Basilica Martirică, interior

Biserica Sfântul Atanasie

În localitatea Niculițel, amplasată pe drumul spre Valea Teilor, bisericuța solitară, este unul din cele mai vechi lăcașuri de cult din țara noastră.

originală. Corpul alungit este ritmat pe fațadele laterale de succesiunea unor firide înalte, decor obișnuit numai pentru o biserică veche. Întrând în biserică, se coboară mai multe trepte, aproape un metru, dovadă a modificării nivelului vechi de calcare.

Așadar, nu ezitați vizitarea unui monument de remarcabilă valoare istorică și arhitectura-artistică, grăitoare mărturie a trecutului Dobrogei.

Înconjurată de nuci bătrâni, veche din a doua jumătate a secolului al XIII-lea, biserica a servit drept capelă de curte feudală a unui conducător local, fapt ce-i conferă semnificație istorică, pe lângă cea arhitecturală, dată de construcția deosebit de frumoasă, cu ferestre mici și un decor ce-ti amintește de vremuri demult apuse.

Biserica prezintă turlă hexagonală, fațade decorate cu firide pe toată înălțimea, iar la interior mai păstrează încă fragmente din pictura

Căi de Acces

- Pe strada principală spre sudul localității Niculițel, acces prin DJ 229.

1. 2. 3. Biserica Sf. Atanasie

Mănăstirea Cocoș

A fost întemeiată în anul 1833 de trei călugări români (dintre care unul originar din Făgăraș) veniți de la Muntele Athos.

Mănăstirea este așezată într-un loc retras, la poalele unui deal învăluit în mireasma pădurilor de tei.

Odată, demult, de pe acest deal s-a auzit într-o noapte cântecul unui cocoș sălbatic însoțit de o bătaie de toacă. Călugarii spun că acest cântec se mai aude și astăzi, uneori.

Prima biserică a mănăstirii a fost reparată în 1842 și 1846 și s-a păstrat până în 1910 când a fost demolată pentru a se putea construi biserica actuală.

În 1853 se construiește o a doua biserică, de dimensiuni mai mari decât prima, cu hramul Sf. Treime"; și aceasta a fost demolată în primăvara anului 1911 pentru a face loc noului lăcaș.

Biserica este o construcție masivă din piatră în formă de cruce, a cărei pictură a început în toamna anului 1914, executată de pictorul italian F. da Biasse în stil neobizantin și s-a terminat în 1916.

A fost restaurată între 1957 și 1960.

Mănăstirea are un muzeu cu icoane vechi și obiecte de artă religioasă adunate din parohiile județului Tulcea. Muzeul adăpostește și o colecție de carte veche, religioasă, în special românească.

Căi de Acces

- din DN 22/E87 se urmărește indicatorul către localitatea Frecăței

1. Panorama Mănăstirii
2. Biserica Mănăstirii
3. 4. Chilia preoților
5. Frescă din Biserică

Mănăstirea Celic Dere

Situată pe valea pârâului Celic, de la care și-a luat și numele, mănăstirea deține icoane unicate, la care pelerinii vin să se închine cu mare nădejde în puterea dumnezeiască.

O astfel de icoană este icoana făcătoare de minuni a Domnului nostru Iisus Hristos, adusă aici pe la 1806 – 1812, cunoscută și sub numele de **“Icoana care se curăță singură”** deoarece la un moment dat era înnegrită de trecerea timpului, dar apoi, ca o minune, chipul Mîntuitorului s-a luminat în parte.

Legenda locului spune că icoana a fost adusă de un soldat care le-a spus călugărilor că, deși este

înnegrită, ea se va curăța, iar ochii lui Hristos se vor deschide. La aproape 200 de ani de la acel moment, icoana s-a luminat pe mai bine de jumătate din suprafață.

Creștinismul, pentru noi românii, a început în ținuturile Dobrogei, pe pămîntul pe care Apostolul Andrei a pășit pentru prima dată.

“Născută într-un vis”, Mănăstirea Celic Dere, centru al ortodoxismului, este țesută în legende și povești, iar liniștea și frumusețea

idilică a locului te poartă cu gândul către moștenirea și continuarea tradițiilor monahale dobrogene.

Căi de Acces

- din DN 22/E 87 apoi dreapta pe DJ 229A în direcția sat Telița

1. Panorama Mănăstirii
2. Biserica Mănăstirii
3. Chiliile preoților

Rezervația mixtă Lacul Rotundu

În așa numita „mini-deltă” a României, Complexul lacustru Somova-Parches, întâlnim Lacul Rotundu, lac tipic de luncă din zona inundabilă a Dunării, complexul fiind ultima zonă de acest fel neafectată de indiguiri din Rezervația Biosferei Delta Dunării.

Zona lacului Rotundu prezintă interes deosebit datorită diversității de plante pe care o adăpostește și pentru reproducerea ciprinidelor (familie de pești de apă dulce, cuprinzând crapul, caracuda, linul etc.).

Aici plantele s-au adaptat la amplitudinile mari ale unde de viitură. Rezervația prezintă o întindere de lacuri înălțuite între ele prin canale și depresiuni inundabile de mică adâncime, împodobite cu stuf, acestea reprezentând locul ideal pentru coloniile de păsări care-și caută adăpost în Deltă.

Dintre lacurile cuprinse în perimetrul complexului amintim: **Gorgonel, Rotundu, gârla Somova, lacul Parches, ghiolul Morun, lacul Ciorciovata, lacul Babele.**

Căi de Acces

- DN22, pînă în dreptul orașului Isaceea.

1. Vedere panoramică Lacul Rotundu
2. Zona inundată în complexul lacustru
3. Fazan (fauna complexului lacustru)

TULCEA

LUNCAVIȚA - TULCEA - BABADAG - ISTRIA - CONSTANȚA - NEGRU VODĂ

Mândri de România

Monumentul Independenței

Aflat pe una din colinele orașului Tulcea, în Parcul Monumentul Independenței, unde se găsesc și ruinele cetății Aegyssus, construcția a fost ridicată în cinstea eroilor căzuți în Războiul de Independență.

Piatra de temelie datează din octombrie 1879, când a fost pusă cu prilejul vizitei lui Carol I de Hohenzollern, însoțit de Mihail Kogălniceanu, generalul-medec Carol Davila și colonelul Dimitrie Lecca, ministru de război. Tot atunci la baza fundației au fost îngropate, alături de un pergament, și decorațiile lui Carol Davila.

Monumentul Independenței este format dintr-un obelisc de 22 m înălțime realizat din granit căruia îi sunt alăturați un soldat de infanterie, cu arma pe umăr, o goarnă în mână și un vultur cu aripile desfăcute de 5 m înălțime realizate din bronz.

Inaugurarea monumentului s-a desfășurat în prezența familiei regale, la 2 mai 1904. Deși are astăzi aceeași formă ca acum 100 de ani el a fost demontat în timpul primului război mondial, refacerea lui terminându-se în preajma sărbătorii centenarului independenței de stat a României.

Căi de Acces

- În parcul monumentului, pe Str. Gloriei, orașul Tulcea.

1. Monumentul Independenței
2. Detaliu monument

Cetatea Aegyssus

Prea puțini știu că în imediata apropiere de Monumentul Independenței se găsește o cetate cu un istoric impresionant.

Este vorba despre cetatea Aegyssus, davă getică, oraș roman și veche așezare românească.

Cetatea a fost în trecut un important centru pentru comerțul de tranzit, aici fiind descoperite un număr mare de monede bizantine, tătarăști, venețiene, sârbești, bulgărești și otomane dar și materiale ceramice de origine getică și grecească (depozit de amfore).

Aegyssus apare în două din scrisorile pe care Ovidiu le trimite prietenilor săi din

Roma. Aegyssus este numele antic, considerat de origine celtică, al orașului Tulcea, care vine de la Caspyus Aegyssos, cel care ar fi întemeiat-o și ar fi numit-o după numele său așa cum reiese dintr-o scriere a lui Ovidiu.

Din scrierile lui Ovidiu aflăm și rolul de fortăreață militară al cetății așezată la poalele colnicului Hora (astăzi Dealul Monumentului) care controla traficul fluvial spre și dinspre Marea Neagră.

Căi de Acces

- Str. Gloriei, Parcul Monumentului - colnicul Hora, în NE orașului Tulcea.

1. Cetatea Aegyssus
2. Tezaur / Muzeul de Istorie și Arheologie Tulcea

Geamia „Azzizie”

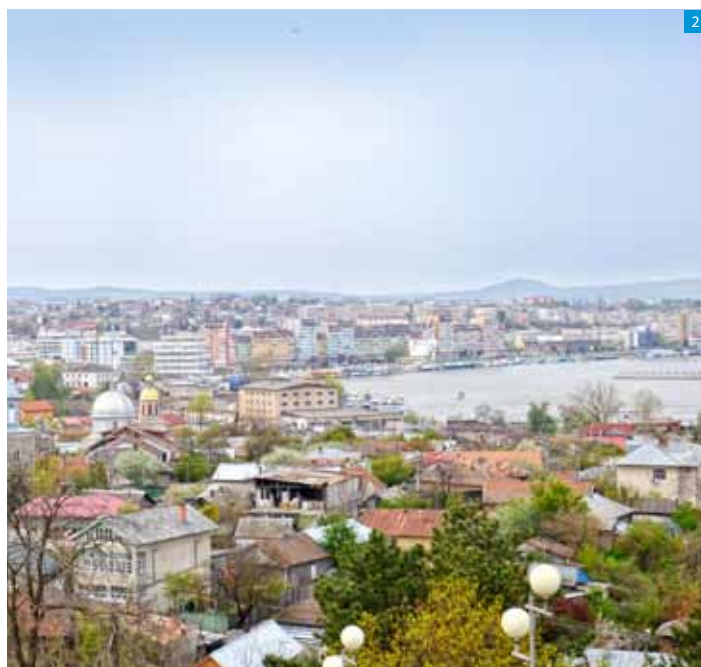
De partea stângă a cotiturii realizate de Dunăre în trecerea ei prin limita nordică a orașului Tulcea, un turn înalt și subțire care amintește de o lance înfiptă în pământ cu vârful orientat către zenit, domină întregul peisaj al orașului văzut de pe întinsul apei.

Este turnul Geamiei Azzizie, lăcașul de cult al populației musulmane din Tulcea. Edificiu a fost construit în 1924 după forma și stilul geamiei vechi de la 1863 ridicate în timpul domniei sultanului Abdul Aziz, căruia îi poartă numele.

Clădirea construită din piatră cioplită, cu o grosime de 85 cm, impresionează prin cele 32 de ferestre și minaret – element de decor arhitectonic, sub formă de turn care datează din 1897 și o recomandă ca cea mai înaltă construcție din oraș.

Căi de Acces

- Str. 14 Noiembrie, orașul Tulcea.

1. 2. Panoramă a orașului Tulcea

Muzeul de Artă - Palatul Pașei de Tulcea

Dacă turistul aflat în drum spre Delta ar zăbovi puțin și în Tulcea și ar vrea să afle câte ceva din istoria și farmecul de odinioară al orașului, printre atâtea altele, cu siguranță n-ar trebui să ocolească fostul Palat al Pașei, în prezent Muzeul de Artă.

Este construit de Ismail Pașa în jurul anului 1870, pe vremea când apele Dunării se prelungeau până la intrarea principală. Deși astăzi nu impresionează prin arhitectură sau multitudinea de decorațiuni, palatul era o clădire impunătoare pentru acea vreme.

Pentru locuitorii din Tulcea acest palat amintește de perioada când orașul, aflat sub stăpânire turcească, i s-a făcut onoarea de a fi ales reședință de „sângeac”. N-a fost construită la întâmplare, ci în zona centrală a orașului de atunci, și aproape de chei, pentru a fi vizibilă de pe corăbiile ce străbăteau Dunărea.

Puțini tulcenii cunosc însă importanța deținută odinioară de clădirea pe care ei o cunosc mai mult pentru

ceea ce este din 1982 până în prezent: Muzeul de Artă al orașului, ce adăpostește 7015 lucrări de artă și șapte colecții: de pictură modernă și contemporană, de sculptură, icoane, grafică, de plăci de gravură – unică în țară, de artă orientală și decorativă.

Căi de Acces

- Str. Grigore Antipa nr. 2, orașul Tulcea.

1. Panoramă orașului Tulcea
2. Muzeul de artă în renovare

Muzeul de Etnografie și Artă Populară

Muzeul de Etnografie și Artă Populară - Institutul de Cercetări Eco-Muzeale se află pe una din colinele orașului Tulcea încă din perioada interbelică

La finele epocii de manifestare a curentului național în arhitectura României, clădirea în sine poate fi considerată un exemplar reușit al arhitecturii moderne, edificate pe valorile celei tradiționale, ce a marcat prima parte a secolului al XX-lea.

Muzeul adăpostește numeroase expoziții temporare de creație și obiceiuri populare tradiționale specifice Dobrogei și întregii țări deținând un număr de aproximativ 6.400 de piese împărțite în colecția de

etnografie, unelte agricole și pentru creșterea animalelor, de pescuit, colecție de piese de aramă, și colecția de artă populară, țesături de uz casnic și decorativ, piese de port și podoabe.

Pe parcul anului, în curtea muzeului, considerată spațiu expozițional, se prezintă aspecte ale practicii diferitelor ocupații și meșteșuguri tradiționale: agricultură, viticultură, pescuit, apicultură, olărit, atelierul fierarului, atelierul meșterului tâmplar.

Acest muzeu adăpostește valorile materiale culturale ale poporului român și ale influențelor străine, de aceea trebuie vizitat cel puțin o dată în viață de către turiștii autohtoni.

Căi de Acces

- Str. 9 Mai nr. 2, orașul Tulcea.

1. Război de țesut
2. Roată de olărit

Vase de lut

Acvariu Delta Dunării

Pentru cei ce vizitează orașul Tulcea și sunt dornici să cunoască mai multe despre diversele specii de pești, la Centrul Muzeal Ecoturistic Delta Dunării îți sunt prezentați pești din Dunăre și Marea Neagră, specii migratoare, pești de cultură, specii exotice.

Odată intrat în Centrul Muzeal Ecoturistic Delta Dunării te rupi de realitate. Din cele 3 nivele ale muzeului, demisolul este cel mai atractiv punct de interes datorită renumitelor

acvarii. Primul dintre ele are o formă cilindrică și prezintă un tub ce permite călătorului să privească peștii dinspre interior spre exterior. Dacă vrei să ai senzația că te afli într-un imens ocean unde peștii înoată deasupra ta, vizitează celelate acvarii de dimensiuni mai mari unde se află un tunel de sticlă situat sub cel mai mare bazin cu sturioni al muzeului.

Interesul călătorului nu se oprește aici deoarece, la intrarea în muzeu, adică la parter, poți urmări documentare despre Delta Dunării și despre regiunea Dobrogea cu prezentări de la geneza deltei și până în prezent.

În continuare, la etaj poți vedea minigrădina botanică, cu o prezentare de obiecte tradiționale, specifice localnicilor din Deltă.

Căi de Acces

° Str. 14 Noiembrie nr. 1, orașul Tulcea.

1. Știuca
2. Specii exotice de corali

Plante acvatice

Muzeul de Istorie și Arheologie

Cei dornici de a intra pe un tărâm plin de istorie, unde civilizația greco-romană și romano-bizantină și-a lăsat amprenta, pot vizita Muzeul de Istorie și Arheologie situat în Parcul Monumentului Independenței, în ambianța unui complex arheologic și istoric.

În timp ce primul pavilion oferă vizitatorilor imaginea succesivă a trecutului istoric al teritoriului de la Gurile Dunării, din cele mai vechi timpuri și până în perioada evului mediu dezvoltat, al doilea pavilion este rezervat preistoriei și protoistoriei Nordului Dobrogei și expozițiilor temporare.

Poți să cunoști trecutul istoric românesc, din cele mai îndepărtate timpuri, dovadă fiind existența colecțiilor de ceramică, unelte, arme, podoabe, obiecte de cult și numismatice precum și tezaure - unele dintre ele de importanță națională și chiar europeană.

Căi de Acces

- Str. Gloriei, orașul Tulcea.

1. Vas din ceramică și monezi
2. Vas din ceramică
3. Monezi vechi

Liceul „Spiru Haret”

La 14 noiembrie 1883, răspunzând dorinței arzătoare a românilor din zonă de a avea un liceu românesc, își deschide porțile Gimnaziul Real de Băieți Tulcea.

Primul sediu a fost construit de către Ahmed Resim Pașa, muteshariful Sângeacului Tulcea. Ulterior, se construiește noul sediu al școlii, clădire care nu s-a păstrat până astăzi și unitatea de învățământ își schimbă apoi numele în Liceul Principele Carol. Actualul corp de nord al clădirii a

fost construit din colecta publică, precum și corpul de sud, replică a aripii de nord a liceului. Primește numele lui Spiru Haret în anul 1970. Colegiul dobrogean Spiru Haret, Tulcea este un liceu cu

renume în istoria educației locale și naționale. În Colegiu se desfășoară o bogată activitate cultural-artistică și sportivă, aici funcționând un Cenaclu literar, iar semestrial apare revista școlară „Aspirații”.

Căi de Acces

- Str. 14 Noiembrie nr. 24, orașul Tulcea.

1. 2. Liceul Spiru Haret

Casa Avramidi

Casa Avramidi este fostul sediu al Muzeului de Științe ale Naturii din cadrul Institutului de Cercetări Eco-Muzeale, Tulcea.

În centrul orașului Tulcea la sfârșitul secolului XIX grecul Alexandru Avramidis a construit Casa Avramidi. Această casă reprezintă prosperitatea familiei sale, întrucât a devenit pentru localnici cea mai frumoasă clădire din oraș. De-a lungul anilor a fost sediul mai multor instituții publice printre care se numără și primul sediu al Muzeului Delta Dunării și birourile Inspectoratului Școlar.

Căi de Acces

- Str. Progresului nr. 32, orașul Tulcea.

1. 3. Casa Avramidi în renovare
2. Detaliu intrare

Biserica Ortodoxă Sf. Gheorghe

Biserica Ortodoxă Sf. Gheorghe numită și Biserica Bulgărească este una dintre vechile biserici ce împodobesc orașul Tulcea încă din 1857.

Căi de Acces

- Str. Păcii nr. 11, orașul Tulcea.

Lăcașul de cult este cunoscut credincioșilor tulcenii și sub numele de Biserica cu ceas datorită orologiului amplasat, de mai bine de 100 de ani, în turnul clopotniței.

Curtea bisericii a adăpostit două școli: Gimnaziul Bulgăresc, demolată ulterior și Școala Națională Bulgară de fete, care mai există și astăzi la nord de biserică.

Acoperișul bisericii este încununat cu o turlă înaltă cu ceas, care are misiunea de a anunța ora exactă în oraș, acesta impresionând

și prin frumusețea stilului arhitectural, îmbogățit cu elemente orientale. Biserica își păstrează până astăzi catapeteasma originală având scris pe icoane anii 1862, 1864 și 1894.

Astăzi, biserica Sf. Gheorghe reprezintă un monument de arhitectură important pentru orașul Tulcea și unul dintre punctele de atracție turistică pentru vizitatori.

1. Interiorul bisericii Sf. Gheorghe
3. Exteriorul

Biserica Ortodoxă Buna Vestire

Biserica Ortodoxă Buna Vestire poate fi găsită în municipiul Tulcea pe strada cu același nume încă din 1948, fiind una din atracțiile turistice din nordul Dobrogei.

Mai înainte de zidirea acestei mărețe biserici, pe același loc, era lăcașul de cult al comunității elene.

Frumoasa biserică din lemn a fost ridicată în 1835 și transformată ulterior în reședință episcopală cu rang de mitropolie. Biserica astfel construită devine

parohie a Bisericii Ortodoxe Române în 1974 adăpostind moaștele sfinților Haralambie, Gheorghe, Filaret primul patriarh al Moscovei, Maxim Grecul și Inocenție al II-lea, patriarhul Moscovei.

În altarul bisericii se ascund doi butuci ce poartă în interiorul lor semnul crucii.

Zilnic, zeci de vizitatori trec pe la sfântul lăcaș pentru a găsi alinare sufletească dar mai ales în ziua Sfinților Epictet și Astion, martirii de la Halmyris.

Căi de Acces

- Str. Buna Vestire nr. 2, orașul Tulcea.

1. Biserica Buna Vestire
2. Detaliu altarul bisericii

Rezervația mixtă Roșca - Buhaiova

În nordul depresiunii Matița-Merhei se află zona Roșca-Buhaiova cu totul specială datorită prezenței celei mai mari colonii de pelican comun din Europa.

Rezervația este constituită dintr-un complex de lacuri, gârle și japșe (depresiuni de mică adâncime), incluzând în cei 9625 ha ai săi o mare diversitate de biotopi reprezentativi pentru delta fluvială (plauri plutitori și fixați, mlaștini stuficole, lacuri, grinduri fluviale, gârle

naturale, terenuri inundabile). Fauna prezintă o remarcabilă diversitate, fiind reprezentată de mamifere: vidra, nurca, hermelina, bizamul, câinele enot, vulpea, mistrețul, și păsări: prezența coloniilor mixte de Ardeidae (stârci, egrete, buhai de baltă), majoritatea speciilor de anatidae (lebede, găște și rațe) și passeriforme caracteristice Deltei precum și de nevertebrate.

De asemenea și universul lumii vegetale numără numeroase specii, bazinele acvatice stagnante fiind invadate de specii de nufăr (alb și galben), piciorul cocoșului, etc.

În apele sărace în nitrați din unele japșe sau ochiuri de apă dintre plauri apar plantele carnivore Utricularia vulgaris, floare galbenă cu urnă fiind asemănătoare cu orhideea

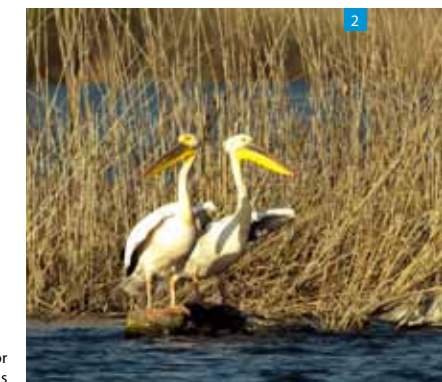
sălbatică și Aldrovanda vesiculosa sau otrățel – plantă acvatică ireal de frumoasă.

În stufărișurile compacte se întâlnesc specii ca: feriga de baltă, lăsnicior – viță ornamentală cu fructe roșii ca și coacăzele dar otrăvitoare, aliorul de baltă – mici tufe de flori galbene aflate într-o coroană de frunze verzi, specii de rogoz, dar și specii rare cum ar fi obligeană sau coada-zmeului care este o plantă veninoasă cu tulpina târătoare și cu fructele în forma unor boboțe roșii.

Căi de Acces

- Comuna Chilia Veche acces DC 1 sau acces navigabil până în stația Chilia Veche

1. Plaur plutitor
2. Pelecanus onocrotalus

1

Rezervația forestieră Pădurea Letea

Adevărat tărâm de vis în care apele Deltei Dunării își croiesc singure și liniștite cursul în jurul și prin grindul nisipos Letea, Pădurea Letea reprezintă cea mai nordică pădure subtropicală din Europa, formată pe fâșii de pădure (hasmacuri) dezvoltate printre dunele de nisip.

Mergând prin pădure treci printr-o uluitoare schimbare de peisaj, de la pădure subtropicală la deșert în numai 200-300 de metri.

Pe o suprafață de 2825 ha, în Pădurea Letea se găsesc 500 de specii de plante și peste 3000 de specii de animale, dintre care mai mult de 2000 sunt insecte, adică peste 70% din speciile de animale din Rezervația Biosferei Delta Dunării.

Nu este de mirare că grindul Letea este considerat de specialiști drept unul din cele mai interesante medii naturale din România. Vegetația este formată din stejarul de luncă, stejarul brumariu, plopul

2

alb, plopul negru, frasinul de luncă, frasinul de baltă, părul, teiul alb, ulmul și foarte rar arinul negru.

Pe lângă acestea mai sunt și plantele cățărătoare care au dat faima acestor locuri. În covorul vegetal se întâlnesc și alte specii rare: volbura de nisip, brândușa de nisip și cârcel.

Peisajul este completat în spectaculozitatea sa de prezența cailor sălbatici și semisălbatici din Pădurea Letea.

Căi de Acces

- De la Sulina pe DC 4
- De la Periprava pe DC 4.

1. Cai sălbatici alergând pe dunele de nisip
2. Pădurea Letea

Rezervația mixtă Grindul și Lacul Răducu

Localizată pe raza comunei C. A. Rosetti, în partea de sud - est a pădurii Letea, dincolo de orice urmă de civilizație, se află Rezervația Grindul și Lacul Răducu.

Ghiolurile Răducu și Răduculeț reprezintă zone de reproducere și hrănire pentru numeroase specii de pești, de importanță economică sau pentru conservare: crap, somn, șalău, plătică, știucă, biban, lin.

Căi de Acces

- De la Sulina pe DC 4
- De la Periprava pe DC 4.

1. Grindul Răducu
2. Nuferi pe Lacul Răducu

În acest peisaj de un farmec sălbatic se găsesc lacuri cu apă dulce alimentate din ultimul braț al marelui „M”, situate într-o zonă tipică de dezvoltare a grindurilor fluvio-marine dintre Chilia și Sulina.

Aceste lacuri sunt înconjurate de grinduri marine cu soluri sărace, mobile sau slab fixate, pajiști stepizate sau arii depresionare cu apă temporară caracterizate de tufe cu *Juncus gerardii* (iarba neagră) sau țipirigul.

Palatul Comisiei Europene a Dunării

Fostul Palat al Comisiei Europene a Dunării reprezintă una dintre mărturiile grandioase ale epocii regale a României. Construit între anii 1860-1868, palatul a fost și este cea mai impunătoare clădire a Sulinei.

Între anii 1922 – 1923 se reproiectează clădirea, de data aceasta capătând subsol, mansardă și două etaje, alături de o fundație de piatră și ziduri din cărămidă.

Timp de 53 de ani Palatul a servit ca sediu administrativ pentru Comisia Europeană a Dunării, 1868-1921, intrând apoi sub administrația statului.

În anul 1948 a devenit sediul Administrației Fluviale a Dunării de Jos, filiala Sulina.

Căi de Acces

- Str. I nr. 202, orașul Sulina.

Scopul ridicării acestei clădiri era de a găzdui membrii Comisiei Europene a Dunării precum și activitatea Secretariatului General.

Primul război mondial a însemnat bombardarea palatului de către nemți în 1917. Se spune că nu mai rămăsese nimic din el.

1.2. Palatul Comisiei Europene a Dunării

Biserica Romano-Catolică Sf. Nicolae

Pe una din străduțele perpendiculare pe canalul Sulina, împrejmuțată de un gard de fier forjat, prins între coloane de piatră, se ascunde în vegetație Biserica romano catolică Sfântul Nicolae, ridicată în anul 1863.

Construcția este rezultatul efortului financiar al comunității italiene din orașul Sulina. Arhitectura sa atestă fără echivoc prezența mai multor tipuri de etnii și religii în Sulina.

Dacă zăbovești câteva minute în curtea mănăstirii poți admira fațada bisericii, vitraliile originale ale bisericii, clopotnița micuță și decorația redusă. Aceste elemente dau edificiului o imagine austeră, sobră și impunătoare în același timp.

Pictura bisericii se remarcă prin cele 14 picturi care simbolizează Calea Crucii - drumul străbătut de Iisus Hristos de la temnița în care a fost închis și până în

momentul răstignirii Lui, pe muntele Golgota, alături de statueta care îl întruchiează pe Sf. Nicolae.

Căi de Acces

- Str. M. Kogălniceanu nr. 4, orașul Sulina.

1. 2. Biserica Sf. Nicolae

Biserica Ortodoxă Sf. Nicolae

Pe străduțele ce dau în canalul Sulina, se găsește Biserica ortodoxă cu hramul Sf. Nicolae de vară întemeiată la 14 octombrie 1866, pe placa de pe frontispiciu fiind trecut însă anul 1867.

Se pare că grecii au ales ca hramul bisericii să fie Sf. Nicolae de vară pentru a se diferi de biserica românească Sfântul Nicolae, ce fusese construită înaintea celei grecești. Biserica ocupă un loc semnificativ pentru evoluția structurii urbane și a

comunității multiculturale a localității Sulina. Construcția bisericii s-a realizat în anii 1866-1869, ca urmare a ordinului sultanului Abdul Aziz și prin contribuția comunității elene.

Aici se pot admira decorul interior, de factură neoclasic-barocă, bogat în pictură murală cu vopseluri de ulei în gamă cromatică luminoasă, pardoseală din plăci de marmură cu desen geometric, mobilier din lemn sculptat. În altar, Sfânta Masă are deasupra un frumos baldachin lucrat de maestrul Constantin Ioan.

Ca arhitectură exterioară, biserica utilizează elemente clasice: în fațada de vest

prezintă un pridvor din lemn și acoperișul în două ape, acoperit cu tablă.

Clopotnița are trei clopote, două dintre ele având inscripția: „Sulina 1933”. Covoarele și tapiseriile, înrămate, sub sticlă, sunt donații ale enoriașilor greci ai orașului Sulina.

Căi de Acces

- Str. Păcii nr. 3, orașul Sulina.

1. Biserica ortodoxă Sf. Nicolae

Farul din Sulina

Cu o înălțime de 17 metri, Farul din Sulina, situat pe malul drept al Dunării, este simbolul orașului încă de la începutul secolului al XIX-lea.

Farul a constituit principalul semnal de navigație din zona Deltei Dunării. Prin prelungirea în mare a celor două diguri, s-a produs o îndepărtare considerabilă a radei gurii Sulina față de farul din oraș, ceea ce a determinat construirea unui nou far, pe digul de sud.

Rămas la 2,5 Km distanță de malul mării, Farul din Sulina este astăzi unul din martorii transformării liniei de coastă. Lumina albă fixă a acestuia este vizibilă de la 15 mile marine.

Astăzi, monumentul istoric se află în administrarea Oficiului Național pentru Protejarea Patrimoniului, fiind amenajat ca muzeu și putând fi vizitat pe durata întregului an, începând cu a doua zi a săptămânii.

1. Farul din Sulina
2. Detaliu - farul din Sulina

Căi de Acces

- La 2,5 km distanță de malul actual al Mării Negre, orașul Sulina.

Cetatea Salsovia

Undeva pe malul drept al Brațului Sf. Gheorghe, în sudul Deltei Dunării se află dealul înalt pe care se găsește Cetatea de la Salsovia care poartă însemnările unei istorii tumultuoase până în prezent și, nu în ultimul rând, stă mărturie a dominației Imperiului Bizantin în aceste locuri.

Amplasată într-o zonă cu locuire din epocile bronzului și elenistică, cetatea te provoacă la o incursiune în mai multe perioade istorice, care și acum mai stârnesc curiozități și provoacă imaginația oricui. Se presupune că în antichitate apele Dunării ajungeau până la baza cetății, aceasta

funcționând drept castru militar încă din prima jumătate a sec. III (Itinerariul Antonini și Tabula Peutingeriana) și, ulterior, ca anexă la Legiunile militare romane. Castrul a fost, foarte probabil, distrus în vremea lui Valens. În epoca feudal-timpurie, locuirea este reluată la Salsovia, fiind

documentată monetar până cel puțin în al treilea sfert al sec. XI. În apropierea castrului se află o întinsă așezare rurală și o necropolă tumulară. Dacă la 1872 zidurile cetății, groase de 2 m, se păstrau la o înălțime de 3 m, exploziile din cel de-al doilea război mondial și extragerea pietrei de către localnici au afectat destul de mult monumentul antic.

Căi de Acces

- DJ 229K fiind situată la vest de localitatea Mahmudia.

1. 2. 3. Panorame sat Nufăru.

Rezervația forestieră Pădurea Caraorman

Localizată pe raza Comunei Crișan, cu o suprafață de 2250 ha.

Univers dintr-o lume parcă uitată de timp și de civilizație, fermecătoare prin împletirea apei cu porțiunile uscate, prin amestecul cromatic în care domină verdele viu plin de viață al plantelor, Pădurea de stejari Caraorman ocupă partea centrală a grindului Caraorman situat în partea sudică a Brațului Sulina.

Rezervația cuprinde cele mai dezvoltate dune de nisip din Delta care sunt unice în țară

Căi de Acces

- Pe DC 2 și apoi urmează un traseu navigabil.

datorită înălțimii de peste 7 m. Aici se găsește cel mai mare stejar din Delta Dunării, în punctul cunoscut sub denumirea „Fântâna Vânătorilor”. Denumit „Stejarul îngenunchiat”, datorită crengilor care s-au întins și pe sol, stejarul are o vârstă de 400 de ani și o circumferință de 4m. Dominând peisajul de la o înălțime de peste 30 m înălțime, stejarul se află alături de exemplare de frasin și plop, desigur și vegetație cățărătoare de tip mediteranean: liane ce ating 25 m precum și plante agățătoare cum ar fi: vița de vie sălbatică, iedera, hameiul, carpenul.

În această pădure s-au semnalat cuiburi de vultur codalb, specie pe cale de dispariție, în România existând numai 33 de perechi de vulturi

codalb. Ceea ce o deosebește de pădurea Letea este lipsa lianei grecești și a viperei de stepă.

1. Dune de nisip
2. Pădurea de stejari

Cetatea Proslavița

Situată pe malul drept al brațului Sf. Gheorghe cetatea a fost construită de către bizantini în ultimul sfert al secolului al X-lea pentru a adăposti o importantă așezare de tip urban, care a funcționat până la mijlocul secolului al XIII-lea.

În zona de nord a așezării, foarte aproape de punctul de traversare a Dunării cu bacul spre Deltă, a fost descoperită instalația portuară a cetății (punct vizitabil).

Materialul arheologic și numismatic, impresionant din punct de vedere cantitativ, au atras atenția specialiștilor care au încercat să localizeze aici câteva dintre cele mai

importante centre menționate de izvoarele scrise. Astfel, au existat propuneri de localizare la Nufăru a Preslavului Mic sau Periaslavețului menționat în sec. X, sau a Proslaviței, toponim înregistrat pentru prima dată pe o hartă nautică din sec. al. XIV-lea.

Cu prilejul săpăturilor arheologice care se desfășoară sub forma unor sondaje

practicate în puținele zone libere de construcții, din intravilanul localității Nufăru, au fost descoperite materiale arheologice, eșalonate cronologic din epoca elenistică până în evul mediu.

Turnul de vest și zidul de incintă este suprapus de construcții (proprietate privată, sub actualul local Prislav punct vizitabil).

O parte din zidul de incintă estic cu turn, a fost descoperit în curtea Dispensarului și a fost pus în valoare sub formă unei construcții de protecție amenajată deasupra monumentului (punct vizitabil).

La adăpostul zidurilor de incintă, s-a dezvoltat o importantă așezare de tip urban, ce a funcționat până la mijlocul secolului al XIII-lea. Probabil distrusă în vremea invaziei tătare, așezarea se reface mai târziu, după cum o sugerează unele materiale ceramice și numismatice aparținând veacurilor XIII-XIV.

Această prezentare, menită a reliefa importanța istorică și arheologică a unei cetăți ridicate din temelii de către Imperiul bizantin, a doua, în

ordine cronologică, fortificație de acest gen descoperită prin cercetări arheologice, își propune să sublinieze necesitatea aprecierii, respectării și conservării sale, în armonie cu evoluția așezării contemporane ce o suprapune integral.

Căi de Acces

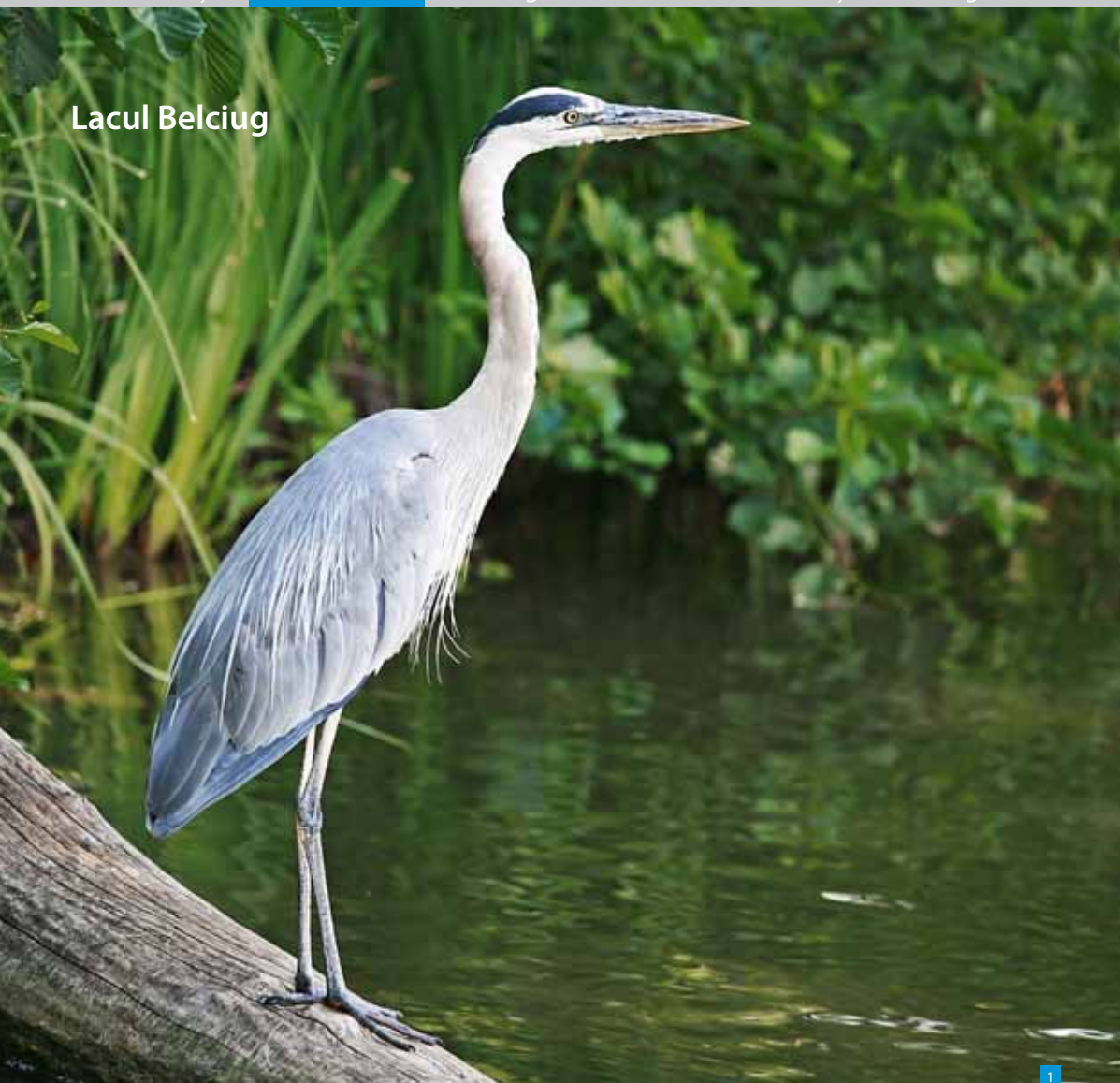
° DJ 222 C.

1. 2. 3. Ruinele cetății Proslavița
4. Panoramă, împrejurimile satului Nufăru

Lacul Belciug

Localizat pe raza Comunei Sf. Gheorghe, Jud. Tulcea, cu o suprafață de 110,00 ha, Lacul Belciug reprezintă o zonă cu regim de protecție integrală.

Datorită izolării și adâncimii mari (circa 7 m) lacul constituie un loc deosebit de favorabil conservării unor specii ale faunei piscicole în pericol de dispariție (caracuda, linul, văduvița).

Zona este și un important loc de hrănire pentru numeroase specii din fauna ornitologică reprezentate de stârci, egrete, rațe. În

stufăriile înconjurătoare s-a semnalat cuibărend cocorul (Grus grus), specie amenințată cu dispariția. Pescuitul este restricționat în această zonă.

Căi de Acces

- De pe DC 12

1. Cocorul (Grus grus)

Rezervația forestieră Arinișul Erenciuc

În Comuna Sfântu Gheorghe, pe unul dintre canalele Deltei Dunării se ascunde un loc cu totul deosebit care se întinde pe 50 ha și anume Rezervația forestieră Arinișul Erenciuc.

În ariniș cuibărește vulturul codalb, una dintre cele mai rare păsări din România, care găsește aici condiții optime de adăpost.

Căi de Acces

- Prin DC 12

1. Panoramă Arinișul Erenciuc
2. Inflorescența la arinul negru mascul (stânga), femelă (dreapta)
3. Vulturul Codalb

Arinișul Erenciuc este cu siguranță printre cele mai frumoase locuri din Delta și nu trebuie să lipsească din nici un itinerariu pe acest tărâm al apelor.

Este singura zonă din Delta Dunării pe suprafața căruia se dezvoltă în formațiune compactă arinul negru, situat de o parte și de alta a canalului de acces în lacul Erenciuc.

Rezervația mixtă Complexul Vătaful - Lunguleț

În marea întindere de ape a Rezervației Biosferei Delta Dunării, în complexul de lacuri Rusu-Puiu, se află o altă zonă deosebit de frumoasă denumită Complexul Vătaful-Lunguleț-Sulina.

Complexul se individualizează prin marea diversitate a formelor de relief, cuprinde grinduri, depresiuni, pajiști halofile (vegetația halofilă este reprezentată de genuri și specii adaptate la condițiile de sărătură) și este caracterizată, în principal, prin existența

organismelor aflate într-un echilibru dinamic dependent de mediu, perfect adaptate la condițiile de viață care presupun variații mari de salinitate.

Complexul de lacuri și grinduri fluviomarine reprezintă, de asemenea, prin formațiunile de plauri, floră și faună specifice un important loc de cuibărit pentru stârcul pitic și cormoranul mic în colonii mixte de rațe sălbatice, precum și pentru conservarea pajiștilor halofile.

Rezervația care se întinde pe o suprafață de 1625 hectare în complexul lacustru Roșu-Puiu cuprinzând bazine acvatice naturale, lacurile Porcu și Porculeț, constituie, de asemenea, un adevărat

„culcuș” pentru reproducerea mai multor specii de pești, îndeosebi pentru caracudă și lin.

1. Cormoranul
2. Stârc pitic

Căi de Acces

- De pe DC 2.

Lacul Potcoava

Localizat pe raza comunei Sf. Gheorghe, județul Tulcea, lacul are o suprafață de 652 ha.

Zona cuprinde lacul Potcoava și aria dintre lacurile Babinții Mari, Babinții Mici și Potcoava. Aici se constituie un loc de cuibărit pentru specii acvatice (rațe, lișițe, cârstei, corcodei) precum și pentru colonii mixte de stârci, țigănuși, egrete și cormorani mici. Prin izolarea sa, constituie și loc de refugiu pentru mamifere precum

vidra, nurca, hermelina și mistretul. Fauna piscicolă este reprezentată de o serie de specii periclitare - caracuda, linul.

Această zonă trebuie conservată și protejată pentru ca generațiile viitoare să se poată bucura de minunățiile oferite de natură.

Căi de Acces

- Prin DC 12.

1. Lacul Potcoava
2. Linul

Complexul Sacalin Zătoane

Comuna Sfântu Gheorghe, parte sudică a Deltei Dunării adăpostește în estul depresiunii Dranov zona Sacalin-Zătoane care este una dintre cele mai vechi părți ale deltei fluvio-marine.

principale, Zătonul Mic și Zătonul Mare, din cauza abraziunii marine își largesc continuu legătura cu Marea Neagră.

Pe o suprafață de 21.410 ha, parcă infinit de întinsă pot fi admirate în timpul migrației de primăvară - iarnă aproximativ 100 specii de păsări, din care 14 se adună în aceste lacuri și cuibăresc aici. Lacul Lejai este preferat de pelicanii creți și de cei comuni.

Tărâmul nisipos cu zone deșertice răsfricate printre porțiuni acoperite cu vegetație al complexului este caracterizat printr-o succesiune de grinduri marine tinere, aproximativ paralele cu litoralul, alternând cu lacuri puțin adânci sau izolate și de o întrepătrundere a apelor marine (pe gârle cu deschidere directă în mare) cu cele fluviale (prin canale și gârle). Cele două lacuri

Atât suprafețele de apă, grindurile și plaja litorală sunt locuri de maximă concentrație a ornitofaunei în timpul migrației de primăvară-toamnă. Insula Sacalin reprezintă zona cea mai importantă de cuibărit, premigrație și migrație.

Căi de Acces

° Prin DC 12

1. Plajă sălbatică
2. Pelicanul creț
3. Pelicanul comun

Cetatea Halmyris

Pe șoseaua spre Dunavăț, în punctul cunoscut sub numele de "Batarai", denumire dată de ucrainieni sau "Geneviz -Kaleh" adică Cetatea Genoveză, "Cetatea" sau "Cetățuia", întâlnim ruinele cetății Halmyris.

Așezarea s-a dezvoltat pe un platou stâncos natural, la 2 m deasupra nivelului Dunării, cu o înclinație de la sud la nord, care înainta în Dunăre cu 90-100 m față de linia stâncii native conturată spre vest. Stânca nativă, spre est de așezarea antică, descrie de asemenea un larg arc de cerc unindu-se cu terminațiile dealului Dunavăț (64m).

Spre SV se afla o serie de coline izolate care unesc țărmurile, azi mlăștinoase, ale

lacului Razim și care au fost denumite Dealul Cara Bair.

Între ruinele cetății Halmyris au fost descoperite resturile unei bazilici, construită după anul 324. Faima cetății Halmyris a crescut în rândurile credincioșilor dobrogene, deoarece în zilele premurgătoare praznicului Adormirii Maicii Domnului, au fost demarate cercetările arheologice sub altarul bazilicii.

Într-o zi de 15 august, s-a adus la lumină o criptă, necunoscută până atunci, în care se aflau osemintele a doi martiri locali: Epictet-preotul și Astion-monahul.

Identificarea acestor martiri a fost posibilă datorită restului unei inscripții în limba greacă, zugrăvite pe unul dintre pereții criptei. Această descoperire epocală a întărit veridicitatea informațiilor documentare privitoare la cei doi mucenici.

Săpăturile arheologice din anul 1981 au demonstrat existența unei continuități de viață din secolul VI î.e.n. până în secolul VI e.n.

Începând cu secolul II, pe acest loc se construiește un castru militar care de la sfârșitul secolului III se va transforma într-un important oraș înconjurat cu ziduri de apărare, cu 15 turnuri și două porți.

Un număr de peste 10 inscripții atestă existența în apropierea castrului a unui sat al corabierilor (Vicus Classicorum) și a unei importante necropole romane timpurii. În centrul orașului există o clădire monumentală, probabil reședința comandamentului.

Structura pereților păstrează și azi dovada trecerii atâtor popoare peste Halmyris, fiind vizibile diversele modalități de construcție, materiale și tehnici folosite la ridicarea și renovarea cetății. Vizitând-o poți să simți trecutul atât de îndepărtat și de încărcat al acestei așezări.

Cele mai vechi dovezi ale așezării umane de la Murighiol datează din mileniul - I î.e.n.

Căi de Acces

- La 2 km de satul Murighiol.

1. 2. 3. Ruinele Cetății Halmyris.

Rezervația mixtă Sărăturile Murighiol

Terasa Dunării nu întârzie să te surprindă prin lacul Sărături Murighiol (87 ha) care este puternic salinizat, de tip cloruro-sulfatic, caracterizându-se prin marea bogăție de zoo și fitoplancton.

Vizitată pentru peisajul deosebit, în scop terapeutic și pentru practicarea pescuitului, rezervația care cuprinde „Lacul violet” (denumire turcă datorată culorii care provine de la apele bogate în săruri și nămol mineralizat) face parte din Rezervația Naturală Sărături.

Adevărat paradis faunistic, lacul are o mare importanță pentru păsări, aici cuibărend specii ca pescărușul, chira de baltă, rața cu ciuf și prundărașul de sărătură.

Alături de acestea, complexul salmastru reprezintă locul ideal și pentru coloniile de rândunici de mare, sitarul de mal, gâsca de zăpadă, gâsca de semănătură, pentru specii rare precum piciorong, cioc-întors, corcodel cu gât negru.

În timpul iernii, înghețul tardiv al luciului de apă (datorat caracterului salmastru) determină o mare concentrare de păsări specifice zonelor mlăștinoase care găsesc aici adăpost și hrană abundentă. Marginile foarte sinuoase

sunt înconjurate de vegetație palustră dură, stuf, trestie și pipirig care asigură condiții bune de cuibărit pentru păsări.

1. Panorama, Lacul Sărături Murighiol
2. Eurasian Oystercatcher (Scoicar).

Căi de Acces

- De pe DJ 222C, din satul Murighiol (38 km de Tulcea), pe jos sau cu auto (200m, de la ieșirea din sat), lacul fiind chiar lângă șosea.

Rezervația geologică Agighiol

Rezervația Agighiol reprezintă un adevărat paradis botanic și geologic adăpostind o bogată faună mediotriasică (cu vârstă de peste 100 milioane de ani) pe o suprafață de 9,70 ha.

În partea nordică a Lacului Razim, la NV de localitatea Agighiol, între Dealul Redi și Agighiol se găsește una dintre cele mai mari concentrații de specii amenințate cu dispariția, între care se remarcă, în primul rând, numeroasele specii de orhidee, reunite pe o arie redusă.

Aici pot fi admirate asociații forestiere specifice Dobrogei ce nu mai apar în alte arii protejate. Acestea sunt

reprezentate în special de arborete de vârste înaintate (unele dintre ultimele astfel de exemplare din Dobrogea), majoritatea peste 100 de ani, cu o structură nederivată, apropiată de cea a pădurilor naturale primare din Dobrogea.

Vegetația ierboasă este reprezentată prin 6 cenotaxoni (grupe vegetale primordiale), din care unul este specific numai regiunii Agighiol, iar patru sunt reprezentate în Dobrogea prin asociații regionale specifice zonei.

Pajiștea de cimbrisor este considerată endemică pentru Dobrogea. Pajiștile de negară, sadina, păiuș stepic, constituie asociații regionale specifice.

Vegetația lemnoasă este caracterizată prin prezența unei asociații arbustive având un caracter regional, respectiv a șapte cenotaxoni forestieri, din care doi sunt considerați

endemici (șleaul dobrogean de culme și șleaul cu stejar brumăriu), restul fiind rari la nivel național.

Căi de Acces

- 222 fiind situată în satul Agighiol, comuna Valea Nucarilor.

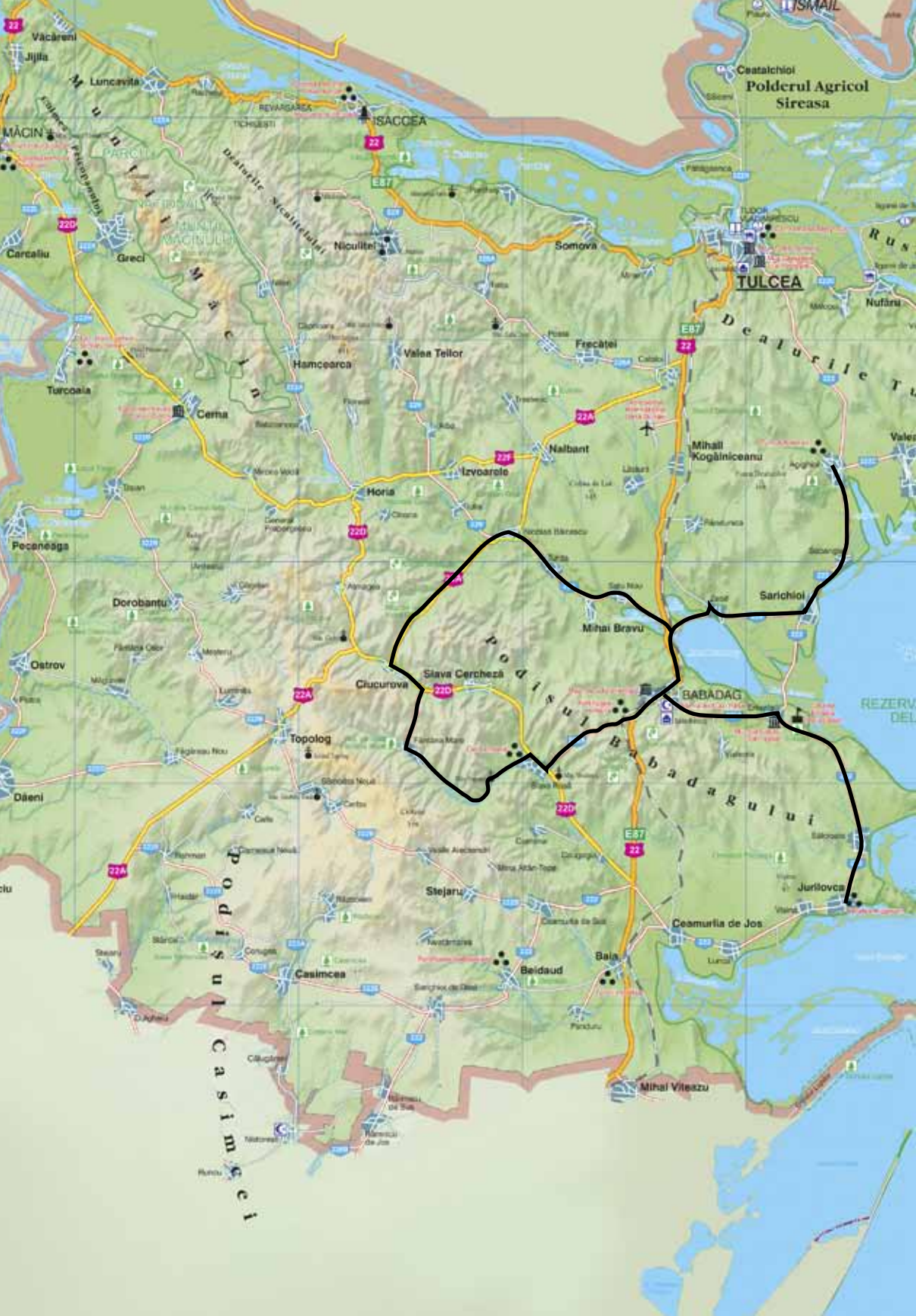
1. Peisaj din zona Agighiol
2. Pajiște de cimbrisor

Imagine Panoramică deasupra oraşului Tulcea

BABADAG

LUNCAVIȚA - TULCEA - BABADAG - ISTRIA - CONSTANȚA - NEGRU VODĂ

Mândri de România

Rezervația faunistică Insula Popina

Într-o zonă izolată de continent se află Insula Popina situată în apropierea amenajărilor piscicole lazurile și Sarinasuf, respectiv localității lazurile.

Aici se întâlnește planta endemică celnușă-Ornithogalum oreoides precum și una dintre cele mai veninoase specii de păianjen - văduva neagră.

Fauna Insulei Popina este specială și datorită prezenței coșășul Isophya dobrogensis, fiind singurul loc din țară unde găsim exemplare din această specie.

Căi de Acces

- De pe DJ 229, fiind localizată pe raza Comunei Sărichioi.

1. Panorama Insulei Popina
2. Călifar alb

Pe o suprafață de 98,00 ha, se găsesc specii de plante ierboase pitice specifice stepei dobrogene (stufărișuri și rogozuri), precum și plante acvatice, cum ar fi nufărul.

Rezervația reprezintă unul dintre locurile perfecte de cuibărire a mai multor specii de păsări, cum ar fi privighetoarea roșcată, presura cu cap negru, ciocârlia de Bărăgan, călifarul alb și călifarul roșu, etc., dar și habitatul unor reptile și insecte, unele dintre ele destul de periculoase.

Rezervația Naturală Dealul Bujorului

În zona central-nordică a Podișului Babadag se găsește bujorul dobrogian, care face parte din Lista Roșie a plantelor superioare din țară.

Frumusețea bujorului dobrogian este cunoscută în toată țara. Specie rară ocrotită prin lege, este o floare cu petalii roșii de un farmec aparte, fiind declarată monument al naturii.

Rezervația conservă de asemenea o zonă reprezentativă de pădure submediteraneeană, cu speciile caracteristice.

Căi de Acces

- Prin DN 22, fiind situată în comuna Ciucurova, la 4 km de satul Atmagea

1. Tufe de bujori la marginea pădurii
2. 3. Bujorul Dobrogian

Rezervațiile de liliac Valea Oilor¹ și Fântâna Mare²

1. **Rezervația Valea Oilor** este localizată în partea central-nordică a Podișului Babadag, pe un versant sudic, într-o zonă calcaroasă, rezervația de liliac reprezintă locul ideal de evadare din tumultul sufocant al orașelor
2. **Fântâna Mare** se află în zona central-sudică a Podișului Babadag, lângă Podișul Casimcei, pe valea Topologului, la o distanță de 3 km de satul Fântâna Mare

Un tărâm de basm pe care pădurea de liliac de la Fântâna Mare îl învăluie în luna mai într-un parfum amețitor de frumos. Tabloul peisajului este îmbogățit de culoriile vii ale florilor de liliac, care te îmbie să te lași purtat de această beție a simțurilor. Specia de liliac crește spontan, fiind un fenomen rar în Dobrogea.

Căi de Acces

- 1. De pe DN 22 la 10 km distanță de localitatea N. Balcescu și la 2 km spre vest de șoseaua DN Tulcea-București, între localitățile Ciucurova și N. Bălcescu,
- 2. De pe DN 22 D, S-E de localitatea Ciucurova

1. Pădurea de Liliac
2. Syringa Valgaris

Cetatea Ibida - Slava Rusă

Străbătută de apele pârâului Slava, oferind protecție și acces în timpuri străvechi, Cetatea Ibida reprezintă o fortificație întinsă pe o suprafață de 24 de hectare. Cetatea a fost acoperită, odată cu trecerea timpului, de așezări ale locuitorilor din satul Slava Rusă.

Cu 24 de turnuri și trei porți, cetatea pare că străjuiește întreaga vale a Slavei.

Loc uitat de timp, unde pământul acoperă vechiul iar liniștea te-nconjoară și te desprinde de prezent, Ibida impresionează prin construcție și legendă, prin forma păstrată din epoca

tetrarhiei, dublată de o fortificație de 3 ha, așezată pe dealul Harada.

Descrisă pentru prima dată în 1897 ca fiind o centură de fortificații, cu ziduri groase deosebit de complexe, Ibida a fost atracția multor arheologi care au decoperit, de-a lungul timpului, vestigii și urme din epocile paleoliticului mijlociu și neolitic.

În centrul cetății s-au găsit urmele unei vechi basilici, cu trei nave și trei abside, construcție din marmură și mozaic de o frumusețe deosebită, unicat arhitectural în Dobrogea romano-bizantină.

Cercetările au continuat, astfel că după anul 2001, alte noi vestigii au fost dezvăluite precum zidul de incintă în punctele Curtina G și turnul 8 și ansamblul defensiv de la Poarta de vest.

Căi de Acces

- Pe DJ 223A până la DN 22D unde se face dreapta spre satul Slava Rusă.

1. 2. Ruinele Cetății Ibida

Cetatea romană și romană târzie (L)Ibida - Slava Rusă

Cetatea romană și romano-bizantină a fost întemeiată într-o zonă cu urme de locuire din secolele VI-I î.e.n., pe malul sudic al golfului antic Halmyris al Mării Negre.

A cunoscut mai multe etape evolutive: **fortificație romană de pământ** (ultimul sfert al sec. I e.n.), **castru de piatră** - sediu al unor unități (vexillatio) ale legiunilor I Italica și XI Claudia Pia Fidelis și **sediu al unei stații a flotei militare romane Classis Flavia Moesica** (începutul sec. II - al treilea sfert al sec. III e.n.).

Inscripțiile descoperite la Poarta de Nord menționează un Vicus Classicorum – „satul corăbierilor”, probabil așezarea

întemeiată de o parte a veteranilor flotei stabiliți la Halmyris după îndeplinirea stagiului militar. Fortificația romană târzie datează din al treilea sfert al sec. III și funcționează până în primul sfert al sec. VII e.n..

Cetatea romano-bizantină are o formă trapezoidală, cu o suprafață de cca 2 ha, cu 15 turnuri, trei porți și trei valuri de apărare. Principalele monumente dezvelite și, în parte, „restaurate” sunt: Poarta de Nord, Thermae, Edificiul nr. 1, Poarta de Vest, Basilica paleocreștină sub altarul căreia a fost descoperită în anul 2001 o cripta care adăporea rămășițele sfinților Epictet și Astion, martirizați în anul 290 e.n., în timpul domniei împăratului Dioclețian.

Căi de Acces

- De pe DN 22 D în satul Slava Rusă se face dreapta către cetate.

1. 2. Ruinele Cetății Ibida romană

Mormântul lui Sarî Saltuk

Mormântul lui Sarî Saltuk este situat în centrul orașului Babadag.

În perioada în care Dobrogea a fost luată prin surprindere de invaziile succesive ale otomanilor, Sarî Saltuk Baba Dede, sfânt musulman, a condus cele 10 000 de familii de turci care s-au stabilit aici, punând bazele orașului Babadag.

Una dintre cele mai vechi construcții aparținând arhitecturii islamice din regiune, Mormântul lui Sarî Saltuk Baba Dede a devenit loc de pelerinaj, fiind vizitat de toți sultanii aflați în trecere prin Babadag.

Imediat lângă mausoleu a existat o geamie (Ulu Cami) și o baie turcească (ctitorite de Baiazid al II-lea), care nu s-au păstrat până astăzi – urmele acestor edificii mai erau vizibile în anul 1919.

Deși construcția care se poate vedea astăzi nu este cea originală, aceasta datând probabil de la sfârșitul sec. XVIII, după ce clădirea inițială a fost renovată, mormântul este în continuare o impresionantă amintire a Babadagului de altădată.

Căi de Acces

- Str. Măcin nr. 11, Babadag

1. Mormântul lui Sarî Saltuk
2. 3. Detalii de la mormânt

Geamia turcească și Mormântul lui Ali Gaza-Pașa

Monument istoric și de arhitectură religioasă situat în centrul orașului Babadag, datând din epocă medievală, geamia a fost ridicată în 1609-1610.

Cel mai vechi monument de arhitectură musulmană din România, care ascunde o frumoasă poveste din vremea stăpânirii otomane, Geamia, precum și mormântul temutului pașă, Ali Gaza, fac parte dintr-un ansamblu istoric medieval, ce găzduiește colecții de artă orientală decorativă.

Se spune că geamia datează încă din epoca medievală, fiind ridicată undeva între anii 1609-1610. Aici pot fi admirate piese unice prin vechimea și măiestria execuției lor.

Se poate vizita și mormântul generalului, ctitor al acestui lăcaș de cult musulman, despre care se spune că a îndrăgit foarte mult acest ținut, drept pentru care aici s-a stabilit și tot aici și-a găsit și sfârșitul.

Căi de Acces

- Centrul orașului Babadag

1. 2. Geamia turcească
3. Mormântul lui Gaza-Pașa

Cișmeua Kalaigi

Cișmeua se află în incinta unuia din cele mai interesante monumente de artă musulmană, Geamia lui Ali Gaza-Pașa care datează din epoca medievală.

Cișmeua Kalaigi face din centrul orașului Babadag un important punct de atracție turistică.

Povestea spune că după ce s-a stabilit și s-a îndrăgostit de zonă, temutul pașă Ali Gaza și-a aflat sfârșitul aici, unde este îngropat în cavoul său monumental.

Cișmeua reprezintă un sit istoric impresionant, cu o

adevărată valoare istorică care se poate observa încă de la intrarea în curtea geamiei. Săpată de către pelerinii musulmani la sf. sec. XVII, cișmeua era folosită pentru spălarea mâinilor pelerinilor, înainte de intrarea în lacășul de cult, captând un izvor natural.

1. Intrarea în curtea Geamiei

Casa Panaghia

În apropierea Geamiei Ali Gaza-Pașa, descoperim Casa Panaghia, o frumoasă construcție în stilul arhitectonic al altădată.

Casa Panaghia impresionează prin motivele ornamentale orientale, reflectând originile sale, preluate din arta populară a turcilor și tătarilor din Dobrogea. Țesăturile, piesele de port, podoabele, vasele de aramă dar și ornamentele de tipul garoafei, chiparului, zambilei, fructului de rodie, încântă privirea prin deosebitele

combinații cromatice și decorative, estetica acestora interferând cu arta autohtonă din Peninsula Balcanică. Cu deosebite lucrări realizate manual, de uz cotidian sau folosite pentru diferite ritualuri, Expoziția de Artă Orientală este organizată în interiorul casei și încântă privirea prezentând vizitatorilor aspecte ale civilizației tradiționale din timpuri străvechi din Dobrogea.

Căi de Acces

- E 87 Tulcea - Babadag

Casa Panaghia este în fiecare an gazda a numeroase expoziții ce relevă piese de etnografie și artă populară specifice acestei zone, organizate de către Muzeul de Etnografie și Artă Populară din cadrul Institutului de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea.

1. Țesături tradiționale
2. Podoabe din aramă

Muzeul de Artă Orientală - Institutul de Cercetări Eco-Muzeale

Edificiul a fost construit în cursul sec. XIX (probabil în prima parte a acestuia) și a adăpostit, o vreme, un seminar musulman finanțat, după 1878, de Ministerul Instrucțiunii Publice. Astăzi este sediul Muzeului de Artă Orientală.

Expoziția de Artă Orientală prezintă piese ce aparțin artei populare tradiționale a turcilor și tătarilor din Dobrogea, dar și piese de artă orientală realizată în manufacturi și, ulterior, industrial.

Originile orientale sunt reflectate de țesături, broderii,

piese de port, podoabe, vase de aramă pentru uz cotidian și pentru diferite ceremoniale. Interferențe cu arta populației autohtone din Peninsula Balcanică și din Dobrogea sunt relevate prin anumite trăsături ale acestor piese expoziționale. Motivele ornamentale tipic orientale: „garoafa”, „chiparosul”, „zambila”, „fructul de rodie” s.a., completate de

firul metalic auriu și argintiu, se îmbină în compoziții cromatice și decorative de o valoare estetică remarcabilă.

Căi de Acces

- Str. Mihai Viteazu, nr. 6, Babadag

1. Muzeul de Artă Orientală
2. vas din aramă
3. Țesături tradiționale

Rezervația botanică Korum Tarla

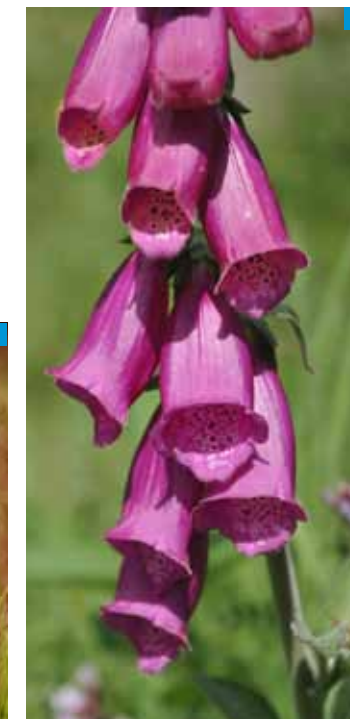
Pentru a vizita un adevărat paradis floristic din regiunea Babadagului, nu trebuie ratată Rezervația Korum Tarla, situată în partea de nord a Pădurii Babadag, într-o zonă de platou.

Rezervația prezintă numeroase specii rare sau deosebite de plante, punctul central de interes fiind mărgelușa sau specia *Sophora prostrata* jaubertii, plantă de origine Balcanică aflată aici în singurul loc din România. Peisajul floristic este completat de prezența unor specii datorate influenței pădurii din apropiere, acestea numărând obsiga de pădure (*Brachypodium sylvaticum*), cerentel (*Geum urbanum*), firuta (*Poa nemoralis*) și rogoz (*Carex polyphylla*).

Căi de Acces

- De pe DN 22 la circa 1 km N de orașul Babadag

1. Panoramă, Rezervația Korum Tarla
2. Plante din familia Poaceae
3. *Digitalis Lanata*

Fortificația Romană

În punctul numit Topraichioi, unde șoseaua traversează lacul Babadag, întâlnim Fortificația Romană de la Babadag, punte către descoperirea unei lumi din sec. III-IV e.n.

loc, unde râul Taița se varsă în lacul Babadag.

Descoperită în urma săpăturilor efectuate între anii 1978 -1983, aceasta păstra importante vestigii aparținând epocii romano-bizantine, precum și ceramica și 2000 de monede.

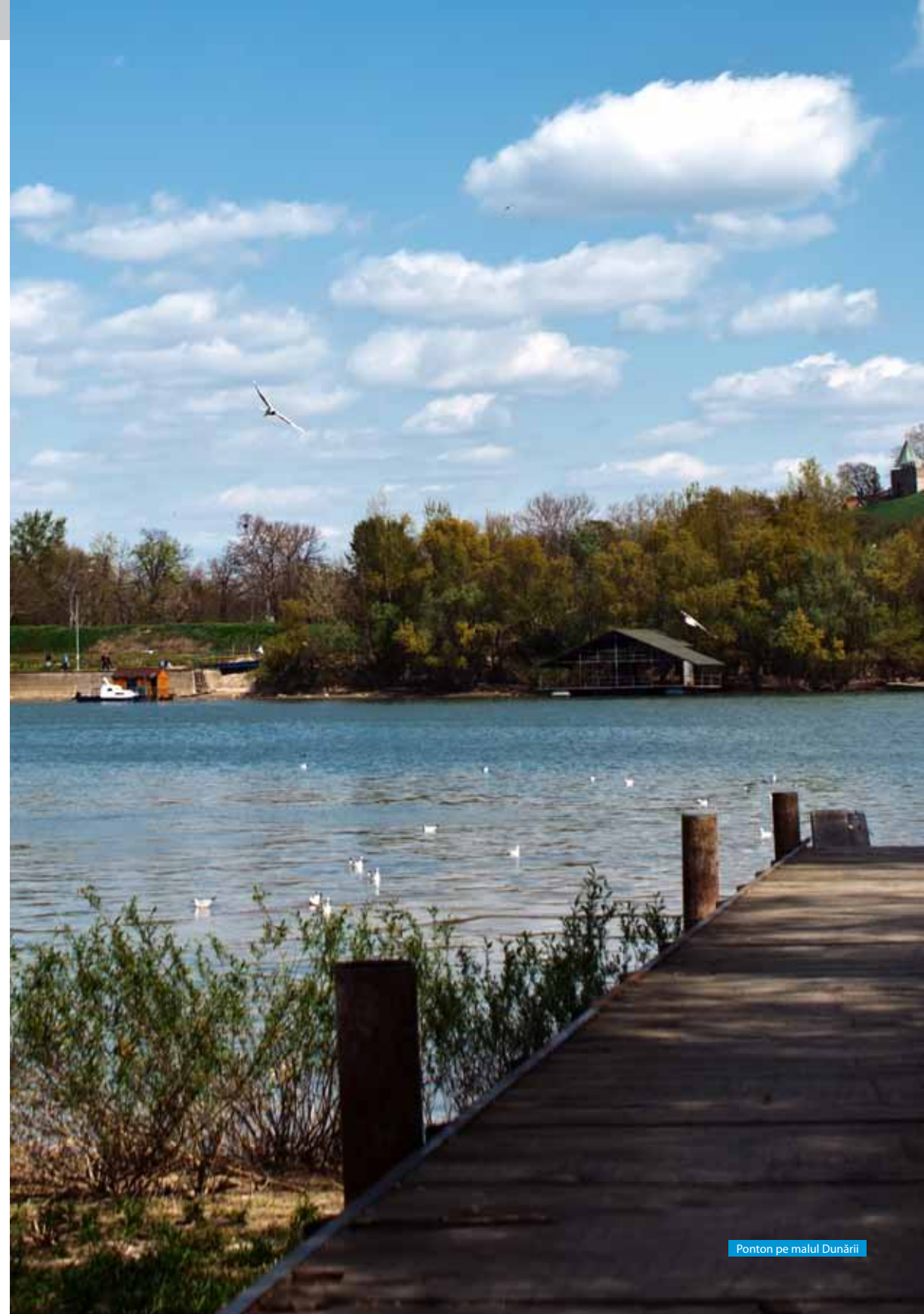
1. 2. 3. Ruinele Fortificației Romane

Se presupune că fortificația a fost ridicată de împăratul Valens, iar scopul acesteia era de a proteja podul de trecere și intersecția rutieră din acest

Căi de Acces

- 5 km nord de Babadag la 250 m de km 30 al DN22.

Cetatea Medievală de la Enisala

Privind din cetate împrejurimile, ți se taie respirația. Deal stâncos în vecinătate, iar la picioarele tale, un întins nesfârșit de stuf și apă.

Monument de arhitectură militară, construcție a genovezilor de acum 700 de ani, cetatea a deservit supravegherii traficului navelor negustorilor, deținători ai monopolului navigației de pe Marea Neagră.

Între anii 1397-1416 cetatea de la Enisala a făcut parte din sistemul defensiv al Țării Românești în timpul domniei lui Mircea cel Bătrân. După cucerirea Dobrogei de către turci la 1419-1420, în cetate s-a instalat o garnizoană militară otomană.

La 2 km est de comuna Enisala și 7 km de orașul Babadag, pe un deal calcaros, care domină ca un cuib de vulturi zona lacurilor Razim și Babadag, se află ruinele fortăreței medievale.

Timpul și natura schimbă, la un moment dat, viața Enisalei. În cele din urmă, datorită înaintării stăpânirii turcești dincolo de gurile Dunării până la Cetatea Albă și Chilia (1484) și formării cordoanelor de nisip ce separă lacul Razim de Marea Neagră, cetatea este părăsită treptat. Aceasta își pierde funcționalitatea și undeva în secolul XVI, începutul secolului XVII, este părăsită definitiv, pentru că nu mai corespundea intereselor strategice și economice turcești.

Numele cetății nu s-a păstrat, iar denumirea actuală a satului, și implicit a monumentului, vine de la cuvântul turcesc Yeni Sale care înseamnă „Sat nou”. În secolul al XV-lea, când Dobrogea a intrat sub stăpânire otomană, localitatea era populată de romani.

Cercetările arheologice din punctul „La Biserica” au dus la descoperirea unui cimitir din sec. XV-XVIII atribuit acestei populații românești creștine.

Căi de Acces

- DJ 223A, la V de Babadag, este situată la 2 km E de comuna Enisala, pe un deal calcaros, în zona lacurilor Razim și Babadag.

1. 2. 3. 4. Ruinele cetății Enisala

Gospodaria Țărăneasă „In Situ”

În centrul localității Enisala, descoperim muzeul amenajat sub forma unei gospodării țărănești, care păstrează elemente ale gospodăriei tradiționale din nordul Dobrogei de la începutul sec. XX.

Ansamblul arhitectural înfățișează o casă în stare naturală împreună cu câteva din anexe, specifice gospodăriilor din zonă: cuptor de vară, bucătărie, porumbar, grajd pentru animale, fântână

și șoproane. Organizarea și așezarea tuturor compozițiilor ornamentale păstrează tiparul tradițional, acestea fiind reprezentate cu măiestrie în cadrul anexelor gospodărești.

Descoperim cu mândrie vechile instrumente agricole, unelte pescărești, căruțe ce înfățișează imagini sub forma picturilor specifice dobrogene, scule și produse de dogărie, fierărie, albinărit, olărit, instrumentar pentru industria casnică textilă.

Compozițiile ornamentale, reprezentările stilizate și denumirile sugestive ale motivelor ornamentale care însoțesc piesele decorative de interior (pomișorii, miezul nucii, fetele, calul și călărețul) evidențiază valențe estetice deosebite.

Căi de Acces

- DJ 223A, în centrul localității Enisala

1. Gospodăria
2. Fântână tradițională

Situl arheologic Orgame - Argamum

Situată într-o zonă mângâiată de unduirea apei lacului Razim, la Capul Doloșman, Cetatea greco-romană Orgame/Argamum constituie unul dintre siturile arheologice cele mai interesante ale Dobrogei.

a căpătat denumirea de Argamum în perioada romană, sec. I-VI.

Mare parte din cetate, care însumează 4 bazine paleocreștine, un vechi mormânt grecesc și ziduri de incintă, se află încă sub pământ, situl arheologic având o suprafață totală de aproape o sută de hectare. Aici au fost descoperite vestigii unicate, monede folosite la schimb, vârfuri de săgeată

confectionate din bronz, delfinași olbieni, lingouri de bronz sub forma mamiferelor marine.

Căi de Acces

- De pe DJ 229P care se intersectează cu DJ 222 Enisala-Jurilovca, se află pe malul lacului Razim.

1. 2. Ruinele Cetății Orgame-Argamum

Împreună cu insula Biserița, aflată la câțiva kilometri în fața sa, în apele lacului Razim, ar putea constitui unul din punctele de atracție ale turismului nord-dobrogean, fiind cuprinse într-un peisaj cu totul inedit.

Cetatea Orgame este menționată în izvoarele istorice de la începutul sec. al VI-lea și din sec. al V-lea î.e.n. Hecateu din Milet. După perioada grecească, cetatea

Rezervația mixtă Complexul Periteașca - Leahova

Pe o suprafață de 4.125 ha din complexul lagunar Razim-Sinoe se află un adevărat mozaic de grinduri și lacuri puțin adânci, aflate într-un proces de continuă îndulcire după închiderea de la Gura Portiței și consolidarea plajei litorale.

Pe solurile de litoral, scăldate de apele lacului Razim și ale Mării Negre cresc puține plante cu adaptări speciale: pătlagina de nisip și varza de mare. Este o zonă predilectă pentru cuibăritul califarilor (insula Bisericuța), cât și pentru laride și rândunicile de mare. Rezervația este, de asemenea, un important refugiu de popas și hrănire pentru oaspeții de iarnă cât și pentru alte specii (indeosebi în timpul migrației de toamnă), fiind și refugiu preferat al

Căi de Acces

- Prin DJ 222 și respectiv DJ 222C fiind situată între comunele Jurilovca și Murighiol.

populației de gâște cu gât roșu în migrația lor diurnă.

1. Panoramă lac
2. Gâsca cu gât roșu

În acest peisaj în continuă transformare și înfrumusețare se întâlnește cea mai populară regiune cu păsări de coastă. Rezervația este alcătuită dintr-o serie de grinduri nisipoase și lacurile Leahova Mare și Mică, Periteașca, Pahane și Cosna.

Gura Portiței

Gura Portiței este situată în sudul lacului Razim și nordul lacului Sinoe, cu un picior în Marea Neagră și cu celălalt în Delta Dunării.

Gura Portiței este un mic sat lipovenesc pescăresc, cochet și îngrijit, un tablou în alb, albastru, verde și culorile vii ale florilor. Gura Portiței reprezintă o adevărată oază de frumusețe, liniște, aer curat, apă cristalină, orizont deschis, dincolo de visele oricui; o lume de izolare și de început de lume.

Deși se află într-un loc izolat, Gura Portița este pregătită să primească pe oricine fiind complet amenajată din punct de vedere turistic.

Căi de Acces

- de regulă cu vaporețul, de la Jurilovca

1. Panoramă delta Dunării în zona Gura Portiței
2. Rădăcină de copac pe plajă
3. Flori specifice

Recomandări culinare

Datorită așezării geografice și a deschiderii către Marea Neagră, prin județul Tulcea s-au perindat de-a lungul timpului diverse popoare, unele din ele lăsându-și adânc amprenta în cultura locală.

Astăzi se regăsesc pe teritoriul Tulcei comunități de greci, ruși-lipoveni, turci-tătari și ucrainieni, comunități ce au influențat atât tradiția și obiceiurile cât și gastronomia locală.

Mâncărurile specifice județului Tulcea sunt cele pe bază de pește, însă și cele ale grupurilor etnice stabilite aici.

Cea mai răspândită rețetă este **borșul de pește**, ce se prepară diferit, în funcție de fiecare bucătar. Astfel borșul de pește lipovenesc se prepară din mai multe sortimente de pește, la care se adaugă cartofi, ceapă, morcovi, roșii, sare și este foarte gustos și sățios.

O altă specialitate lipovenească o reprezintă **chifteluțele de pește** (pește, ouă, ceapă, pătrunjel, mărar, sare și piper).

Din rețetele tradiționale ale lipovenilor, fac parte și specialități ce includ lactatele și ouăle:

Blini - clătite cu urdă sau brânză - umplutura se face din urdă, ouă, smântână și verdețuri;

Kaşnik sau psovník (budincă de orez) se prepară cu foarte multe ouă (10-15) orez, ulei, lapte și zahăr;

Vareniki - colțunași cu brânză;

O altă rețetă pe bază de pește, specifică zonei Tulcea este **storaceacul**, o ciorbă de sturioni preparată cu ceapă, morcovi, cartofi, ardei gras, sare și mărar ce se poate "drege" cu smântână amestecată cu ou.

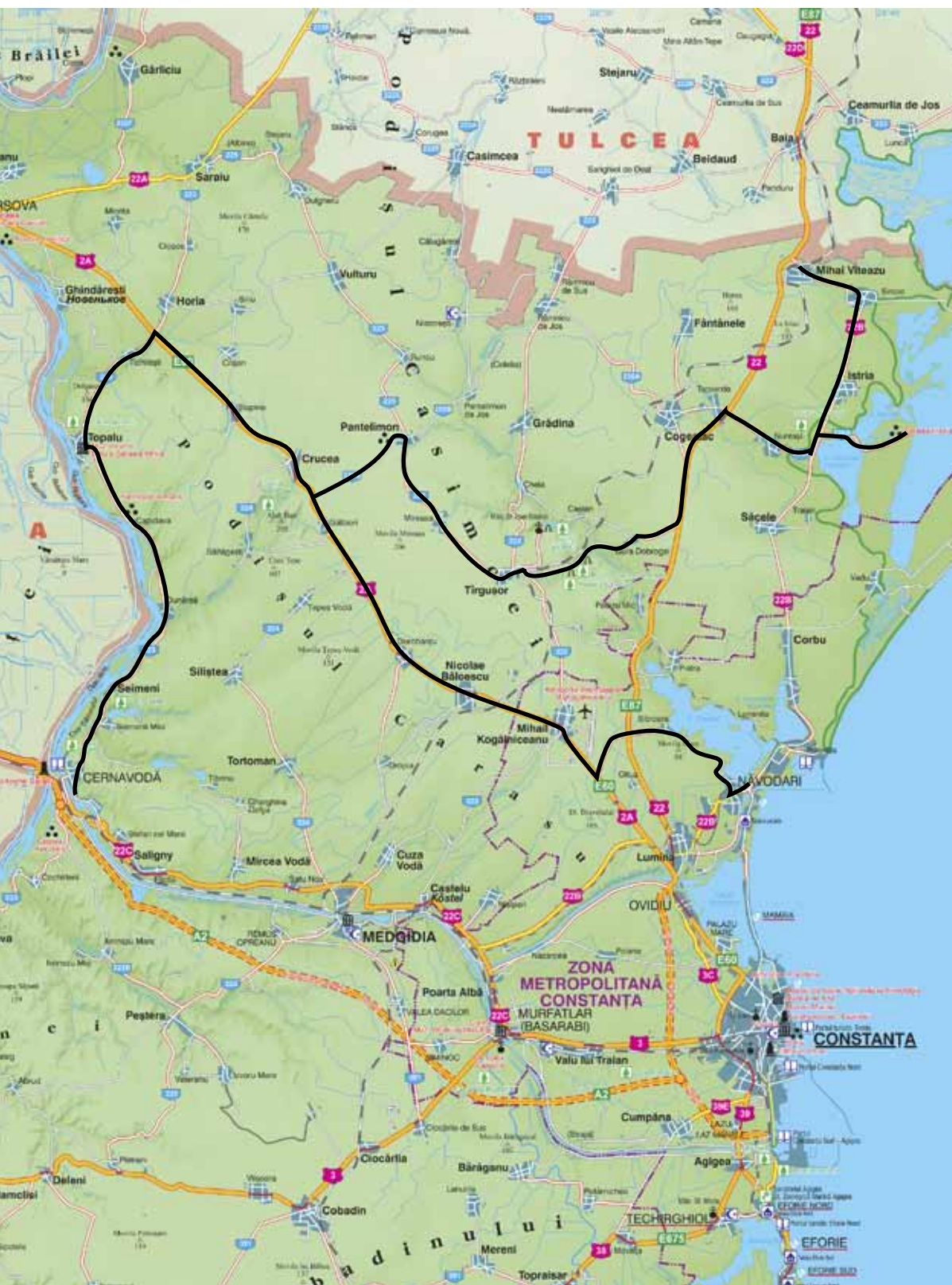

Grecii stabiliți în Tulcea vin și ei cu o rețetă tradițională:

Corbanul - este în același timp ritual religios, dar și rețetă culinară. Măruntaiele berbecului se fierb și se amestecă cu orez, verdeță, ouă și cimbru. Cu această compoziție se umple berbecul ce se așează pe frunze de ștevie și se coace în cuptor de lut.

ISTRIA

LUNCAVIȚA - TULCEA - BABADAG - ISTRIA - CONSTANȚA - NEGRU VODĂ

Mândri de România

Rezervația științifică Grindul Lupilor

Parte a Rezervației Biosferei "Delta Dunării" în apropiere de ruinele cetății Histria, în comuna Mihai Viteazul, pe o suprafață întinsă se află Grindul Lupilor.

Întinsă ca o limbă de pământ ce unește lacurile Sinoe și Zmeica, cu o suprafață mai mult plană, fără definirea precisă a dunelor de nisip, de-a lungul rezervației predomină mediul acvatic, care a favorizat dezvoltarea florei și a faunei într-un stil asemănător stepelor est-europene, cu influențe mediteraneene.

Între cele două medii, adică cel acvatic și terestru, se interpune zona mlăștinoasă, inundabilă, purtătoare a unei flore și faune cu posibilitate de adaptare alternativă (apă, uscat).

Vegetația este în mare parte de stepă și de sărătură, în zonele cu bălți temporare sau permanente, cea lemnoasă fiind amplasată în partea de nord-vest a rezervației.

Pe margini s-a dezvoltat o centură de papură și stuf. Aceasta reprezintă un mediu ideal pentru aproximativ 300 de specii de păsări fiind un important refugiu de cuibărit și hrană.

1. 5. Panoramă Grindul Lupilor primăvara
2. Alcedo-Atthis
3. Șacalul
4. Apus de soare

Primăvara când apele sunt mari, Lacul Sinoe inundă suprafețe întinse, atrăgând o sumedenie de păsări, printre care călifarul roșu și cel alb și pelicani. În afara numeroaselor specii de păsări rezervația oferă adăpost și unei specii mai rar întâlnită în țara noastră, șacalul.

Zona are de asemenea o importanță însemnată pentru reproducerea naturală a diverselor specii de pești cum ar fi crapul, plătica sau șalăul.

Căi de Acces

- de pe DN 22/E 87 se face stânga pe DJ 225 Mihai Viteazu-Sinoie până la Canalul 2.

Biserica Sf. Treime și Sf. Mare Ierarh Nicolae din Istria

aduse tot din bogata cetate Histria. În 1862 Gheorghe Dobre Velicu și echipa sa au executat catapeteasma și ușile împărătești din lemn de stejar și brad. Din opt stejari groși au fost ciopliți stâlpii și grinzile.

Se pare că din Imperiul Otoman a fost adus numai pictorul Ștefan Zahariev care a pictat icoanele catapeteasmei, însă semnătura acestuia se regăsește doar pe cea a Sfântului Mare Mucenic Gheorghe.

Biserica prezintă o magică îmbinare între stilurile creștin și oriental, de unde și hramurile acesteia: Sfânta Treime și Sfântul Mare Ierarh Nicolae din Istria. Te intrigă și te fascinează forma de cruce cu fațada în stil oriental, micile ferestre din pereți și amforele de la picioarele tale, cupola sprijinită pe trunchiuri de stejar și capitelluri de coloane antice grecești luate din cetatea Histria.

În cel mai vechi oraș de pe teritoriul României, Istria, se găsește un monument religios cu o puternică încărcătură istorică.

Istoria spune că Biserica Sf. Treime – Sf. Nicolae a fost construită de 54 de familii de creștini ortodocși, refugiați din sudul Basarabiei, datorită ajutorului primit de la comunitatea bulgară. Într-un final, în 1857, prefectul de Babadag, Asan Beiu a aprobat construirea unei biserici ortodoxe, impunând totuși mai multe condiții legate de arhitectura construcției: lăcașul nu trebuia să fie mai înalt decât casele satului, fără turlă, clopot și clopotniță. Toate acestea în ideea de a nu se deosebi de geamii. Prin urmare, temelia bisericii s-a turnat la 50 de centimetri sub

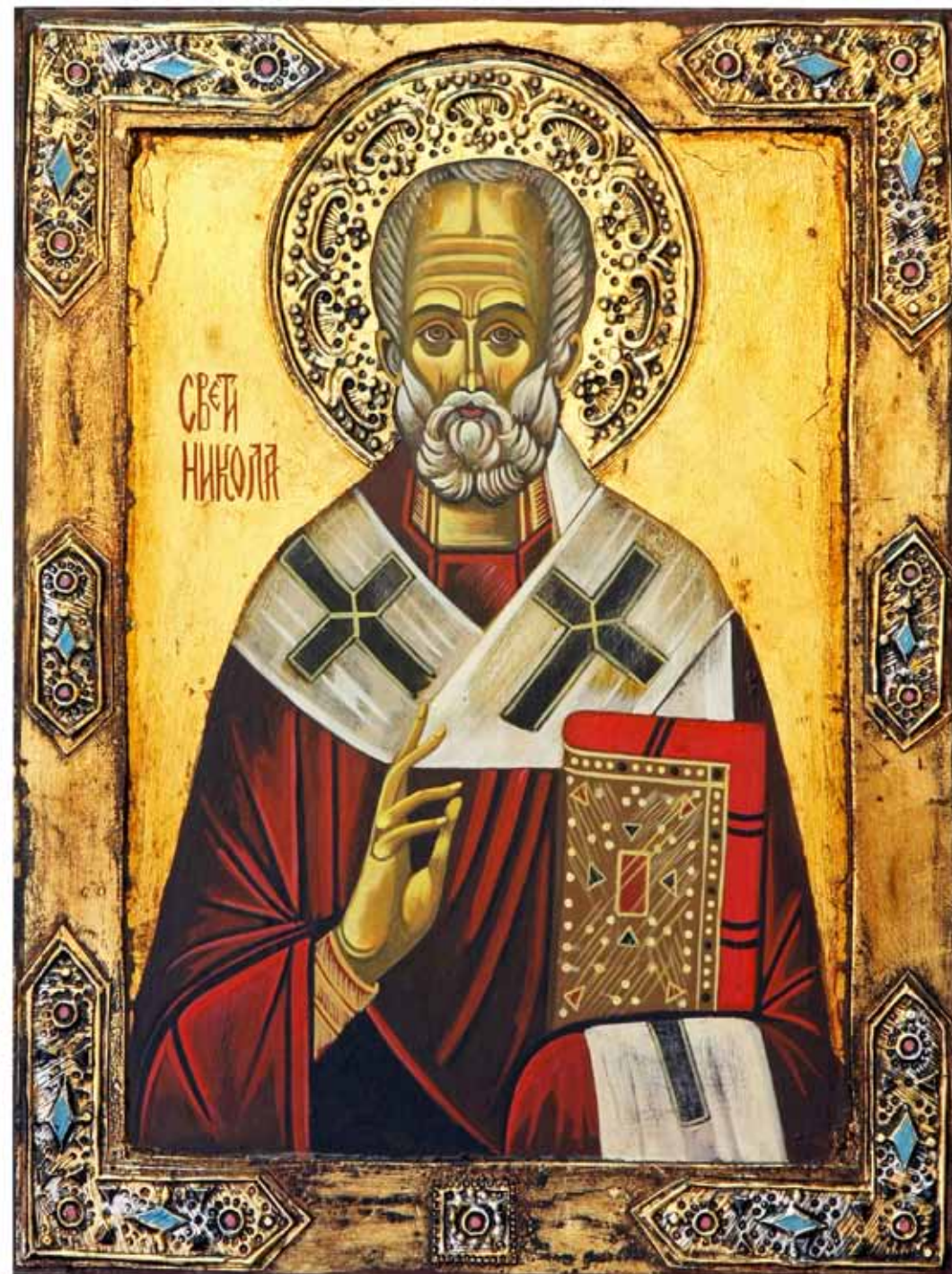
nivelul caselor, pereții fiind înălțați cu piatră adusă de la ruinele cetății Histria.

Construcția a fost executată de meșteri locali și din Bulgaria, de la Tarnovo și terminată în 18 august 1860. Orificiile din pereții nepictați ai bisericii au rolul de a remedia lipsa acusticii datorate inexistenței turelor, iar în 1857 a fost gândit un sistem unic de sonorizare: au îngropat în ziduri 52 de amfore

Căi de Acces

- ° Str. Bisericii, colț cu str. Școlii, comuna Istria.

1. 2. Biserica Sf. Treime și Sf. Mare Ierarh Nicolae

Sfântul Ierarh Nicolae

Cetatea Histria

Prima colonie greacă de pe țărmul de vest al Mării Negre și cel mai vechi oraș de pe teritoriul României, Cetatea Histria, se odihnește pe malul lacului Sinoe. Conform istoriei, colonia greacă Histria a fost înființată în jurul anului 657 î.e.n. de către negustorii și navigatorii greci care doreau relații comerciale cu populația geto-dacă, coloniști greci din Milet.

Băștinașii ofereau miere, rășină, grâne, pește sărat și piei de animale, iar negustorii aduceau în schimb mirodenii, obiecte de podoabă, ulei de măsline și vinuri.

Histria a cunoscut o frumoasă dezvoltare aproape 1300 de ani, ca multe alte orașe cu deschidere la mare, începând cu sec. VII î.e.n.

și până în sec. VII e.n., perioadă din epoca romano-bizantină în care cetatea a fost distrusă de atacurile avaro-slave și părăsită treptat de locuitorii săi. Evident, existența cetății a fost plină de sușuri și coborâșuri, fapt care a dus la o dezvoltare în trepte.

Către sfârșitul sec. VI î.e.n. orașul a fost distrus în mod semnificativ,

astfel s-a ridicat un nou zid de incintă care reduce din suprafața orașului. Histria a renăscut, acum avea un regim democratic, și a intensificat activitățile de comerț.

Cetatea Histriei vede iarăși lumina zilei în 1914, datorită săpăturilor arheologice realizate sub supravegherea istoricului și arheologului Vasile Pârvan, moment în care s-a descoperit și un bogat material arheologic: sculpturi, reliefuri, ceramică, sticlărie, obiecte de metal, inscripții, care sunt expuse în muzeul cetății.

Căi de Acces

- DJ226A Mihai Viteazu - Năvodari la S de Istria

1. 2. 3. Ruinele Cetății Histria

Rezervația științifică Corbu Nuntași

Parte a Rezervației Biosferei "Delta Dunării", rezervația este situată pe teritoriul administrativ al comunelor Istria și Corbu.

Este poziționată la nord de Grindul Lupilor, la sud - est de Cetatea Histria - Grindul Saele, la sud de Grindul Chituc și la vest de comunele Corbu, Nuntași, Istria.

Apele puțin adânci ale rezervației se remarcă prin bogăția lor în hrană, sărături și locuri nisipoase, acestea fiind acoperite cu vegetație diversă.

Lacurile prezintă vegetație alcătuită din specii precum: penița, iarba de mare, broscarița, biomasa planctonică alături de o bogată vegetație bentonică, imensă sursă de hrană pentru animale acvatice. Flora terestră din jurul lacurilor este în mod special reprezentată trestie, papură și rogoz. Vegetația halofilă, aflată pe terenurile sărăturoase, prezintă caprită, gherin - Sueda maritimă și balanică.

Căi de Acces

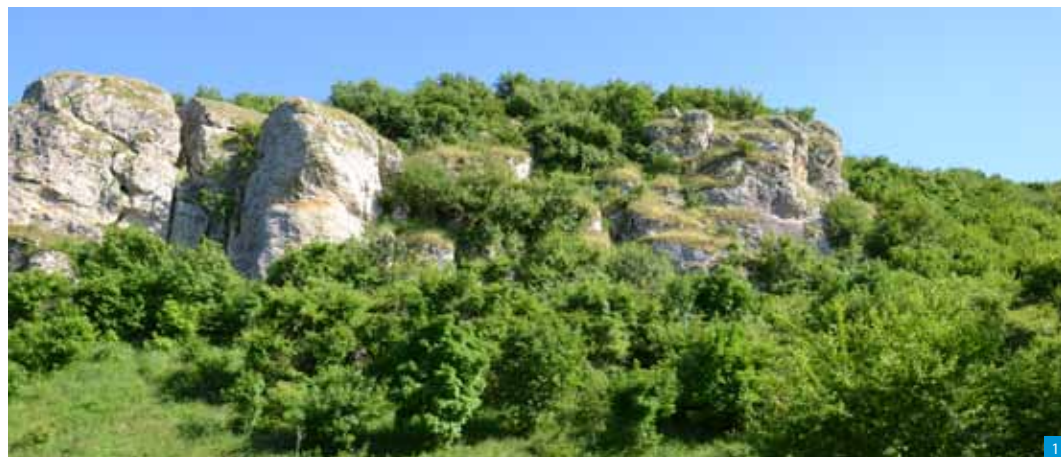
- De pe DJ 226 aflată la sud de Istria pe partea stângă.

1. 2. Panoramă, rezervația Corbu Nuntași

Peștera La Adam

Un alt obiectiv de interes din Valea Casimcei, Gura Dobrogei, este Peștera la Adam.

Printre multe alte locuri cu potențial speologic din această zonă, Peștera se deosebește prin importanța de ordin paleologic și arheologic a zonei în care se situează.

Cu o suprafață de 5 ha, La Adam se află în topul peșterilor cu cea mai mare valoare istorică din Europa. Celebritatea ei se datorează și unui altar vechi de peste 2000 de ani, închinat unui zeu trac al luminii cunoscut sub numele de Mithras. Căvitate subterană termală cu ape și aer cald, temperatura acestora ajungând uneori și la 45°C,

peștera a început să prezinte interes cercetătorilor începând cu anul 1995. Astfel, s-au descoperit aici numeroase resturi fosile, printre care specii de mamifere cuaternare, precum și un molar, identificat ca aparținând lui Homo Sapiens fossilis, locuitor al zonei cu 100.000 ani î.e.n.

Pe tavanul peșterii se găsesc stalactite lungi de 4-8 cm, ce oferă o imagine deosebit de frumoasă, pendulând în bătaia aerului cald.

Căi de Acces

- De pe DJ 226 se face dreapta către Nuntași, apoi stânga pe DN 22/E87 pentru ca după aprox 9 km să se facă stânga pe un drum comunal pietruit până la Gura Dobrogei, peștera se află după traversarea localității, pe drumul dintre Gura Dobrogei și Târgușor.

1. Peștera la Adam exterior
2. Gura peșterii

Peștera Gura Dobrogei

Una din frumusețile veritabile ale ținuturilor dobrogene, Peștera Gura Dobrogei se află într-o zonă extrem de bogată din punct de vedere speologic, în comuna Târgușor.

Peștera are, de asemenea, și o importanță istorică, cercetările efectuate scoțând la iveală mărturii ale activităților umane care datează încă din cele mai vechi timpuri. Aici au fost găsite unelte de silex paleolitic și neolitic, fragmente de ceramică neolitică, dar și obiecte mai recente din metal aparținând epocii fierului.

Căi de Acces

- De pe DJ 226 se face dreapta către Nuntași, apoi stânga pe DN 22/E87 pentru ca după aprox 9 km să se facă stânga pe un drum comunal pietruit până în Gura Dobrogei. Peștera se află după traversarea localității, pe drumul dintre Gura Dobrogei și Târgușor.

Se remarcă prin cele trei intrări și galeriile sale care însumează o lungime de peste 480 m. Peștera mai poartă și denumirea de „Peștera Liliiecilor”, deoarece oferă un mediu favorabil creșterii și înmulțirii coloniilor de lilieci ce se adăpostesc în interiorul său.

1. Peștera Gura Dobrogei exterior
2. Interiorul peșterii

Recifii Jurasici

Pe malul stâng al văii Casimcea, adăpostind specii rare de plante, se remarcă rezervația Recifii Jurasici Cheia Comună, prin valoarea ei mixtă, atât din punct de vedere geologic, cât și paleontologic.

Cu stânci ce ating dimensiuni de 30-40 m, întinse pe o suprafață de 3 km, de-o parte și de alta a șoselei, Masivul geologic Cheia oferă peisaje nebănuite, forme impresionante sculptate în natură, un lanț stîncos în formă de potcoavă, de unde se poate admira întregul teritoriu.

1. Recif Juristic

Căi de Acces

- De pe DJ 22 (Târgușor-Cheia) la 8 km nord de comuna Târgușor.

Rezervația mixtă Dealul Alah Bair

Pe bătrânul deal aflat în partea de vest a localității Crucea, poate fi explorată rezervația Dealul Alah Bair.

Constituit ca rezervație naturală protejată, denumirea dealului provine din limba turcă veche și s-ar traduce „Muntele lui Allah”, această denumire păstrându-se

doar în literatura botanică, localnicii îl numesc „Muntele Băltăgeștiului”. Rezervație cu o deosebită importanță geologică, paleontologică și botanică, adăpostește specii rare și periclitare pentru flora României și oferă o impresionantă valoare peisagistică zonei. O grămadă de popândăi curioși te întâmpină pe meleagurile acestui deal, iar mirosul de cimbrisor sălbatic

îți încântă simțurile, zona căpătând un aspect aparte datorită calcarelor care apar în formă de insulă sau potcovă. Mănunchiuri de ciucușoară și frumoasele flori de Limba Mării, precum și floarea de piatră împodobesc dealul înalt de 204 m, cel mai înalt vârf din județul Constanța, oferind o priveliște de neuitat asupra întregii Dobroge.

1. Peisaj Dealul Alah Bair
2. Navă veche în apropierea comunei Crucea

Căi de Acces

- Din Târgușor se merge pe DJ 225 spre localitatea Pantelimon traversând localitatea Mireasa, din Pantelimon se ia sud-vest DJ 226B și se intră pe DN 2A/E 60 și se face dreapta către comuna Crucea.

Reciful Neojurasic

La vest de pădurea Atârnați, pe un mic braț al Dunării, Veriga, se întinde Reciful neojurasic de la Topalu.

Complex coraligen apreciat cu mult timp în urmă ca fiind neojurasic, rezervația reprezintă cea mai clară secțiune de formațiuni coraligene de pe tot teritoriul României.

Cu o reală valoare mixtă, geologică și paleontologică, rezervația trezește interesul a numeroși specialiști din țară și din străinătate, precum și a turiștilor dornici să vadă structuri unice în Europa, de mare interes științific.

Calcarele coraligene din această rezervație conțin una din cele mai bogate asociații de corali jurasici din țară. Acest complex coraligen este constituit dintr-o succesiune de calcare diferențiate pe straturi.

Structura calcarelor coraligene masive de aici este asemănătoare cu cea a recifilor dezvoltati în zonele din fața Alpilor în marginea platformei epicontinentale hercinice, precum și cu cele de tip Stramberg din Slovenia.

Căi de Acces

- Din comuna Crucea se continuă direcția pe DN 2A/E 60 până la intersecția cu DJ 223 de unde se face stânga către Tichilești și se continuă până la Topalu.

1. 2. Recifii Neojurasici

Cetatea Capidava

Făcând un scurt popas pe malul Dunării care urcă spre Galați, ne oprim la cetatea Capidava, un sit arheologic deosebit de frumos, fortificație cu ziduri groase și înalte, încărcate de semnificație și istorie.

Fortul a reprezentat o componentă importantă a sistemului roman defensiv din zona danubiano-pontică, construit la începutul secolului II e.n., pe vremea împăratului Traian.

Aflată pe un masiv stâncos, asigură o foarte bună supraveghere și apărare, dispunând inclusiv de instalație portuară, magazii și anexe. Cetatea a fost construită de detașamente de soldați romani din legiunile a V-a Macedonica și a IX-a Claudia, iar denumirea de Capidava înseamna „cetatea de la cotitură”.

Castrul a fost ridicat lângă o așezare băștinașă preromană cu o poziție geografică strategică, permițând totodată comunicarea dintre dacii din Dobrogea și cei din Câmpia Munteniei.

Ruinele cetății Capidava erau deja cunoscute folcloric, cu câteva secole în urmă, de vreme ce satul turcesc aflat aici - o colonie militară întemeiată în sec. XVIII, purta sugestiv numele Kala - Koy, tradus prin „satul cetății”.

Căi de Acces

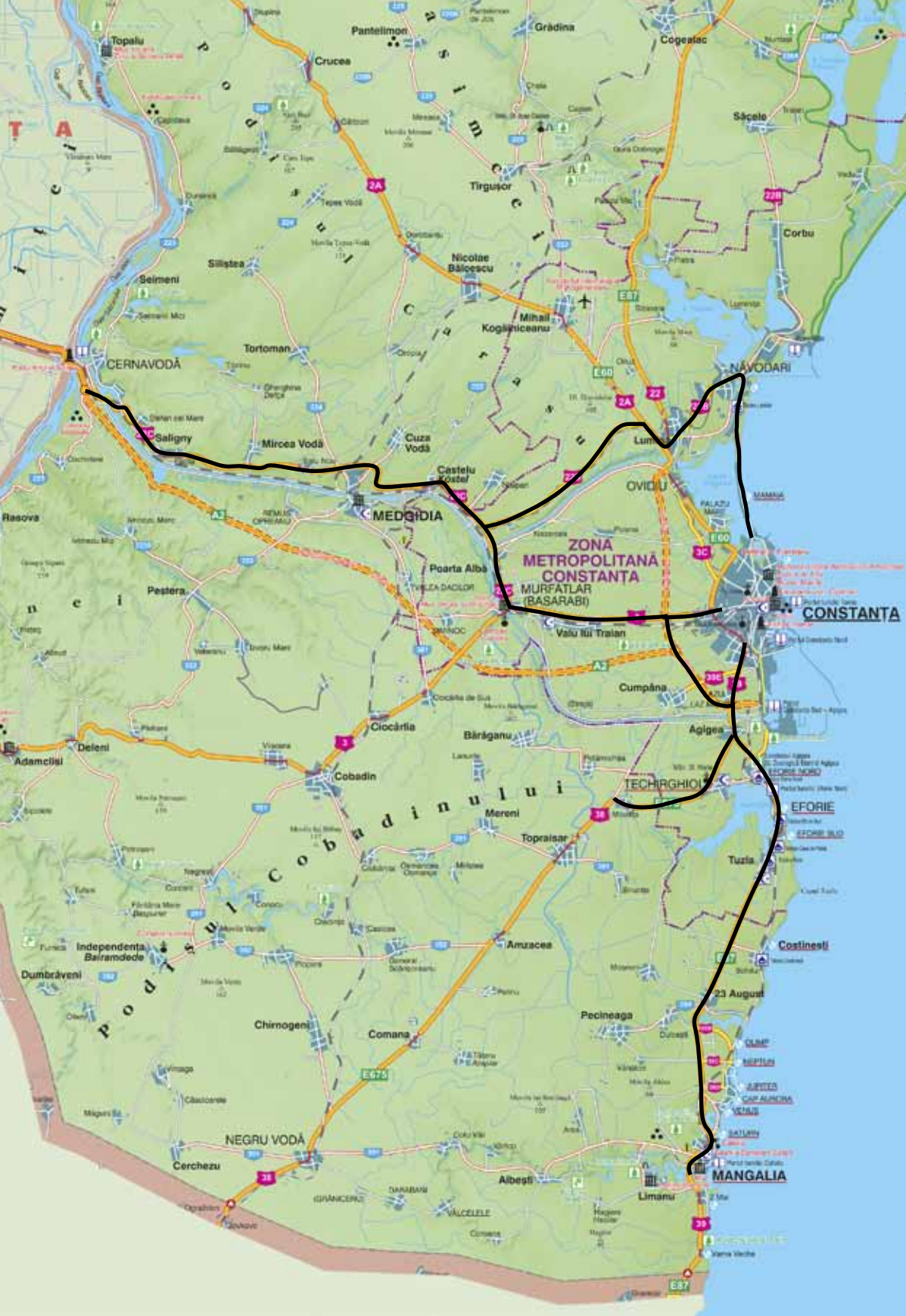
- De pe DJ 223 sud de Topalu.

Satul va fi populat după 1878 cu români. Nu doar cetatea este interesantă, dar și împrejurimile, cu peisaj de tip luncă, cu o Dunăre lată și frumoasă curgând alene, străjuită de movila abruptă care se ridică deasupra rămășițelor vestice ale fortificațiilor.

1. 2. Ruinele Cetății Capidava

CONSTANȚA

LUNCAVIȚA - TULCEA - BABADAG - ISTRIA - CONSTANȚA - NEGRU VODĂ

Mândri de România

Biserica Sfinții Împărați Constantin și Elena

Biserica Sf. Împărați Constantin și Elena aparține din punct de vedere arhitectural stilului bizantin, fiind ridicată între anii 1882 - 1895 după un plan în formă de cruce iar în mijloc are o cupolă mare din cărămidă și piatră.

Pictura de interior aparține de asemenea stilului bizantin și a fost realizată de celebrul pictor Vermont.

În anul 1952, biserica a fost repictată de pictorul I. Taflan, iar în 2001 a avut loc restaurarea bisericii și refacerea picturilor. Biserica a fost sfințită de Patriarhul României Miron Cristea (1919-1939). Catapeteasma este sculptată în marmură bogat ornamentată cu motive decorative vegetale. Pictura, de factură neobizantină este executată în tehnică fresco, pe un fond de aur, de artistul plastic Nina Arbore.

Zidurile sunt placate la exterior, pe mai mult de jumătate din înălțime cu plachete de calcar lucrate în bosaj. Clopotnița, are o înălțime de 3 m, armonizând perfect cu întregul edificiu.

Căi de Acces

- Str. Mircea cel Bătrân, localitatea Cernavodă.

1. 2. Biserica Sfinții Împărați Constantin și Elena

Podul Carol I

Podul inaugurat în cadrul unor festivități la care a participat și regele Carol I, la data de 26 septembrie 1895, a fost construit după proiectul inginerului Anghel Saligny.

Podul a fost folosit până în 1987, când a fost construit un pod nou, alături de cel vechi, care a fost dezafectat.

Podul peste Dunăre are o deschidere centrală de 190 m și 4 deschideri de 140 m, alături de un viaduct cu 15 deschideri de 60 m și se află la 30m peste nivelul apelor mari ale Dunării. Podul peste brațul Borcea cuprinde 3 deschideri de câte 140m și un viaduct cu 11 deschideri de 50m. Cu rampele de acces, cei 4087,95 m de poduri formau la acea vreme, cel mai lung pod din România și al doilea ca lungime din Europa.

Căi de Acces

- Peste Dunăre în Cernavodă.

1. 2. Podul Carol I

Rezervația botanică și peisagistică Fântânița-Murfatlar

1

2

La 1 km sud de podgoria Murfatlar, pe o suprafață de 66,40 ha se găsește un adevărat tărâm de vis care adăpostește specii rare de plante, multe dintre acestea găsindu-se numai în Dobrogea.

Aici pot fi admirate circa 500 de astfel de specii, fiind o zonă în care se întrepătrund elemente cu origini diferite, predominând cele pontice, balcanice, continentale, submediteraneene și eurasiatice.

Printre aceste specii deosebite ale rezervației Fântânița-Murfatlar se numără și inul dobrogean, spinul de Murfatlar, usturoiul, colilia și zambila. Dintre speciile de animale caracteristice zonelor de stepă dobrogeană amintim dihorul de stepă, dihorul pătat, grivanul și broasca țestoasă dobrogeană.

3

Căi de Acces

- De pe DN 3 care se intersectează cu DN 22C Cernavodă-Murfatlar, la sud de Murfatlar.

1. Pădure de pin
2. Drum forestier în rezervație
3. Floare de in

Mamaia

Situată în nordul orașului Constanța, Mamaia este un cartier al Constanței cu foarte puțini locuitori permanenți, fiind însă suprapopulată pe parcursul verii, datorită multiplelor atracții turistice ale stațiunii.

Mamaia este una din stațiunile cele mai mari din România având 8 km lungime. Plaja stațiunii este foarte lungă și are o lățime de până la 250 m, fiind acoperită cu un nisip foarte fin și prezintă diferențieri de-a lungul ei.

Plaja din partea de sud la intrarea în Constanța este mai îngustă și mai pietroasă, cea din centru este lată, aglomerată și este zona unde se organizează cele mai multe evenimente pe plajă. Plaja din partea de nord a stațiunii este cea mai bine amenajată și are nisipul cel mai bun.

Principalele atracții ale Mamaiei sunt centrul stațiunii, Satul de Vacanță și Lacul Siutghiol care s-au păstrat de-a lungul multor ani, încântând numeroase generații. În fiecare an, în timpul verii, în această stațiune se desfășoară Festivalul muzicii ușoare de la Mamaia. În centrul stațiunii sau zona Cazinoului, o frumoasă piațetă cu fântână arteziană și chioșc pentru orchestrele care susțin program artistic în fiecare seară, determină o mulțime de turiști să petreacă serile calde de vară aici.

1. Plajă din Mamaia
2. Jet - sky-ing

Satul de Vacanță este un loc pitoresc care găzduiește 31 de clădiri decorate în stil rustic, conform unei anumite regiunii din România pe care o reprezintă fiecare. Una dintre atracțiile satului de vacanță sunt suvenirurile din scoici. Acestea sunt lucrate manual din scoici adunate iarna de pe malul mării.

Lacul Siutghiol are o lungime de 7,5 km și o lățime de 2,5 km. Pe cele 1900 hectare ale sale se practică sporturi de apă precum schi nautic sau yachting. Lacul Siutghiol are o insulă calcaroasă, Ovidiu, cu o suprafață de 2 ha.

Mamaia dispune și de cea mai completă dotare dintre stațiunile de pe Litoral pentru sporturile nautice. Dealtfel Mamaia este cunoscută și pentru terenurile de tenis de bună calitate ceea ce face ca în fiecare sezon să se organizeze diverse turnee de tenis. Sporturile nautice pot fi practicate cu succes fie pe

mare (jet-sky-ing, plimbări cu barca, hidrobicicletă, etc.) cât și pe lacul Siutghiol unde se practică wind-surfing, yachting, ski-nautic).

La Mamaia se fac și plimbări cu deltaplanul cu motor sau parapanta tractată de o șalupă cu motor.

Căi de Acces

- Pe DN 3C spre Năvodari.

Biserica „Adormirea Maicii Domnului”

Construită în stil bizantin-românesc, de-a lungul a șase ani, 1905-1911, Biserica Adormirea Maicii Domnului se remarcă prin farmecul său aparte conferit de ferestrele cu vitralii în culori vii, înfățișând scene din viața Maicii Domnului și prin mozaicul exterior al fațadei.

Aceste vitralii au fost executate de Hugo Gross, la fabrica de oglinzi și vitralii din București.

În anul 1906, episcopul Dunării de Jos, Pimen Pretură, a pus piatra fundamentală la temelia edificiului. Planul catapetesmei a fost realizat de către arhitectul G. Mândrea, în timp ce sculptorul C.M. Babic din București a realizat mobilierul și catapeteasma. Interiorul bisericii a fost pictat în stil renașcentist de către pictorul D. Marinescu.

Biserica a fost restaurată ultima oară în primăvara - vara anului 2000.

Căi de Acces

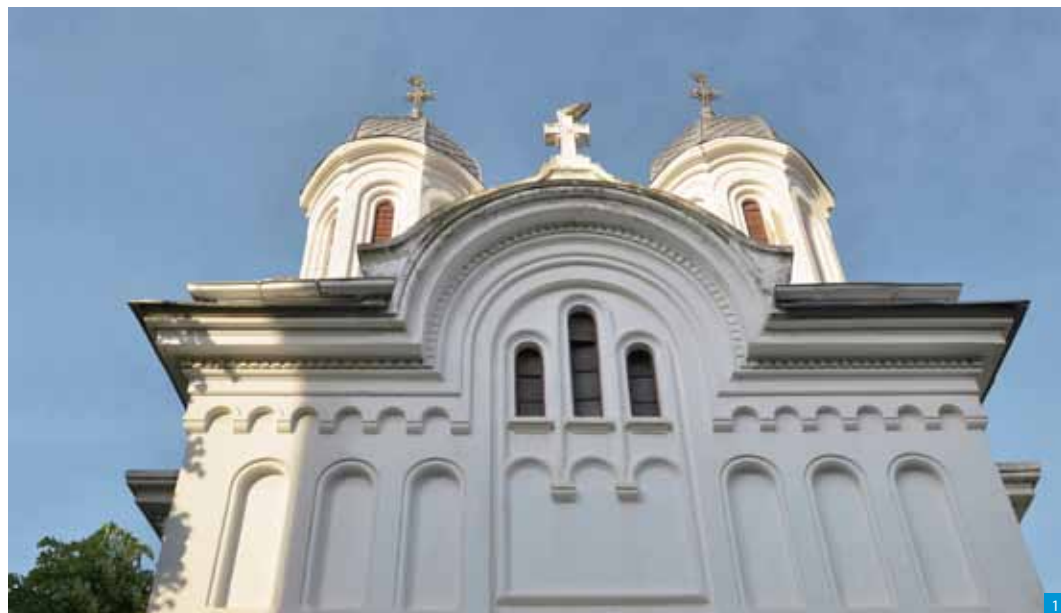
- Str. Ion Lahovari nr. 18, orașul Constanța.

1. 2. Biserica "Adormirea Maicii Domnului"

Biserica Bulgară „Sf.Nicolae”

Înălțată în anul 1889, interiorul bisericii bulgare Sf.Nicolae a fost pictat de către Ioanid Bătrânul, respectând stilul arhitectonic românesc.

Episcopia Tomisului a preluat această biserică bulgară din anul 1940, care aparținea cultului ortodox român.

Pentru a îndepărta inscripțiile din limba bulgară și pentru a reface toată pictura bisericii, Primăria Constanța a angajat pictorul de biserici Ion Musculeanu. Prin urmare, în

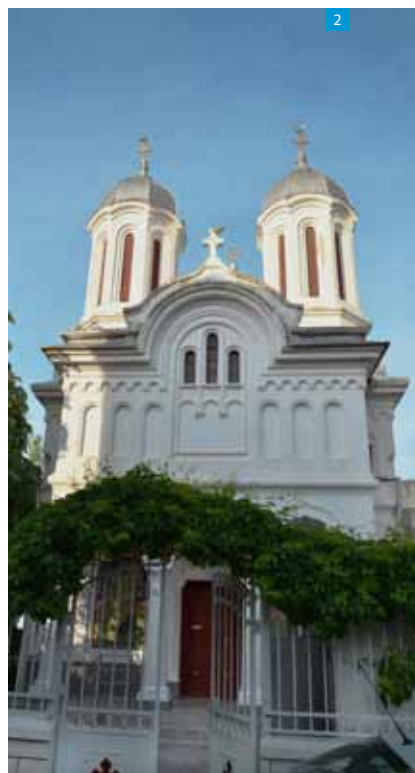
perioada 1941-1946, când Catedrala Sfinții Apostoli Petru și Pavel a fost bombardată, a funcționat drept catedrală a orașului.

Începând cu anul 1961, odată cu demolarea Bisericii Luterane, comunitatea evanghelică luterană și-a ținut slujbele în acest lăcaș, pentru mai bine de zece ani, iar între anii 1975-1987 s-au ținut slujbe numai de hramul bisericii, pe 6 decembrie.

Căi de Acces

- Str. Maior Ghe. Șonțu nr. 7, orașul Constanța.

1. 2. Biserica „Sf.Nicolae”

Biserica Greacă „Metamorphosis”

După aprobarea sultanului Abdul Aziz de a contribui la ridicarea bisericii “Metamorphosis”, s-a realizat construcția acesteia ce urmează a fi finalizată în anul 1867, deși pe fațada ei este indicat anul 1868.

Biserica a fost ridicată respectând niște condiții impuse de la Constantinopol. Interiorul denotă tipul de biserică sală, acesta fiind împărțit longitudinal și transversal prin stâlpi poligonalii cu capitel fitomorf prin care este sprijinită o arcadă și balcoanele pe trei laturi. Pictorul grec Aghiograf a fost adus la Constanța pentru a zugrăvi interiorul

bisericii. În anul 1984 au fost înlocuite imaginile deteriorate realizate de acesta. Scările și pavimentul au fost realizate din marmură adusă din Grecia.

Biserica a primit de-a lungul timpului numeroase obiecte de cult costisitoare, achiziționate de la Constantinopol și de la Veneția și donate apoi de către credincioși. În 1947

a fost adăugat un turn clopotniță pe latura dreaptă a cărei semicupolă se sprijină pe coloane scurte. Această construcție târzie tulbură simetria fațadei împărțită prin pilăstri cu capitel, în trei registre verticale.

Căi de Acces

- Str. Mircea cel Bătrân nr. 36, orașul Constanța.

1. Biserica Metamorphosis

Biserica Sf. Anton de Padova

Biserica cu hramul Sf. Anton a fost zidită între anii 1935-1937 pe locul unei capele de aceeași confesiune din 1885, după planurile și sub îndrumarea arhitectului Romano de Simon din București.

Edificiul actual este o bazilică, construită după modelul celor din nordul Italiei.

Este lucrată în cărămidă aparentă, în stil romanic, specific secolului al XIII-lea. Interiorul bisericii este, de asemenea, din cărămidă aparentă, fapt pentru care nu necesită și nici nu permite tencuirea bisericii.

Cele două galerii din interior sunt susținute de coloane de marmură și întrunesc capiteli compozite.

Căi de Acces

- Str. Nicolae Titulescu nr. 11, orașul Constanța.

1. 2. 3. Detalii arhitecturale
4. Biserica Sf. Anton de Padova

Casa Alleon

Construită pentru bancherul Jean Gerard Alleon din dorința acestuia de a avea o casă aici, proiectul clădirii se datorează arhitectului grec Pelopidas D. Couppa, adus special de la Constantinopol.

Această clădire se găsește pe str. C. A. Rosetti și este caracterizată printr-un stil eclectic în care sunt îmbinate elemente victoriene și gotice de tip venețian. Are demisol, mezanin, etaj și

este parțial mansardată. Cele două fațade principale ale sale sunt formate din două părți distincte, cea dinspre Alea V. Canarache are în partea stângă un balcon pe colț - stil venețian - în timp ce, în cealaltă parte se află o mansardă cu fronton.

Denumită și „casa engleză”, construcția este un monument interesant inclus pe Lista Monumentelor Istorice. Combinația de stiluri dă clădirii un aer interesant în timp ce, coloana dorică de la intrare, face ca aceasta să aibă și un aer elegant. Turistul care trece prin aceste locuri, va fi fermecat de arhitectura inedită a clădirii care poartă numele de Casa Alleon.

Căi de Acces

- Str. C. A. Rosetti nr. 7, orașul Constanța.

1. 2. Casa Alleon

Casa Bârzănescu

Construită după 1904, Casa Bârzănescu impresionează și iese în evidență prin stilul său Art Nouveau care îmbină structura neoclasică, unele elemente baroce și detaliile Secession. Ctitorul acestei clădiri este Ion Bârzănescu.

Intrarea este simplă și extrem de elegantă datorită elementelor de decor în formă de rozetă și celor din cărămidă aparentă aflate deasupra scărilor de la intrare. Toate acestea sunt completate de prezența frizei cu cercuri din partea stânga inferioară și a celei de cărămidă aparentă de sub cornișă, alături de terasa cu balustradă metalică sprijinită pe patru console masive.

Căi de Acces

- B-dul Elisabeta nr. 5, orașul Constanța.

1. 2. Casa Bârzănescu

Vila Șuțu și Casa Pâslă

Vila Șuțu situată pe strada 22 Decembrie 1989 a fost construită în secolul al XIX-lea, deasupra Portului Tomis.

Clădirea amplasată pe stâncă a fost ridicată în stil maur pe baza planurilor arhitectului Grigore Cerchez. Palatul Șuțu este o adevărată perla de arhitectură. Sălile au plafoane policrome, de la portocaliu, până la bronzul auriu, cu încrustări de motive florale stilizate, iar pictura este realizată în ulei. Curtea vilei este foarte frumoasă, iar scara în spirală predomină întregul design al acesteia.

Casa Pâslă situată pe Bulevardul Elisabeta numărul 2, este un imobil deosebit, construit în anii 1901-1903.

Această clădire se remarcă prin îmbinarea elementelor romanice cu cele brâncovenești. Astfel, o caracteristică cu totul deosebită este mansarda ieșită în afară care are ca suport console (elemente decorative romanice). Elementele brâncovenești se remarcă prin brâul de cărămidă aparentă. Planurile de construcție ale imobilului au fost inspirate de proiectele lui Anghel Saligny.

1. 2. Vila Șuțu
3. Casa Pâslă

Casa Pilescu

Ctitorită de persoana care îi dă și numele, dr. Nicolae Pilescu, medic comunal în anul 1911, Casa Pilescu este o clădire impresionantă și deosebit de frumoasă prin elementele decorative care ies în evidență.

Construită în stil eclectic în anul 1903, îmbină elemente neoclasiche, rococo și Art Nouveau. Clădirea este construită pe două nivele, dispuse asimetric. Imobilul se deosebește prin cele patru ferestre-uși tripartite în arc turtit de la parter, încununate deasupra cu elemente decorative, ghirlande, bolțari, volute. Toate aceste ferestre dau

în câte un balcon aflat pe consolă care se remarcă prin decorația cu motive rococo, alături de feronerie realizată cu deosebită îndemânare. Pentru o perioadă, clădirea a fost sediul Băncii Cerealiștilor, pentru ca în prezent să adăpostească reședința arhiepiscopală.

1. 2. Casa Pilescu

Căi de Acces

- B-dul Elisabeta nr. 21, orașul Constanța.

Casa Șomănescu

Este o clădire cu totul deosebită de la începutul secolului XX, fiind denumită astfel după proprietarul său de atunci, Sava Șomănescu.

Fiind nevoită să respecte în mod obligatoriu aliniamentul stradal, casa a fost construită în stil eclectic, precum marea majoritate a clădirilor construite în acea perioadă de timp și îmbină armonios elemente rococo cu cele Art Nouveau.

Forma sa este una disimetrică, fiind alcătuită din trei corpuri în rezalit (porțiuni de zid ieșită din linia fațadei pentru a prezenta o anumită structură a planului clădirii). Nici o fereastră nu se repetă în formă, fiecare având forma sa specifică. La intrarea laterală se remarcă o bogată decorație rococo, stil care se regăsește și la lucarne, reliefate prin anumite motive decorative specifice.

Căi de Acces

- B-dul Elisabeta nr. 17, orașul Constanța.

1. 2. Casa Șomănescu
3. Detaliu arhitectural

Casa Căpitan T. Stănescu

Construită în anul 1913, clădirea a fost realizată după planurile arhitectului Adolf Linz, care, pornind de la o structură neoclasică, a realizat o clădire cu demisol și parter în stil eclectic.

Fațada principală dinspre strada Marc Aureliu este plasată cu spatele spre mare și are o ușă dreptunghiulară. Deasupra ușii se observă monograma proprietarului, „T.S.”, care este încadrată într-o formă trapezoidală

cu decorațiuni florale, fiind aflată deasupra unei fereastre semicirculară, înaltă, sprijinită pe consolă. Această structură este flancată de pilaștri decorați care se continuă și la nivelul acoperișului.

Deasupra ușii este proiectată o deschidere de formă elipsoidală care este încadrată de un câmp dreptunghiular împodobit cu decorații de factură neoclasică, cum sunt coronițele și crengile de laur.

Ferestrele au o formă asemănătoare celor de pe vapoare, sunt dreptunghiulare, disimetrice, fiind amplasate și decorate într-un stil unic ce dă un farmec deosebit acestei construcții.

Căi de Acces

- Str. Marc Aureliu nr. 10, orașul Constanța.

1. 2. Casa Căpitan T. Stănescu

Casa cu bowindouri

Ctitorită de avocatul C.Serienescu, în anul 1911, imobilul impresionează prin stilul Art Deco, prin elementele sale constructive și decorative.

Clădirea se remarcă prin cele două bowindouri de secțiune poligonală cu semicalote aflate pe întreaga secțiune verticală a clădirii care îi sunt caracteristice. Toate acestea sunt încununate de feronerie ferestrelor care încorporează motive Art Nouveau.

Planurile clădirii au fost realizate de C. Michaelescu.

Căi de Acces

- Piața Ovidiu nr. 4, orașul Constanța.

1. 2. Casa cu bowindouri

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie

Piatra de temelie a fostului Palat Comunal, astăzi Muzeul de Istorie Națională și Arheologie este pusă la data de 22 mai 1912, de către moștenitorul tronului, Principele Ferdinand. Edificiul a fost ridicat prin desființarea străzilor Neptun și Thetis.

Fortuna cu Pontos, doi protectori ai orașului și portului, gânditorul de la Hamangia și femeia sa - arta neolitică descoperită la Cernavodă.

Căi de Acces

- Piața Ovidiu nr. 12, orașul Constanța.

Clădirea monumentală care în prezent găzduiește Muzeul de Istorie Națională și Arheologie a fost construită de către arhitectul Vasile Ștefănescu.

Construcția masivă și impunătoare se înscrie în seria edificiilor publice construite în stil neoromânesc.

Intrarea și cele două ferestre ale corpurilor laterale mai avansate au ancadrame din piatră.

Orizantalitatea riguroasă a clădirii este subliniată printr-un brâu masiv de piatră brută.

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța este a doua instituție de acest fel din România (după cea din București), având un patrimoniu impresionant și o

bună reprezentare a istoriei Dobrogene din paleolitic și până în prezent.

Dintre exponatele celebre amintim Șarpele Glycon, divinitate a casei și familiei,

1. Fațada Muzeului de Istorie
2. Șarpele Glycon
3. Interiorul muzeului

Casa cu lei

Casa cu lei a aparținut unui comerciant armean de cherestrea Dircan Emirzian, membru marcant al Comunității Armene, fiind construită la inițiativa sa între anii 1898-1902 în stil renescentist italian.

Este o clădire impunătoare care inspiră eleganță, stil și măiestrie prin stilul său cu totul aparte care îmbină elemente eclecticice cu cele genoveze. La intrare se remarcă prin cele patru coloane pe ale căror capitelluri se află câte un leu sculptat

în piatră, elemente de fastuozitate. În 1921, imobilul a fost sediu de bancă, pentru ca din jurul anului 1930 să nu mai aparțină proprietarului său de drept. Astfel, a urmat să găzduiască centrala telefonică de execuție a celor care lucrau la canalul Dunăre-Marea Neagră, din momentul în care s-au început lucrările la acesta.

Ulterior clădirea a fost renovată pentru ca din 1977 să adăpostească saloanele restaurantului Casa cu lei. De asemenea, istoria clădirii ascunde numeroase povești mai mult sau mai puțin secrete, după cum mărturisesc locatarii zonei. Cele mai celebre dintre acestea sunt cele legate de iubirea/începutul iubirii pentru artă

a marelui colecționar român de artă, Krikor Zambaccian, alături de numeroasele povești de dragoste clandestine. În prezent, imobilul necesită lucrări de reabilitare.

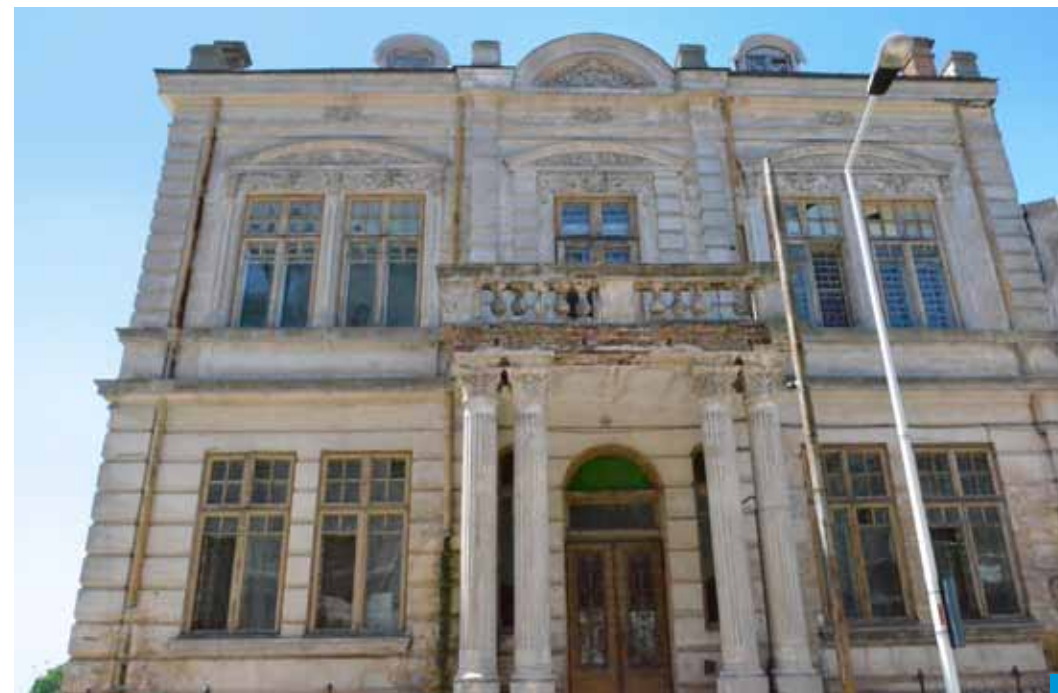
Căi de Acces

- Str. Dianeî nr. 1, orașul Constanța.

1. Fațadă Casa cu lei
2. Detaliu fațadă Casa cu lei

Casa Manicatide

Construită în 1899 în stil eclectic, încorporând și elemente de decorație clasicizantă, casa poartă numele ctitorului său Take Manicatide, comerciant de profesie. Planurile casei au fost realizate de arhitectul H. N. Mangoianu.

Imobilul are trei nivele, subsol, parter și etaj, iar fațadele sale sunt organizate simetric, pe console cu motiv floral, după axa redată de intrarea clădirii cu trepte și coloane care susțin un balcon deasupra. Aceste coloane sunt de ordin compozit, canelate, iar balconul are un aspect deosebit datorită baluștriilor.

Pentru ambele nivele au fost construite câte două ferestre cu bază comună, profilată, de o parte și de alta a acestora.

Căi de Acces

- Str. Nicolae Titulescu nr. 36, orașul Constanța.

1. 2. Fațadă Casa Manicatide

Casa Theiler

Casa a fost construită în anul 1926 de cel care îi dă și numele, Albert Theiler, pe ruinele fostului Hotel Metropol, demolat după război.

Arhitectura și caracteristicile imobilului au fost păstrate până în prezent, fiind alcătuit din subsol, parter și două etaje.

Fațada clădirii este mai sobră, având o orizontalitate marcantă. Intrarea principală este specială datorită coloanelor și stâlpilor adosați care ies în evidență, este și foarte spațioasă, și denotă o decorație terminală simplă.

Pilaștrii adosați cu capitel compozit încadrează ferestrele centrale de pe cele două etaje.

Căi de Acces

- Str. Nicolae Titulescu nr. 12, orașul Constanța.

1. 2. Casa Theiler

Casa Theodor Russo

A fost construită de pictorul grec Theodor Russo, la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Arhitectura clădirii este influențată de stilul neoclasic al arhitectului Pelopidas Couppa.

Construită pe patru nivele, clădirea are un subsol și o mansardă mai înalte. Soclul a fost realizat din piatră de extracție medievală. Ușile de la intrare sunt de lemn și au decorație neoclasică cu denticuli și capitel, loc în

care se află inscripționată monograma „TR”.

Imobilul se remarcă prin simetria sa pe verticală, accentuată cu ajutorul ferestrelor. Fiecare fereastră de la parter are câte un fronton cu acrotere (soclu așezat pe un fronton pentru a susține statui, vase sau alte ornamente) susținut de cariatide în partea sa superioară.

Deasupra acestora există ferestre cu arhitravă (element de construcție – caracteristic arhitecturii clasice – care constituie partea inferioară a antablamentului și care se sprijină pe capitelul coloanei sau pe zid) susținută de console – cariatide, din aceeași serie tipologică.

Deasupra ușilor de intrare, se remarcă două balcoane cu feronerie simplă care sunt susținute lateral. Este scoasă în evidență o cornișă susținută pe console cu volute și o friză îngustă cu frunze. La etaj, între ferestre se poate identifica, greu lizibilă, o inscripție în limba greacă.

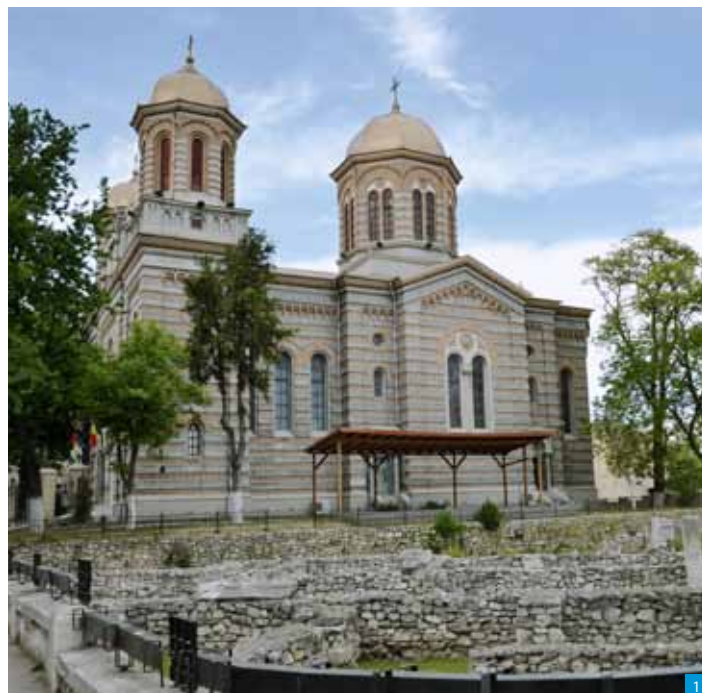
Căi de Acces

- Str. C. A. Rosetti nr. 6, orașul Constanța.

1. Casa Theodor Russo

Catedrala Sfinților Apostoli Petru și Pavel

și motive naționale românești de pictorul profesor Gheorghe Popescu și de Niculina Dona de la Vrancea. Biserica se redeschide în 1951.

Catedrala adăpostește în prezent moaștele Sfântului Mare Mucenic Pantelimon, aduse din Orientul Apropiat de către Preotul Dimitrie Popescu în anul 1931, moaștele sfinților Epictet și Astion, descoperite la Halmyris în anul 2001 și icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului. Catedrala are statut și regim de mănăstire din anul 2002.

Catedrala Sf. Petru și Pavel a fost construită în stil greco-roman, fiind realizată din cărămidă presată, iar turnul acesteia are 35 m. După aproape zece ani de la terminarea edificiului, la 22 mai 1895, biserica a fost sfințită cu hramul Sfinților Petru și Pavel.

Arhitectul Ion Mincu a executat decorul interiorului în stil românesc (mobilier, catapeteasmă, sfeșnice împărătești și candelă), iar pictorul George Demetrescu Mirea a realizat fresca, alături de pictorul Oscar Obedeianu care a realizat numai portretele regelui Carol I și al reginei Elisabeta.

În anul 1922, catedrala a fost supusă primelor renovări și reparații după ce a fost grav avariată în timpul războiului. Din păcate, în anul 1941, lăcașul de cult suferă noi deteriorări, datorate celui de-al doilea război mondial, la nivelul acoperișului, zidăriei și al picturilor. A fost repictată în stil neobizantin cu decorațiuni

Căi de Acces

- Str. Nicolae Titulescu nr. 12, orașul Constanța.

1. Catedrala Sf. Apostoli Petru și Pavel

Teatrul Elpis

Construit la sfârșitul secolului al XIX-lea, la cererea lui N. Capsida, Teatrul Elpis este o clădire specială de culoare vișinie care îți trezește numeroase curiozități.

parte laterală și o altă fațadă principală, către curte, în alcătuirea căreia 4 coloane simple sprijină pe toată lățimea vestică un fronton monumental, fără inscripție sau decorație.

Căi de Acces

- Str. Aristide Karatzali nr. 16, orașul Constanța.

1. Sala de teatru
2. Fațada teatrului

La parterul clădirii se găsesc trei intrări, două identice și una mai mică, intrarea principală fiind decorată cu o friză îngustă bazată pe meandru grec și deasupra cu o caseta dreptunghiulară, care conține forme geometrice. Ușile și ferestrele parterului erau despărțite prin bosaje de tencuială în formă de pilastru cu capitel îngust.

Cornișa era decorată cu inscripția „Comunitate elenă”, iar deasupra se află anul finalizării construcției. Clădirii supraetajate i s-a adăugat în 1919, o altă

Întreprinderea Minieră Constanța

Această clădire se remarcă prin evoluția interesantă a modului în care a fost utilizată.

Întâi, înainte de 1903, antreprenorul Gr.Gheorghiu decide să facă din construcția aflată în locul respectiv un hotel și astfel apare Hotelul Splendid. În timp ce se schimbă denumirea în Panaioti, pentru ca din 1909 să devină Cabaretul Britania.

De la hotel, restaurant și cabaret, imobilul ajunge să găzduiască baroul de avocați

care devine proprietarul de drept al acestuia, dar și alte instituții și întreprinderi. Toate aceste schimbări, mutări, relocări au dus la transformări semnificative și chiar deteriorări ale imobilului, acestea culminând cu schimbările dintre 1974-1977, realizate pentru a reamenaja clădirea în scopul găzduirii birourilor Întreprinderii Miniere.

Ca stil arhitectural și de design, clădirea se remarcă prin elementele decorative eclectice și cele de Art Nouveau. Elementele de decorație evidențiază pilaștrii de pe cele două nivele și ferestrele cu ancadramente dreptunghiulare.

Căi de Acces

- Str. Nicolae Titulescu nr. 7, orașul Constanța.

Moscheea Carol I

Moscheea a fost construită pe locul unei foste geamii, Mahmudia (din 1822-1825), la inițiativa regelui Carol I și din banii statului român, între 1910-1913.

Inițial s-a numit Moscheea Carol I și ulterior fiind redenumită Moscheea Mahmud al II-lea. Din vechea moschee s-a mai păstrat minaretul în stil maur.

Moscheea Carol reprezintă o îmbinare a stilului egipteano-bizantin cu inserții arhitecturale românești, ce fac din acest edificiu un unicat arhitectonic. Soclul este placat cu piatră cioplită din Dobrogea, din vechea geamie Mahmudia păstrându-se doar mihrabul (altarul) lucrat în stil maur. Sala de rugăciune e simplă, în religia islamică neexistând icoane, singurele ornamente fiind câteva picturi murale la cupola cea mare și la cele patru arcade.

Moscheea se compune din 2 părți: o curte interioară cu două portice în care credincioșii se pot adăposti și își pot spăla picioarele, înainte de a-și începe rugăciunea. Suprafața totală este de 450 m², înălțimea cupolei de

25 m cu diametrul de 8 m, iar înălțimea minaretului de 37 m.

În Moschee este găzduit faimosul covor primit ca donație din partea Turciei. Acesta provine din insula Ada Kaleh și are o vechime de peste 200 de ani. Construcția este din piatră și cărămidă, exceptând cupola și minaretul care sunt din beton armat. Portalul principal este din piatră de Dobrogea, iar ușa de marmură neagră cu

încrustații de bronz. Coloanele interioare sunt din marmură de Câmpulung (Mateias). Vârfurile cupolei și minaretul sunt acoperite cu versete din Coran, pe un fond auriu, iar restul pereților sunt îmbrăcați în faianță galbenă și verde.

Căi de Acces

- Str. Crângului nr. 1, orașul Constanța.

Geamia Azizia sau Hunchiar

Geamia Azizia sau Geamia Hunchiar (sultan) a fost construită de sultanul Abdul Aziz și reprezintă una dintre importanțele mărturii ale cultului musulman din zona Dobrogei, fiind construită în 1860.

Este o clădire construită din piatră, care se caracterizează prin simplitatea arhitecturii și designului său în stil maur, cu sanctuarul în formă de pătrat. În interior se observă elemente de ornamentație orientală. Aflate deasupra geamiilor greoaie și groase, minaretele de piatră, sprintene și rotunde, se înalță subțiri și albe, și se remarcă prin faptul că nu au ferestre, ci doar o scară interioară de acces la balconul cu rol ceremonial.

Căi de Acces

- B-dul Tomis nr. 41, orașul Constanța.

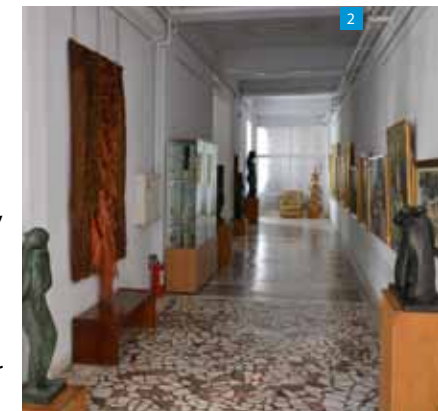
1. 2. Geamia Azizia sau Hunchiar

Muzeul de Artă

Decorațiile exterioare în stil neoclastic ale clădirii s-au îmbinat perfect sub pana arhitectului Ion Socolescu, clădirea fiind construită între anii 1891-1893 după planurile sale.

Pallady, Corneliu Baba. Muzeul are astăzi un patrimoniu de peste 7300 de opere de artă românească modernă și contemporană – pictură, sculptură, grafică, și artă decorativă (ceramică, porțelan, tapiserie, mobilier) alcătuit în baza colecției provenită de la Pinacoteca primăriei orașului și prin achiziții, ca rezultat al unei politici coerente și al unor judecăți de valoare ferme.

Imobilul a adăpostit prima școală românească din Constanța, iar din anul 1961 este sediul Muzeului de Artă. Muzeul de artă este amenajat în două clădiri, dintre care una a reprezentat prima școală românească și este locul unde se păstrează adevărate bijuterii ale artei românești (pictură, sculptură) aparținând unor artiști precum Nicolae Grigorescu, Theodor Aman, J. Steriadi, Ion Andreescu, Cornel Medrea, Dimitrie Paciurea, Ion Tuculescu, Ion Jalea, Vida Gheza, Theodor

Căi de Acces

- B-dul Tomis nr. 82, orașul Constanța.

1. 2. Sălile muzeului
3. Vas din marmură

Muzeul de Artă Populară

Monument de arhitectură, clădirea care găzduiește muzeul datează din 1893 și a fost inițial clădirea primăriei.

Fațada edificiului are un portic etajat cu balcon zidit și ornamentat în casete, la care se accede printr-o ușă-fereastră cu arcadă împărțită printr-o colonetă. Linia acestuia se bifurcă închizând arcada și deschizând un arc în acoladă, terminat printr-un medalion central.

Muzeul cuprinde colecții de artă populară: ceramică, icoane pe lemn și sticlă, metal, port popular, scoarte, țesături, textile și podoabe. Obiectele pentru uz gospodăresc din ceramică, lemn, metal se caracterizează printr-o mare bogăție tipologică.

Motivele florale, vegetale, zoomorfe, antropomorfe, alternate cu dungi de lățimi diferite creează compoziții

ornamentale specifice. Țesăturile din lână pentru decor sau uz gospodăresc au compoziția ornamentală bazată pe alternarea de motive geometrice alese,

distribuite uniform și continuu.

Căi de Acces

- B-dul Tomis nr. 32, orașul Constanța.

1. Ouă încondeiate pe ștergar cu motive populare
2. Fațada muzeului

Palatul Arhiepiscopiei Tomisului

Planurile arhitectului Ion D. Enescu stau la baza impresionantei clădiri a Palatului Arhiepiscopiei Tomisului, construită în stil neobizantin între anii 1928-1932.

Clădirea palatului este structurată în adâncime, astfel încât este construită paralel cu biserica și cu strada Arhiepiscopiei, iar dimensiunile sale fascinează orice privitor.

Palatul are 2 fațade, 4 nivele, pilaștri de ordin colosal, ferestre semicirculare, dreptunghiulare și în arc frânt, grupate câte trei la ultimul nivel. Ancadramentele ferestrelor de la parter sunt

realizate în stil românesc, ceea ce dă un aspect deosebit întregii construcții.

1., 2 Palatul Arhiepiscopiei Tomisului

Căi de Acces

- Str. Arhiepiscopiei nr. 23, orașul Constanța.

Prefectura - astăzi Cercul Militar

O primă mențiune despre Palatul Administrativ (Prefectura), datează din 1892 și se referă la negocierile între Primărie și Dna. Baratz, pentru a-i cumpăra proprietatea de pe str. Traian, necesară construirii edificiului.

monumentală care conduce către o ușă prevăzută cu arcadă în plin centru susținută pe console puternic reliefate. Forma ancadramentului este reluată la cele două ferestre ale corpului central.

Un balcon pe console, cu motive decorative în casete devine elementul expresiv important. Cele trei deschideri dreptunghiulare mari sunt subliniate printr-un brâu, care înscrie în derularea sa, trei frontoane. Traveele laterale păstrează forma ferestrelor.

Acoperișul înalt are două lucarne prinse în structura unui element ornamental. Dispusă pe două nivele, de dominantă orizontală, clădirea este sobră, cu o scară

1.2. Prefectura

Căi de Acces

- Str. Traian nr. 31, orașul Constanța.

Școala de Marină - astăzi Muzeul Marinei Române

Muzeul Marinei Române este găzduit de o clădire construită în anul 1909, când la Constanța a fost înființată Școala Superioară de Marină, prima instituție de învățământ superior din Dobrogea.

romani în mărime naturală sub forma unor manechine foarte bine executate.

Perioada medievală este reprezentată de doi mari conducători: Mircea cel Bătrân și Ștefan cel Mare. Pentru a reprezenta această perioadă

Proiectul a reprezentat în epocă un program arhitectural de avangardă, pentru construcțiile destinate învățământului.

Evoluția navigației în antichitate este ilustrată cu ajutorul unor hărți în piatră, mulate de pe Columna lui Traian, machete de corăbii grecești și romane, ancore originale, amfore. Mai sunt prezentați luptătorii daci și

sunt expuse o machetă a „pânzarului moldovenesc” - corabie construită în țara noastră și o „monoxilă” – mijloc tradițional de navigație pe Dunăre și râurile mai mici, construită din trunchiul unui singur copac – datând din secolul al XV-lea.

De asemenea, mai sunt expuse traseele originale de navigație.

Colecția de ancore și timone este prezentă în întreg muzeul. Sunt expuse ancore din lemn, fier și oțel. Cea mai veche timonă din muzeu este cea de pe Crucisatorul “Elisabeta”, construit în Anglia în anul 1888.

Căi de Acces

- Str. Arhiepiscopiei nr. 23, orașul Constanța.

1. Tuburi lans-torpile
2. Ancoră
3. Fațada muzeului
4. Tun
5. Nave de război

Tribunalul - Palatul Justiției

Clădirea actuală a Tribunalului Constanța a fost edificată în perioada 1904-1906, în scopul de a deveni reședința de vară pentru familia regală, după cum atestă documentele din epocă.

Cunoscut de-a lungul timpului drept Palat Regal, imobilul intră în administrarea Ministerului Justiției în anul 1922 și este inaugurat ca noul sediu al Curții de Apel Constanța la 16 septembrie 1923.

Gradul avansat de deteriorare a determinat începerea lucrărilor de consolidare și de reparații capitale în luna octombrie 2001, lucrările derulându-se pe o perioadă de doi ani.

Pe lângă imperativul restaurării elementelor de arhitectură veche ale clădirii clasificate ca monument istoric, lucrările au vizat, totodată, creșterea funcționalității și asigurarea cerințelor de modernizare necesare unei instanțe de judecată.

Căi de Acces

- Str. Traian nr. 35, orașul Constanța.

1. Tribunalul
2. Detaliu arhitectural

Farul Carol I

Aflat în incinta portului Constanța, Farul Carol I a fost montat într-un turn de piatră, cu o înălțime de 21.75 m.

A fost decorat cu basorelieful regelui Carol I pe fațada dinspre sud și cu basorelieful Împăratului Traian pe fațada dinspre nord, iar pe latura de vest este o inscripție dedicată regelui Carol I. Farul a fost inaugurat la 27 septembrie 1909 odată cu deschiderea portului Constanța.

Construcția Farului mare (Farul Alb) are loc între anii 1909-1910.

Căi de Acces

- Situat în Portul Constanța, dana 0, în larg, orașul Constanța.

1. 2. Farul Carol I

Rezervația botanică Dunele Marine

Unică în țară și în România, rezervația de dune marine adăpostește specii de plante foarte rare.

Rezervația are și o valoare arheologică, dunele formându-se prin depunerea continuă a nisipului adus de vânt din direcția nord, dinspre un vechi golf marin ocupat azi de Lacul Agigea.

În puține locuri din țară se găsesc într-un spațiu atât de restrâns un număr atât de mare de specii de plante de nisip caracteristice litoralului atlantic, mediteranean și caspic sau chiar întregului țărm pontic. Unele plante dintre acestea sunt unice pe continentul european.

Printre speciile floristice reprezentative ale rezervației găsim: ciucușoara de nisip, cârcelul de nisip și volbura de nisip.

Rezervația adăpostește și o faună de nevertebrate și vertebrate interesantă, dintre care pot fi menționate: leul furnicilor, călugărița - dintre nevertebrate, și broasca țestoasă dobrogeană, șopârla de stepă, vrabia negricioasă și alte specii de păsări, dintre vertebrate.

1. Rezervația botanică Dunele Marine
2. Stufăriș

Căi de Acces

- De pe DN 39 A care se intersectează cu DN 39/E 87 Constanța - Agigea - Eforie Nord.

Rezervația zoologică Lacul Agigea

Pe teritoriul comunei Agigea se află un adevărat univers faunistic, de un farmec sălbatic, aici fiind descoperite între 5.000 - 10.000 de exemplare de păsări, multe dintre acestea foarte valoroase.

Din nefericire, în prezent, toate aceste specii au de suferit datorită distrugerii habitatului natural (vegetația stuficolă fixată de-a lungul țărmului nordic și spre coada lacului) ca urmare a construirii canalului Dunăre - Marea Neagră și transformarea lacului într-o amenajare piscicolă.

1. Cufundar cu gâtul roșu
2. Nufăr
3. Scorpena Scrophia

Căi de Acces

- De pe DN 39/E 87 Constanța - Agigea - Eforie Nord.

Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului”

la Techirghiol, în anul 1951, în incinta casei de odihnă a preoților și angajaților Patriarhiei. Casa de odihnă înființată de Patriarhul Miron în anul 1928, fiind renovată și redimensionată între anii 1965-1967 și 1974-1977 de Patriarhul Justinian.

În incintă se mai află un cămin arhieresc, o bază de tratament proprie, fântâna Sfântului Pantelimon, cu statuia de bronz a acestuia, executată de sculptorul dobrogian Ion Jalea, precum și muzeul „Mărturii de viață creștină pe pământul Dobrogei”.

Căi de Acces

- De pe DN 38/E675 Constanța - Agigea - Techirghiol.

Construită înainte de 1877, biserica a fost ridicată în tehnica paianței.

Tehnica Paianței este un sistem de construcție a pereților unor case, care constă dintr-un schelet de lemn având golurile umplute sau acoperite cu diferite

materiale - împletituri de nuiele ori șipci tencuite cu lut, chirpici etc.

Prin urmare, are o structură de lemn având stâlpi de lemn, înfiți în pământ și pereți izolați cu chirpici și pământ bătut.

În anul 1934, regele Carol al II-lea a dus aceasta biserică la stâna Sfânta Ana din Bucegi. Patriarhul Justinian a mutat-o

1. Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului”

Eforie Nord

Situată în extremitatea de S-E a României, pe țărmul Mării Negre, între Agigea, la nord (5 Km), și Eforie Sud, la sud (2 km), Eforie Nord este o stațiune cu regim balneoclimateric permanent.

atingând în unele locuri chiar și înălțimea de 25 m, potrivită pentru promenadă.

Plaja stațiunii atinge cam 3km lungime și lățimi de 20 - 100m. Intrarea în mare este lină în unele locuri cu nisip fin, alteleori cu nisip și pietre mici.

Căi de Acces Rutier

- DN 39/E 87 Constanța – Vama Veche sau din Techirghiol pe DJ 383.

Căi de Acces Feroviar

- Linia Constanța - Mangalia, gara Eforie Nord (www.infofer.ro)

1. 2. Panoramă, marea la Eforie Nord

Stațiunea este recomandată pentru tratamentul afecțiunilor reumatice, dermatologice și ale sistemului osos.

Plaja din Eforie Nord beneficiază de o porțiune mai îngustă în nord, mărginită de o faleză înaltă, spectaculoasă,

Eforie Sud

Situată pe fâșia de litoral cuprinsă între Marea Neagră și Lacul Techirghiol, la 8-20 m peste nivelul mării.

Eforie Sud este o localitate și stațiune liniștită cu străzi largi, cu vegetație arborescentă bogată, cu numeroase case și vile și hoteluri.

Plaja din Eforie Sud este îngustă din cauza eroziunii permanente și se întinde pe o lungime de 2 km. Faleza din Eforie Sud este cea mai înaltă de pe întreg litoralul românesc iar accesul pe plajă se face

pe scări amenajate special. Nisipul de scoici are farmecul său personal.

Stațiunea Eforie Sud este cunoscută de asemenea pentru baza de tratament în aer liber de pe malul Lacului Techirghiol unde se fac împachetări cu nămol rece.

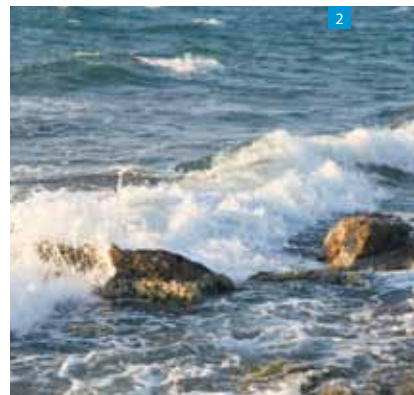
Aici se pot trata afecțiuni reumatice, dermatologice, limfatice, anemii secundare, rahitism, decalcifieri. În Eforie Sud există și un Sanatoriu pediatric care tratează în principal rahitismul.

Căi de Acces Rutier

- DN 39/E 87 Constanța - Vama Veche.

Căi de Acces Feroviar

- Linia Constanța - Mangalia, gara Eforie Sud (www.infofer.ro)

1. Plaja la Eforie Sud
2. Marea la Eforie Sud

Costinești

Stațiune situată în zona mediană a litoralului românesc al Mării Negre, la 30 km de Constanța și 13 km de Eforie Sud.

Costinești este considerată stațiunea tineretului, fiind destinată turismului de tineret încă de la începuturile sale, când, în 1949, a fost amenajată aici prima tabără de copii. În anii care au urmat, baza turistică a fost construită special pentru acest tip de turism.

Căi de Acces Rutier

- DN 39/E 87 Constanța - Vama Veche, apoi stânga pe DC 6, drum asfaltat.

Căi de Acces Feroviar

- Linia Constanța - Mangalia. (www.infofer.ro)

1. 2. Panoramă, plaja Costinești

Olimp

Olimp este situată pe țărmul Mării Negre, la 7 km nord de orașul Mangalia, faleză înaltă oferind o panoramă splendidă asupra Mării Negre.

Căi de Acces Rutier

- DN 39/E 87 Constanța - Vama Veche, apoi stânga pe DJ 39B sau DJ 39C.

Căi de Acces Feroviar

- Linia Constanța - Mangalia. (www.infofer.ro)

Plaja stațiunii Olimp are două caracteristici: cea din partea de sud spre Neptun este o plajă îngustă, mărginită de o faleză destul de înaltă cu apă curată și aglomerată, cu intrarea în apa puțin pietroasă și partea din nord este mai lată dar este fragmentată de numeroase golfulețe artificiale.

1. 2. Panoramă, plaja Olimp

Situată în prelungirea stațiunii Neptun spre Nord, Olimp este una din cele mai solicitate stațiuni de pe litoralul românesc. Olimp a avut întotdeauna un aspect de stațiune occidentală dat în primul rând de arhitectura hotelurilor, a spațiilor comerciale, a cluburilor și teraselor existente care au transformat Olimpul în una din stațiunile cele mai frecventate de turiști. Faleză înaltă oferă o panoramă splendidă asupra Mării Negre iar plaja de la picioarele ei este aglomerată în tot timpul sezonului estival.

Club pe litoral

Neptun

1

Stațiunea Neptun este o destinație perfectă pentru petrecerea unor vacanțe de vis. Plaja întinsă, presărată cu nisip fin este un loc ideal pentru verile calde.

sporturi nautice și un sat de vacanță. Restaurantele oferă o bogată varietate de preparate culinare autohtone, specialități din pește și programe folclorice. Există posibilități diverse de practicare a sporturilor nautice pe mare sau pe lacul Neptun.

Căi de Acces Rutier

- ° DN 39/E 87 Constanța - Vama Veche, apoi stânga pe DJ 39C.

Căi de Acces Feroviar

- ° Linia Constanța - Mangalia. (www.infofer.ro)

1. 2. Panoramă, plaja Neptun

Neptun este cunoscut și pentru tratamentele reumatismale degenerative, inflamatorii și diartritice, boli ale sistemului nervos periferic și dermatologice, precum și tulburări respiratorii. Printre posibilitățile de agrement se numără un cinema în aer liber, Teatrul de Vară, Bazarul Neptun, debarcaderul, terenurile polivalente de sport, două terenuri de minigolf, un parc de distracții, facilitățile pentru

2

Jupiter

Jupiter este o stațiune estivală aflată în extremitatea sud-estică a României, pe țărmul Mării Negre, la 5 km nord de orașul Mangalia, căruia îi este integrată din punct de vedere administrativ.

Căi de Acces Rutier

- DN 39/E 87 Constanța - Vama Veche, apoi stânga pe DJ 39D.

Căi de Acces Feroviar

- Linia Constanța - Mangalia. (www.infofer.ro)

salini și rezervele de nămol de turbă.

Plaja stațiunii Jupiter are în jur de 1 km lungime și se află în continuarea plajei din Neptun. Plaja este destul de lată și are nisipul fin. Plaja este fragmentată de numeroase golfulețe și diguri transversale care dau un aspect dantelat acestei porțiuni de litoral.

1. Panoramă, stațiunea Jupiter
2. Parc

Jupiter este o stațiune micuță, situată într-un cadru natural pitoresc, reprezentat de o faleză întinsă, un lac (Tismana) și o pădure de mesteceni (Comorova). Astfel, datorită așezării sale este recomandată atât pentru petrecerea unui sejur relaxant, cât și pentru urmarea unor tratamente. Factorii naturali de cura sunt: apa Mării Negre, climatul maritim, bogat în aerosoli

Cap Aurora

Stațiunea Cap Aurora are un farmec deosebit în cadrul stațiunilor litoralului românesc. Cap Aurora are o poziție particulară care îi conferă un farmec unic pe litoralul românesc.

Plaja din Cap Aurora are un ușor aspect fragmentat datorită numeroaselor golfulețe și vegetației. Turiztii cazați aici coboară de la hotel direct pe plajă. Aceste aspecte cât și arhitectura unică de pe litoralul românesc a hotelurilor de aici au făcut ca această micuță stațiune să fie asaltată mulți ani la rând de turiști.

Căi de Acces Rutier

- DN 39/E 87 Constanța - Vama Veche, apoi stânga pe DJ 39D, după Jupiter.

Căi de Acces Feroviar

- Linia Constanța - Mangalia. (www.infofer.ro)

1. 2. Panoramă, plaja Cap Aurora

Este situată pe o peninsulă cu aspect de promontoriu care iese în mare spectaculos în contrast cu nota dominantă a litoralului nostru de întindere netedă fără golfuri și peninsule. Aceasta mică peninsulă prezintă o faleză fragmentată în numeroase golfulețe mici, mărginite de diguri de protecție.

Cap Aurora se întinde între Jupiter (1 km) și Venus (1 km) la circa 5 km de Mangalia.

Venus

Stațiune balneoclimaterică estivală, așezată între Saturn și Cap Aurora, Venus se află pe latura sudică a golfului Aurora, la 3 kilometri de Mangalia.

Dezvoltată ca stațiune balneară, aici se pot urma tratamente bazate pe factori naturali specifici litoralului nostru: apă de mare, nămol, aerosol, ape minerale sulfuroase.

Venus este o stațiune relativ nouă (1972), elegantă și primitoare, nu foarte aglomerată pe timpul verii, ceea ce asigură turiștilor un sejur liniștit și relaxant. Stațiunea dispune de o

plajă naturală largă și este fragmentată de numeroase golfulețe. Lungimea plajei este de 1,2 km și o lățime variabilă, de până la 200 metri. În partea de nord, învecinată cu plaja de la Cap Aurora, pe o mică porțiune, intrarea în apă este relativ dificilă făcându-se printre pietre - aceasta este o zonă preferată de cei care caută liniște și intimitate.

Partea din sud a plajei se învecinează cu plaja Saturn și este mai lată, aceasta fiind plaja cea mai populată de turiștii cazați în Venus.

Plaja are un nisip fin și acolo izvorăsc ape minerale sulfuroase hipotermale, captate și utilizate pentru dușuri amenajate.

1. Panoramă, plaja Venus
2. Peisaj din stațiune

Căi de Acces Rutier

- ° DN 39/E 87 Constanța - Vama Veche, apoi stânga pe DJ 39C, după Jupiter și Cap Aurora.

Căi de Acces Feroviar

- ° Linia Constanța - Mangalia. (www.infofer.ro)

Saturn

Situată în extremitatea de sud-est a României, pe țărmul Mării Negre, în imediata apropiere a Mangaliei (1 km), Saturn are plaja cea mai largă de pe litoralul românesc.

Pe lângă posibilitățile de agrement stațiunea dispune de 21 de izvoare termale sulfuroase recomanate în tratarea bolilor digestive și reumatice.

Cele 4 golfuri ale stațiunii care-i dau un farmec aparte, sunt protejate de 5 diguri în formă de T. Partea dinspre nord (spre Venus) are o lungime de aproximativ 2 km și o lățime de 100 – 150 metri. Pe toată lungimea plajei intrarea în apă este lină.

1. Panoramă, plaja Saturn
2. Plaja Saturn

Stațiunea balneoclimaterică cu funcționare în perioada estivală are un climat maritim, apa mării și plaja cu nisip fin fiind factorii de cură care recomandă stațiunea pentru tratament.

Pentru turiștii cazați în Mangalia, este cel mai potrivit loc de distracție nocturnă dar și pentru plajă. Posibilitățile de agrement includ practicarea diferitelor sporturi nautice (plimbări cu barca și hidrobicicleta pe mare, sky-jet-ul), petrecerea timpului în numeroasele grădini de vară,

Căi de Acces Rutier

- ° DN 39/E 87 Constanța - Vama Veche apoi stânga pe str. Lavrion și dreapta pe str. Greenport.

Căi de Acces Feroviar

- ° Linia Constanța - Mangalia. (www.infofer.ro)

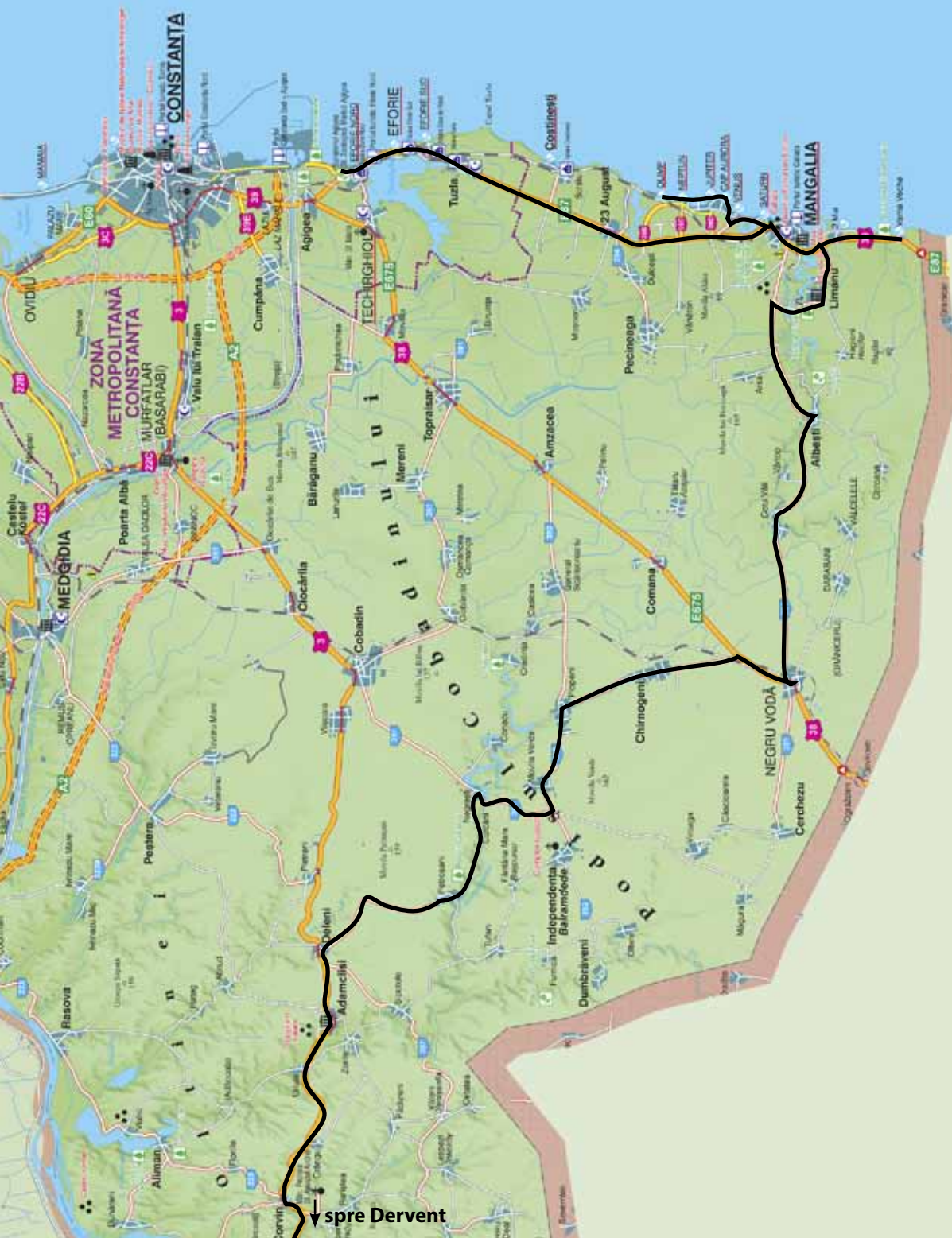
terase, restaurante, discoteci, vizitarea obiectivelor turistice din Orașul Mangalia aflat în vecinătatea sudică a stațiunii.

NEGRU VODĂ

LUNCAVIȚA - TULCEA - BABADAG - ISTRIA - CONSTANȚA - NEGRU VODĂ

Mândri de România

Cetatea Callatis

Situată pe teritoriul municipiului Mangalia, între Sanatoriul balnear, Casa de Cultură, strada Constanței, Geamie și intrarea în portul comercial, a fost întemeiată de coloniștii greci veniți din Heraclea Pontică, în secolul al IV - î.e.n.

S-a dezvoltat pe locul unei așezări getice ce purta denumirea de Acervetis sau Cerbetis și a cunoscut o extraordinară dezvoltare economică, socială, politică și culturală, funcționând după modelul cetăților state din sudul egeean.

În jurul său au fost construite ziduri puternice și instalații portuare, iar în interior s-au ridicat temple, edificii publice și monumente. Cetatea a intrat sub dominație macedoneană, eliberându-se de sub aceasta abia în anul 281 î. Hr.

A fost cucerită de către romani în timpul celui de al II - lea război contra aliaților pontici. Cele mai importante vestigii, descoperite pe teritoriul Callatisului, sunt: zidul construit în vremea romană târzie; în partea de nord - est basilica (secolul V e.n.), compusă din trei părți: basilica propriu-zisă, atrium-ul și palatul, se presupune că este opera unui arhitect sirian; pe o suprafață de 1.000 mp au fost descoperite elemente de urbanism, aparținând civilizației romano - bizantine, mai exact cartierul sudic al Callatisului; complex funerar de mari dimensiuni: mormânt și o construcție rectangulară; un edificiu termal.

A fost declarată monument istoric de interes național.

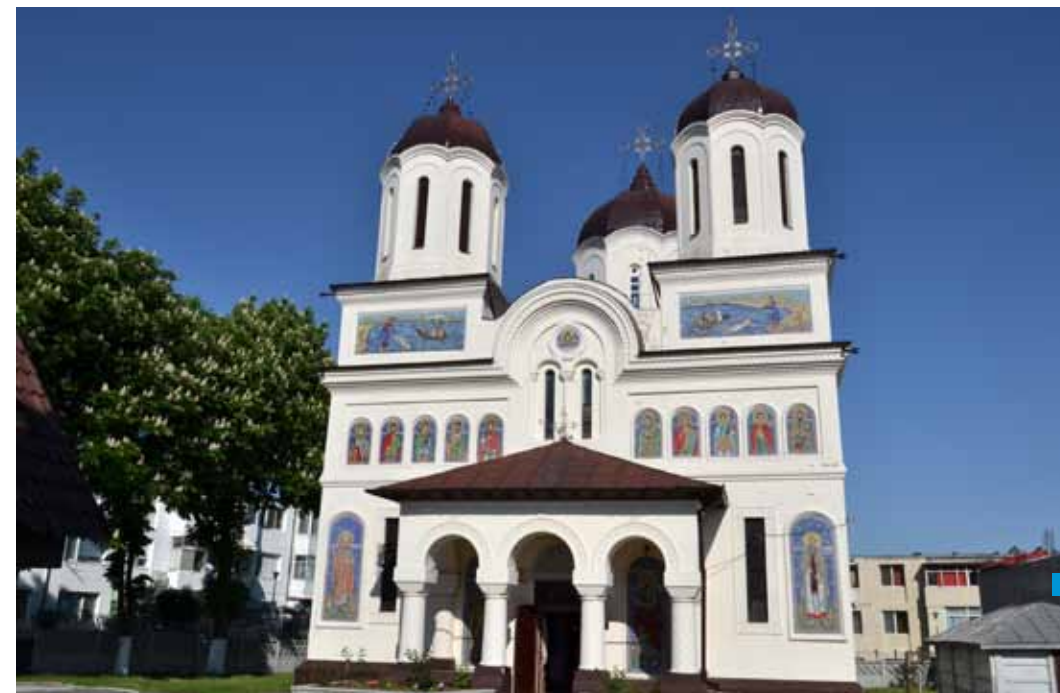
Căi de Acces Rutier

- Str. Constanța care coincide cu DN 39/E 87 Constanța - Vama Veche care traversează orașul în direcția Vama Veche.

1. 2. Ruinele cetății Callatis

Biserica Sf. Gheorghe

Construită între 1914-1925, în stil brâncovenesc, biserica prezintă o deosebită pictură interioară executată de către pictorul Nicolae Tonitza, finalizată în 1934.

Pictura frescă a fost restaurată în 1977.

În 1914 se pune piatra fundamentală la temelia edificiului, dar lucrările sunt întrerupte în timpul primului război mondial.

1. Biserica Sf. Gheorghe
2. 3. Detalii ale picturilor din biserică

Căi de Acces Rutier

- Str. Mihai Viteazul nr. 3, dreapta de pe DN 39/ E 87, orașul Mangalia.

Geamia Esmahan Sultan

Situată în centrul municipiului Mangalia, este ctitorită de Esmahan Sultan, fiica sultanului Selim al II-lea și dată în folosință în anul 1524.

Are un stil aparte față de construcțiile de cult turcești din Dobrogea, intrarea în geamie fiind precedată de o verandă acoperită.

Curtea geamiei adăpostește o serie de morminte a unor personalități ale vremii cum ar fi cel al lui Mehmed Pașa, pe al cărui mormânt se află o piatră funerară ce îl reprezintă.

După 1989 moscheea a fost reamenajată cu ajutorul Primăriei Municipiului Mangalia. În perioada comunistă instituția de cult a fost neglijată, iar cimitirul nu mai era delimitat de niciun fel de gard.

La câțiva ani după Revoluție, mormintele turcești, vechi de peste 300 de ani, precum și moscheea propriu-zisă, au fost recondiționate, iar curtea a fost împrejmuită cu un gard înalt. Comunitatea turco-tătară numără la Mangalia, în prezent, mai bine de 3.000 de credincioși musulmani.

La construcția moscheii s-a folosit piatră luată din zidurile cetății Callatis. Fântâna rituală, aflată în curtea geamiei, a fost construită cu piatră provenită dintr-un vechi mormânt roman.

Căi de Acces Rutier

- Pe str. Oituz, stânga de pe DN 39/E 87, orașul Mangalia.

1. 2. Geamia Esmahan Sultan

Vama Veche

Vama Veche reprezintă o localitate mică, situată la câțiva km sud de 2 Mai, a devenit în ultimele sezoane de vară un loc foarte căutat datorită atmosferei nonconformiste.

Aproape de țărm se află epava unei foste nave africane eșuate în anii '60, această epavă fiind una din atracțiile localității.

În decursul anilor această epavă a fost folosită ca țărm de către Marina Militară.

Începând cu anul 2010 epava se află într-o stare foarte avansată de degradare.

Aici se desfășoară anual, începând din anul 2003, festivalul de muzică rock numit Stufstock.

1. 2. Panoramă, plaja Vama Veche

Căi de Acces Rutier

- DN 39/E 87 Constanța - Vama Veche.

Peștera Limanu

Localizată în comuna Limanu, la 5 kilometri de Mangalia, în apropiere de Vama Veche, cu o suprafață de 1,00 ha, cunoscută ca una dintre cele mai mari peșteri, Limanu a fost numită deseori peștera fără capăt.

Este o peșteră freatică dezvoltată în calcare stratificate orizontal. Straturile orizontale au fost fragmentate de un sistem regulat de fisuri verticale.

Este compusă din coridoare lungi, întortocheate, cu pereții și tavanele cioplite drept, dar și din camere a căror

funcționalitate pare a fi bine determinată: întâlnim două camere altar, oase încastate în pereții peșterii, unele dintre ele neputând fi explicate nici până azi, obiecte de ceramică geto-dacice, romane sau grecești, atestând faptul că acolo au locuit de-a lungul timpului populații din ere și culturi diferite, simboluri și desene ce redau viața și portul oamenilor.

Peștera este interesantă din punct de vedere biospeologic. Există o faună de nevertebrate bogată a cărei principală sursă de hrană o constituie acumulările de guano de la coloniile de lilieci care se adăpostesc în peșteră mai ales iarna.

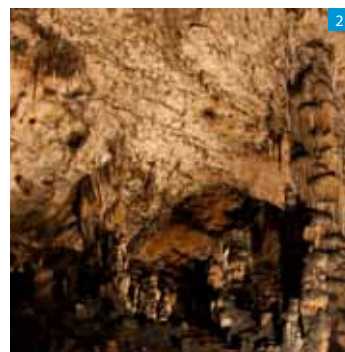
La intrare în peșteră se găsesc picturi desenate pe tavanul peșterii și chipuri cioplite în piatră. De asemenea, la 35 de metri de la intrare, trei figuri

umane stăteau impunător, sculptate pe un bloc mare de piatră. Din păcate, cu greu se mai pot distinge astăzi, fiind distruse de timp sau acte de vandalism.

Căi de Acces Rutier

- DN 39/E 87 apoi se ia pe DJ 391B, direcția Limanu, se trece de localitatea Limanu și peștera se găsește pe partea dreaptă.

1. Interior Peștera Limanu
2. Detaliu interior Peștera Limanu

Rezervația mixtă Pădurea Hagieni

Pe partea stângă a șoselei Mangalia-Albești, în dreptul km.10 se ramifică un drum asfaltat, unde se află Rezervația Pădurea Hagieni.

Rezervația are valoare botanică și zoologică, întinzându-se pe o suprafață de 392.9 ha. Peisajul, atât de deosebit de cel al litoralului situat la numai câțiva km, se remarcă prin valoroase piese ale patrimoniului natural dobrogian.

Se găsesc aici bălți cu vegetație acvatică și palustră, stepe pietroase aflate în plin soare, coaste și râpe de calcar, pâlcuri de arbuști spinoși, luminișuri cu vegetație de stepă și păduri umbroase de

diferite esențe, predominantă fiind însă o pădure naturală de tip submediteranean.

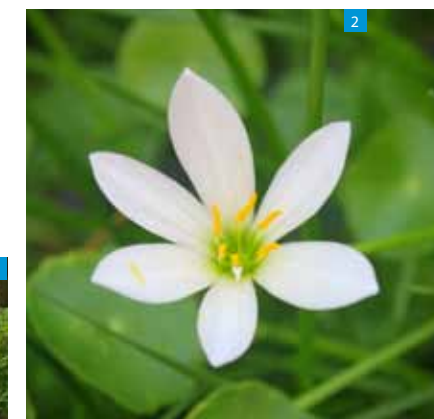
Rezervația forestieră Hagieni este alcătuită din 100 de hectare de stejari, cărpiniță și poieni, iar la vest din 28 de hectare de văi stâncoase și poieni cu specii de plante erbacee.

Pădurea este ocrotită din anul 1962, aici aflându-se numeroase specii de flori ocrotite precum viorea, brebenelul, brândușa aurie, zambila, stânenelul, bujorul, coada șoricelului, iasomia.

Căi de Acces

- Pe DJ 391B și la intersecția cu DJ 391 se face stânga și se continuă drumul până în comuna Albești, rezervația este situată la est de comună.

1. Pădurea de stejar
2. Iasomia
3. Pădurea submediteraneană

Pereții calcaroși de la Petroșani

Rezervația situată pe teritoriul administrativ al comunei Deleni, în satul Petroșani, a fost declarată monument al naturii de tip geologic.

Cu o suprafață totală de 8,07 ha sunt compuși din depozite cretacice, în care se remarcă prezența conglomeratelor și resturilor de fosile impresionând prin aspectul rezultat în urma acțiunii agenților externi, flora fiind formată din plante rare, xerofile și calcifile.

Căi de Acces

- DJ 391 apoi se continuă ruta după localitatea Viroaga cu DJ 391A în direcția Șipotele, Șipotele se ia pe DJ 307 până în comuna Deleni apoi stânga pe DN 3 și dreapta pe drum comunal.

Monumentul Tropaeum Traiani-Adamclisi

Tropaeum Traiani este unul dintre cel mai importante monumente antice de pe teritoriul României. A fost ridicat de împăratul Traian în anul 109 p.Chr.

Monumentul a fost ridicat pentru a comemora victoria românilor în luptele care s-au dat pentru cucerirea Daciei și poartă inscripția cu numele soldaților căzuți în acele lupte.

Este alcătuit dintr-un soclu cilindric, care are la bază mai multe rânduri de trepte circulare, iar la partea superioară un acoperiș conic, cu solzi pe rânduri concentrice de piatră, din mijlocul căruia se ridică

suprastructura hexagonală. La partea superioară se află trofeul bifacial, înfățișând o armură cu patru scuturi cilindrice. La baza trofeului se află două grupuri statuare care conțin fiecare reprezentarea trupurilor a trei captivi.

Peste acoperișul tronconic din solzi mari de piatră așezat pe o bază hexagonală s-a aflat trofeul, înalt de 10,75m. Tot pe monument s-a găsit și o inscripție, care s-a păstrat fragmentar, dedicată zeului Marte Răzbunătorul.

Ansamblul, din care făcea parte monumentul, mai cuprindea un altar funerar, pe ai cărui pereți se aflau înscrise numele celor aproximativ 3.800 de soldați romani căzuți probabil în lupta de la Adamclisi, și deasemenea un mausoleu, cu trei ziduri concentrice, în care se pare că a fost înmormântat comandantul (praefectus castrorum), care, cu prețul vieții sale, a decis victoria din anul 102.

Căi de Acces Rutier

- DN 3 în direcția Ostrov.

1. Monumentul Tropaeum
2. Ruine din împrejurimi

Mănăstirea Derwent

Se află la aproximativ 20 de kilometri de frontiera cu Bulgaria, venind dinspre Ostrov, pe un deal de unde pot fi admirate apele sclipitoare ale Dunării, în vremuri ferite de inundații.

Piatra de temelie la construcția lăcașului de cult a fost pusă la 5 iulie 1936. Tradiția acestei Sfinte Mănăstiri ne spune că pe malul drept al Dunării, la numai 2 km. de mănăstire, a existat o cetate antică romană cu numele de Derwent, nume care înseamnă lagăr sau garnizoană romană dar și vad de trecere sau trecătoare în limba turcă.

Construcția bisericii s-a finalizat în 1942, an în care a fost sfințită cu hramul "Sf.Parascheva". Edificiul se încadrează stilului bizantin și are 3 altare.

Paraclisul din stânga cu hramul "Înălțarea Sfintei Cruci" adăpostește una din crucile tămăduitoare, iar cel din dreapta este închinat "Sfântului Mare Mucenic Gheorghe". Un al patrulea mare hram al mănăstirii este "Izvorul Tămăduirii", numele vine de la izvorul ce se află

la 200 de m de lăcaș, despre ale cărui ape se spune că au puteri tămăduitoare.

Totuși, așezământul cunoscut drept Mănăstirea Derwent este o ctitorie a monahului Elefterie Mihai și a fost ridicată pe locul unui cimitir creștin. Biserica, în formă de cruce, a fost construită după planurile arhitectului N. Săvulescu.

Căi de Acces Rutier

- DN 3 în direcția Ostrov și după intersecția cu drumul comunal către satul Galița se face dreapta către Mănăstire.

1. Panoramă dinspre Ostrov
2. Mănăstirea Derwent

Recomandări culinare

Puternic influențate de faună, climă și de bucătăria orientală, mâncărurile specifice regiunii Dobrogea sunt ușoare, gustoase, preparate cu ajutorul untdelemnului, untului sau margarinei.

Având la bază carnea de pește, de oaie și vânatul, în mod special, mâncărurile dobrogene sunt cunoscute pentru gustul lor special și deosebit de bun, concurând cu alte bucătării tradiționale.

Bucătăria dobrogeană, de-a lungul timpului, a împrumutat din obiceiurile orientale, devenind astfel fină și delicată.

Ciorbele se acresc cu borș, zeamă de varză, dar și oțet, fiind bogate în legume, iar sosurile se obțin din legume înăbușite peste care se pune făină dizolvată în apă, supă de oase și pastă de tomate.

În bucătăria dobrogeană se folosește mult iaurtul, laptele bătut și brânza telemea, atât ca atare cât și în pregătirea mâncărurilor. Salatele din legume proaspete asezonate cu ouă, brânză și smântână nu lipsesc din niciun meniu dobrogean.

Dintre mâncărurile dobrogene amintim niște preparate din pește:

Pește umplut cu varză (crap/ caras, varză dulce/murată, roșii, ceapă uscată și ceapă verde, ardei gras/capia/ gogoșar, coriandru, dafin, piper, sare, cimbru, suc de roșii, vin alb și mărar),
Ciorbă storceană cu chefal (chefal, cartofi, varză, dovlecel, ardei gras, ceapă, roșie, sare, borș),

Pește la proțap, pește marinat (pește, morcovi, ceapă, piper, oțet, apă, untdelemn, dafin) și exemple de rețete delicioase de dulci:

Deserturi dobrogene:

Nalangate sau gogoși de Dobrogea (iaurt, ouă, zahăr, făină, bicarbonat de sodiu, esență de lămâie sau vanilie)
Plăcinta dobrogeană (apă, untdelemn, sare, drojdie, făină, brânză dulce, ouă și sare).

Bucătăria dobrogeană nu poate fi separată de preparatele cu specific turcesc, printre acestea fiind:

Șașlâc (pulpă de miel, cepe, lămâie, ulei de masline, usturoi, oregano, sare, piper),
Șiș kebab (pulpă de miel, ardei verzi, roșii, ceapă, dovlecei, ciuperci, usturoi, supă, ulei de măsline, măghiran, pătrunjel, sare și piper),
Musaca dobrogeană (cartofi, carne macră, morcov, ceapă, ouă, smântână, bulion, pesmet, untdelemn, pătrunjel,

sare, piper), alături de delicioasele **Sarailii sau baclavale** (făină, ouă, iaurt gras, untdelemn, miez de nucă, zahăr, amidon alimentar, apă și lămâie).

CUPRINS

Prezentare APTR	1
Hartă traseu	2
Sumar	5
Specificitatea drumurilor vechilor cetăți dobrogene	6

LUNCAVIȚA

Cetatea Garvăn Dinogeția	16
Monumentul Smârdan	18
Cetatea Arrubium	19
Cetatea Troesmis	20
Rezervația paleontologică Dealul Bujoarelor	21
Gospodăria și expoziția memorială Cerna	22
Cetatea Beroe-Ostrov	23
Rezervația forestieră Pădurea Valea Fagilor	24
Punctul Cetățuia Luncașița	25
Cetatea Noviodunum	26
Biserica Sfântul Gheorghe	28
Mănăstirea Saon	30
Monumentul Paleocreștin Niculițel	32
Biserica Sfântul Atanasie	33
Mănăstirea Cocos	34
Mănăstirea Celic Dere	36
Rezervația mixtă Lacul Rotund	37

TULCEA

Monumentul Independenței	40
Cetatea Aegyssus	41
Catedrala Geamia "Azzizie"	42
Muzeul de artă - Palatul Pașei de Tulcea	43
Muzeul de Etnografie și Artă Populară	44
Acvariul Delta Dunării	46
Muzeul de Istorie și Arheologie	48
Liceul "Spiru Haret"	49
Casa Avramidi	50
Biserica Ortodoxă Sf. Gheorghe	51
Biserica Ortodoxă Buna Vestire	52
Rezervația mixtă Roșca - Buhaiova	53

15

Rezervația forestieră Pădurea Letea	55
Rezervația mixtă Grindul și Lacul Răducu	56
Palatul Comisiei Europene a Dunării	57
Biserica Romano-Catolică Sf. Nicolae	58
Biserica Ortodoxă Sf. Nicolae	59
Farul din Sulina	60
Cetatea Salsovia	61
Rezervația forestieră Pădurea Caraorman	63
Cetatea Proslavița	64
Lacul Belciug	66
Rezervația forestieră Arinișul Erenciuc	67
Rezervația mixtă Complexul Vătaful - Lunguleț	68
Lacul Potcoava	69
Complexul Sacalin Zătoane	70
Cetatea Halmyris	72
Rezervația mixtă Sărăturile Murighiol	74
Rezervația geologică Agighiol	75

BABADAG

Rezervația faunistică Insula Popina	80
Rezervația naturală Dealul Bujorului	81
Rezervațiile de liliac Valea Oilor și Fântâna Mare	83
Cetatea Ibida - Slava Rusă	84
Cetatea romană și romană târzie (L) Ibida - Slava Rusă	85
Mormântul lui Sari Saltuk	86
Geamia turcească și Mormântul lui Ali Gaza-Pașa	87
Çișmeaua Kalaigi	88
Casa Panaghia	89
Muzeul de Artă Orientală - Institutul de Cercetări Eco-Muzeale	90
Rezervația botanică Korum Tarla	91
Fortificația Romană	92
Cetatea Medievală de la Enisala	94
Gospodăria Țărănească "In Situ"	96
Situl arheologic Orgame - Argamum	97
Rezervația mixtă Complexul Periteașca - Leahova	98
Gura Portiței	99
Recomandări culinare	102

79

ISTRIA

Rezervația științifică Grindul Lupilor	106
Biserica Sf. Treime și Sf. Mare Ierarh Nicolae din Istria	108
Cetatea Histria	110
Rezervația Științifică Corbu Nuntași	112
Peștera La Adam	114
Peștera Gura Dobrogei	115
Recifii jurasici	116
Rezervația mixtă Dealul Alah Bair	117
Reciful Neo Juristic	118
Cetatea Capidava	119

CONSTANȚA

Biserica Sfinții Împărați Constantin și Elena	122
Podul Carol I	123
Rezervația botanică și peisagistică Fântânița - Murfatlar	125
Mamaia	126
Biserica "Adormirea Maicii Domnului"	129
Biserica Bulgară "Sf. Nicolae"	130
Biserica Greacă "Metamorphosis"	131
Biserica Sf. Anton de Padova	132
Casa Allean	133
Casa Bârzănescu	134
Vila Șuțu și Casa Pâslă	135
Casa Pilescu	136
Casa Șomănescu	137
Casa Căpitan T. Stănescu	138
Casa cu bowindowi	139
Muzeul de Istorie Națională și Arheologică	141
Casa cu lei	142
Casa Manicatide	143
Casa Theiler	144
Casa Theodor Russo	145
Catedrala Sfinții Apostoli Petru și Pavel	146
Teatrul Elpis	147

105

121

Întreprinderea Minieră Constanța	148
Moscheea Carol I	149
Geamia Azzizia sau Hunchiar	150
Muzeul de Artă	151
Muzeul de Artă Populară	152
Palatul Arhiepiscopiei Tomisului	153
Prefectura - astăzi Cercul Militar	154
Școala de marină - astăzi Muzeul Marinei Române	155
Tribunalul - Palatul Justiției	158
Farul Carol I	159
Rezervația botanică Dunele Marine	160
Rezervația zoologică Lacul Agigea	161
Biserica de lemn "Adormirea Maicii Domnului"	162
Eforie Nord	163
Eforie Sud	164
Costinești	166
Olimp	167
Neptun	169
Jupiter	170
Cap Aurora	171
Venus	172
Saturn	173

NEGRU VODĂ

Cetatea Callatis	178
Biserica Sf. Gheorghe	179
Geamia Esmahan Sultan	180
Vama Veche	181
Peștera Limanu	182
Rezervația mixtă Pădurea Hagieni	183
Pereții calcaroși de la Petroșani	184
Monumentul Tropaeum Traiani - Adamclisi	186
Mănăstirea Dervent	187
Recomandări culinare	188
Impresii din călătorie	194

177

Dobrogea te surprinde cu fiecare pas pe care îl faci pe teritoriul ei. Este plină de istorie și cultură, pentru că toate civilizațiile care au trecut peste ea și-au lăsat amprenta și au îmbogățit-o cu specificul lor. Se vede că le-a plăcut aici și au vrut să rămână, drept pentru care au construit cetăți și orașe, biserici sau geamii, tot ceea ce le trebuia ca să aibă un trai tihnît pe niște meleaguri de vis.

Contrastele Dobrogei izbesc călătorul și îl aduc într-o lume ce merită să fie descoperită. Peisaje austere dar spectaculoase lasă locul într-o secundă vegetației luxuriante, apa abundentă înconjoară dunele de nisip, pești de apă dulce iau câte o gură de sare atunci când ajung în mare, înainte de a se odihni în pliscul unui pelican. Nu sunt multe ținuturi în lume care să se poată lăuda cu așa ceva.

Și ce este cu adevărat deosebit la Dobrogea este că suprafața ei se modifică în fiecare zi. Pentru că Delta Dunării crește cu 17 metri în fiecare an iar pe de altă parte Marea Neagră mușcă din țărm atât cât crede ea de cuviință ca să se împace cu pierderea în favoarea deltei.

Totul te îndeamnă să mai cauți și alte minunății și chiar dacă accesibilitatea nu-i tocmai punctul forte al atracțiilor sale, e bine să faci un efort și să ajungi acolo unde ți-ai propus, pentru că profesioniștii îți recomandă să vizitezi Dobrogea.

Pentru toate astea și multe altele, sperăm ca veți fi, la fel ca noi,

“Mândri de România”.

Cristian Petrescu
Președinte APTR

Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului
Autoritatea de Management pentru
Programul Operațional Regional 2007-2013
Strada Apolodor Nr. 17, sector 5, București
Tel.: 0372 111 409, E-mail: info@mdrt.ro
www.mdrtr.ro

Direcția Gestionare Fonduri Comunitare pentru Turism
Organismul Intermediar pentru Turism
Bd. Dinicu Golescu Nr. 38, sector 1, București
Tel.: 0372 144 000, Fax: 0372 144 001

Asociația Profesioniștilor de Turism din România
Str. Cobălcescu Grigore, nr. 9, sect. 1, 010191, București
Tel.: +(4021) 311 4927, Fax: +(4021) 316 2281
www.aptro.ro

Investim în viitorul tău!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Drumul vechilor cetăți dobrogene
Asociația Profesioniștilor de Turism din România
Septembrie 2011

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României